

Marec 2002

LoGatec
r 35
KRAJEVNI INF.
2002
352.9(497.4 Vrh Sv. Trije Kralji)
1002156, MAREC

KRAJZNIČNA LOBATEC

COBISS c

Cena: 700 SIT

KRAJEVNI INFORMATOR

GLASILO KRAJANOV KS VRH SV. TREH KRALJEV Z OKOLICO

POGUM NAJ TE VODI

Rezka

PO BOŽJI VOLJI SI PRIŠEL NA SVET.
SEVEDA, TUDI PO LJUBEZNI DVEH.
ŽIVAHEN IN PROSEČ BIL JE TVOJ POGLED,
PO STARŠIH SKRBNIH IN LJUBEČIH HREPENEČ.

OČE OD VESELJA, DA TE JE DOBIL,
V KOZARCIH VINA OTROŠTVO TVOJE JE ZAPIL.
MAMA, KI OB ROJSTVU TVOJEM
OD PONOSA JE ŽARELA,
POD TEŽO SKRBI IN STRAHU NEMOČNO V TVOJ HITRI
JE RAZVOJ STRMELA.

KAKO NAJ NEBOGLJENO PIŠČE,
BREZ LJUBEZNI IN VZGOJE PRAVE,
TOPLO ZAVETJE SI POIŠČE?!

ČAS PA NEUSMILJENO BEŽI.
IN ŽE MLADENIČ NA RAZPOTJU SAM STOJI,
KJER VABI GA V ŽIVLJENJE,
RAZLIČNO OMAMNO HREPENENJE.

STOPI NAPREJ! POGUM NAJ TE VODI,
POŠTENOST, DOBROTO IN DELO IZBERI,
DA TUDI ZATE IN TVOJ ROD,
ŽIVLJENJE LEPŠE BO NEKOČ!!!

KRAJEVNI INFORMATOR

Glasilo ŠKD Vrh
Vrh Sv. Treh Kraljev 19
1373 Rovte

Glavni in odgovorni urednik:

Rafael Krvina

Tehnični urednik:

Gregor Tišler

Član uredništva:

Marko Žust

Lektor:

Tadeja Oblak

Tisk:

Mali d.o.o., Logatec

Beseda urednika

Pa ga imamo, tiskanega namreč! Včerajšnje želje so postale resničnost. Veseli nas, da smo šli korak dlje, da nismo v lanskem letu samo obljubljali, temveč tudi obljubo držali.

Verjetno ste, drage bralke in dragi bralci, opazili, da je letošnja številka tiskana, sicer le v črnobeli tehniki, pa kljub temu vredna pozornosti in spoštovanja. Dražja cena nas ne sme zмести in nas narediti uporne. Vsak korak naprej moramo ocenjevati kot dobro hrano. Srečen je tisti, ki gre sit od mize. Pa naj bomo tudi mi zadovoljni ob branju nove izdaje Krajevnega informatorja. Lepo vas prosim, ne berite ga ob hrani. Bo škodilo teku!

Vsebinsko jubilejna, prepletena z veličastnimi dogodki, zavita v skrivnosti zgodovine in iskrivosti življenja, nam ponuja letošnja številka Krajevnega informatorja.

Bili ste pripravljeni prisluhniti in tudi zlit dragocene izkušnje življenja na papir. To je zadovoljstvo, ki nas mora opogumljati tudi v prihodnosti. Jalovosti je že tako preveč! Kot znamo, Vrhovci namreč, biti z majhnim zadovoljni, pa nam utegne velikokrat spodleteti in uspemo z velikimi dejanji. Tudi majhen človek lahko pusti velike sledi. Le da včasih "ta veliki" tega ne znajo ceniti.

Znamo delati in ustvarjati, pa ne za vsako ceno. Naj gre z glavo skozi zid, kdor hoče!

Bojazen obstaja, da nas ne bi premočni tokovi modernega sveta odnesli s seboj, v svet kjer sosed sosedu ne pozna. Lahko je reči: "Kaj me briga sosed, saj imam ISDN, INTERNET, E-MAIL!" Kdo te bo pa zjutraj pozdravil? Petelin zagotovo ne! Na koncu bi se rad zahvalil vsem, ki ste vzeli na znanje moje prošnje in jih zvezali v skupno delo. Skupna volja je vendar naša pot.

Pozdravljam vas s podobo zgarane stare mame, pokrite z zavezano ruto, sedečo ob petrolejki s knjigo v roki. Podoba, ki sega do srca!

IZ VSEBINE:

- Krajevna skupnost	4
- ŠKD	6
- Knjižnica	8
- Gasilci	10
- V fari	14
- Deseti brat	15
- Naši ljudje	24
- Jerebova z Vrha	24
- Ob nemški meji	25
- Jernačevčeva mama	27
- Pri Buhovcu	29
- Vinski križev pot	30
- Intervju	31
- Šport	32
- Ostalo	41
- O medvedu	41
- Najlepša dva	42
- Bil sem gospod	43
- Planinska	44
- Vreme	45
- Poezija	47

Kot novost bi vam radi predstavili tudi to, da bomo odslej članke za informator zbirali čez vse leto, saj vemo, da jih boste z manj truda pisali sproti, pa tudi mi bomo imeli manj dela z zbiranjem gradiva. Članke lahko pošljete na naslov društva, ki je naveden zgoraj, s pripisom za Krajevni informator, ali pa na elektronski naslov krajevni.informator@email.si

PRORAČUN OBČINE LOGATEC SPREJET, ZA OBMOČJE KS VRH V LETU 2002 MANJ KOT LANSKO LETO

Tine Jesenko

Proračun Občine Logatec za leto 2002 je bil sprejet že v prvi polovici meseca februarja, kar glede na prejšnja leta pomeni, da je občinski svet zelo pohitel.

Tudi znesek proračunskega denarja za celotno občino je v celoti visok kot še nikoli, vendar bo za našo in tudi za ostale podeželske krajevne skupnosti namenjenih manj sredstev kot v letu 2001. Devet milijonov za investicije v KS Vrh na račun vrhniških in borovniških odpadkov.

Občina Logatec bo po Odloku o proračunu za leto 2002 zbrala približno 1,510 milijarde tolarjev, predvidena poraba pa bo 1,578 milijarde tolarjev, kar pomeni, da bo za razliko morala najeti posojilo.

To vsekakor ne pomeni, da so to sredstva, ki se vlagajo v razvoj in investicije. Slabo polovico sredstev proračuna se porabi za tekoča vzdrževanja, delovanje, plače in zakonsko predpisane obveznosti kot npr. občinska uprava (156 milijonov tolarjev), razne subvencije kmetijstvu in zasebnikom (19 milijonov tolarjev), za otroke v logaških in drugih vrtcih (52 milijonov tolarjev), neprofitne organizacije - gasilci, kulturna, športna in ostala društva (62 milijonov tolarjev), regresiranje prevozov v šole, oskrbe v domovih za starejše (55 milijonov tolarjev), zimsko in letno vzdrževanje krajevnih in lokalnih cest (55 milijonov tolarjev) ter še veliko izdatkov, ki jih zakonodaja nalaga občini.

Osnovno merilo k investicijam, obnovam in razvoju naravnane proračunu ni samo podatek, da se polovico porabi samo za "osnovno obratovanje". Pogled na množico slovenskih občin je ravno obraten logaški, saj jih večina za svoj osnovni namen porabi približno 54 % sredstev

proračuna, v Logatcu pa v ta namen približno 46 % in 54 % za razvorne programe in investicije, kar pomeni, da je v letošnjem letu v te namene predvidenih 810 milijonov tolarjev.

Lepo je slišati za takšno številko in se iskati v procentih in milijonih s svojimi potrebami. Menim, da bi samo s tistimi z območja KS Vrh brez razmetavanja lahko porabili desetino in še se bi našli nezadovoljni ter zapostavljeni. Že med željami in potrebami v kraju je težko najti prave povezave, s pogledom na center in okolico občine pa se takšna številka zelo hitro razdeli in razbije.

Največja naložba, ki bo v letošnjem letu stala 335 milijonov (tudi v naslednjem še precej) je namenjena gradnji večnamenske športne dvorane v Dolenjem Logatcu, približno 50 pa jih bo potrebno še za ureditev dostopne ceste in parkirišča. Odlagališče odpadkov, kamor z letošnjim letom vozijo odpadke tudi iz občine Borovnica in Vrhnika (plačajo približno 30.000 sit/tono), se bo uredilo za nadaljnih 6 do 10, strošek namenjen tej investiciji pa znaša približno 70 milijonov. Gradnja in obnova vodovodov in kanalizacije ter javne razsvetljave je predvidena v znesku dobrih 110 milijonov, potem pa so še stroški vzdrževanja objektov,

nakupov zemljišč, odmer zemljišč, študija, raziskav projektov, planskih dokumentov ...

Kaj ostane majhnim in kaj velikim? Okrog 100 milijonov tolarjev za investicijsko vzdrževanje in obnovo lokalnih cest, ulic in krajevnih cest po celi občini. Pred podpisom pogodbe o odlaganju komunalnih odpadkov na logaško deponijo z občinama Vrhnika in Borovnica pa v osnutku proračuna ni bilo postavke za našo KS.

Znotraj teh zadnjih 100 milijonov je tudi del skupnih potreb Krajevne skupnosti Vrh, krajanov vasi Hlevnega vrha, Hleviš, Lavrovca in Vrha Sv. Treh Kraljev. Namenjeno nam je 9 milijonov tolarjev za obnovo cest in še kakšnih 3,5 milijona za zimsko službo, letno vzdrževanje in manjša investicijska popravila na cestah.

V primerjavi z lanskim letom, ko smo na cesto od Mravlinca do Doline investirali 9,5 milijona in na cesto od Staj do Planinske kočice 3,5 milijona, pomeni to približno 4 milijone manj in zato tudi toliko težje delitev, še boljše rečeno, glede na potrebe vseh koncev, drobitev na manjše kupčke.

Okvirni program, ki ga je svet krajevne skupnosti pripravil že v mesecu novembru lanskega leta po informativnih pogovorih z županom, je bil še za malenkost obsežnejši kot prejšnje leto in je predvidena sredstva proračuna Občine Logatec za leto 2002 namenil predvsem obnovi cest v KS (plan v višini približno 15 milijonov). Sredstva naj bi se namenila predvsem nadaljevanju zemeljskih del na odsekih lokalnih in javnih cest. S tem bi se zagotovila boljše prevoznost, večja varnost in lažje vzdrževanje predvsem v zimskih razmerah ter nekako enak standard vseh odsekov cest, ki se bodo po optimističnem prognoziranju asfaltirale v naslednjih letih.

Optimistični plan, ki ga bo po sprejetju proračuna še pred iztekom zime potrebno spremeniti in ga skrčiti v metrih ali pa na določenih delih preložiti na naslednje leto, je bil po obravnavi na svetu KS naslednji:

·Lokalna cesta Sopot - Hleviše - Dolina - Orel na odsekih, kjer v zadnjih letih še niso bila izvedena zemeljska dela in utrditve spodnjega in zgornjega ustroja ter odvodnjavanje v makadamski izvedbi v dolžini približno 650 m.

·Za javno cesto Dolina - Petrač - Staje za ureditev profila ceste, utrditvam spodnjega in zgornjega ustroja v makadamski izvedbi ter odvodnjavanju v dolžini približno 600 m.

·Za lokalno cesto Hlevni Vrh - Gošar, kjer v zadnjih letih še niso bila izvedena zemeljska dela in utrditve spodnjega in zgornjega ustroja v dolžini približno 650 m.

·Iz dela razpoložljivih sredstev vzdrževanja, utrditev zgornjega ustroja na cesti Spodnji Lavrovec na relaciji od Česna do Soveta.

·Redno letno in zimsko vzdrževanje po naročilu občine in KS.

·Več let že opozarjamo tudi na izredno slabe in nevarne prometne razmere na cesti proti Žirem. Zaradi poškodb, dotrajanosti in prometnih obremenitev ter pomembne medobčinske povezave je nujna sanacija lokalne ceste Smrečje - Žiri, na odseku dolžine približno 600 m (Orel - občinska meja z Občino Žiri). Za sanacijo oz. rekonstrukcijo ceste naj občina skuša pridobiti dodatna sredstva iz naslova trajnih sanacij, tako da proračunski postavka za KS Vrh ne bi vplivala na zmanjšanje obsega sredstev za ostale cestne odseke. Velja poudariti, da je tudi občina prijavila državi to problematiko, vendar v obilici plazov, poplav, potresov in drugih naravnih škod naša problematika še čaka v vrsti, mi in drugi uporabniki pa upam, da ne na hujšo nesrečo, ki bi nastala zaradi takšnih razmer. Opozorila, doslej predvsem ustna, prihajajo tudi od uporabnikov iz drugih občin. Dnevno pa se po tej cesti prepelje od 400 do 600 vozil.

Večkrat je v razgovorih že bilo postavljeno vprašanje izgradnje mrliške vežice. Mnenje sveta krajevne skupnosti je, da se mogoče v okviru

Posodobljena cesta na Hlevišah

adaptacije župnišča Vrh Sv. Treh Kraljev preveri možnost izgradnje mrliške vežice v sklopu tega objekta, drugače bo v naslednjih letih pred izgradnjo potrebno pridobiti ustrezno lokacijo.

V času, ko se nekateri borijo za ustanovitev novih občin, se na državnem nivoju pripravljajo ponovne spremembe glede pomena in statusa krajevnih skupnosti. Že z začetkom letošnjega leta naj bi bile le posvetovalni organ brez svojega računa, v sredini leta pa naj bi se jim ukinil tudi naziv pravnih oseb. Spremembe zakona o lokalni samoupravi na tem področju niso bile sprejete, vseeno pa so izhodišča za drugo polovico leta, ko se ukinejo agencije za plačilni promet, približno enake. Prva problematika v tem primeru je prenos pobiranja grobarin in urejanje pokopališč iz KS na Javno Komunalno podjetje Logatec, ki je z odlokom po takem procesu še edino, ki lahko izvaja to dejavnost v Občini Logatec (sedaj tudi krajevne skupnosti).

Naloga, razdeliti sredstva v višini 9 milijonov tolarjev, je s strani Občine Logatec, naložena svetu krajevne skupnosti. Letos ni še nihče nič dobil, finančno niti občina niti krajevna skupnost, razen za malenkost zimske službe, nista za lansko leto nikomur nič dolžna. Predvidevam, da se bomo

skupaj s predstavniki krajanov v kratkem, z gotovostjo pa pred pomladjo, še enkrat vsedli in čimbolj pametno razporedili ta denar, ki ga že tako ni veliko. Predvidevam tudi, da krajan predvsem do sokrajanov in ne do občine in krajevne skupnosti, ne boste postavljali previsokih pogojev ob pobiranju soglasij, ki so potrebna za nemoteno delo in zakonsko predpisane postopke. Ob striktnih zahtevah se bo izvedla tudi geodetska izmera, ki stane veliko, bremeni pa v končni fazi sredstva, ki so namenjena nam, ali pa celo tistega, ki je posegu nasprotoval, če se izkaže, da tudi sam posega v javno dobro.

Še misel "Saj ni res, pa je!" za konec: Ko se je pripravljaj proračun občine za letošnje leto, se je v Logatcu med občani govorilo, da je center v zadnjih letih dobil premalo, glede na njihovo gospodarsko in številčno moč. Tudi prav.

Vendar je nekaj gotovo. Toliko policijskega nadzora v prometu, kot ga imamo Vrhovci glede na naše število, ga v centru gotovo nimajo. Če bi združili denar, ki smo ga plačali za prekrške, bi lahko imeli svoj proračun s katerim bi si v letošnjem letu lahko zgradili obvoznico mimo Pila. Malo strpnosti in sodelovanja v vseh pogledih in na vseh področjih, pa bo šlo.

ŠKD VRH v letu 2001

Barbara Oblak

V društvu je bilo leto 2001 zaznamovano s praznovanjem petindvajsete obletnice neprekinjenega ustvarjanja na našem odru in v senci z deseto obletnico ustanovitve društva pod imenom ŠKD VRH. Obletnico smo obeležili z igro na prostem in s spremljajočimi prireditvami. Vendar kljub vnetim pripravam in praznovanju nismo pozabili na ostale aktivnosti.

Komedijo G. Evstahij iz Šiške smo premierno uprizorili 27. januarja. Do sredine marca smo jo ponovili še devetkrat. Z recitacijo Prešernove »Zvezdogledom« je Jasmina Buh zastopala ŠKD na proslavi v počastitev kulturnega dne v Logatcu. Na našem odru pa so kulturni dan obeležili mlajši šolarji POŠ VRH z igrico Snežna kraljica. Starejši šolarji so igrico Lahko noč, hudoba zaigrali na praznik naših mater. Oboji so se marca udeležili tudi 1. Območnega srečanja otroških gledaliških skupin v Logatcu. V soboto 10. marca smo nastopili na Gregorjevem semnju v Logatcu z monologom Mica na mejniku, ki jo je odlično interpretiral Rok Klemenčič. V pomladanskem času smo izdali letni krajevni časopis. Po dolgotrajnih pripravah na praznovanje obletnice, smo maja organizirali srečanje igralcev. Vabljeni so bili vsi, katerih noga je kdaj stopila na naš oder. To priložnost smo izkoristili za podelitev zasluženih priznanj, tako društvenih, kot Linhartovih, ki jih podeljuje JSKD. Naše delo smo združili v zborniku z naslovom Naših 25 let. Da bi si lažje predstavljali našo pot, smo najboljše gradivo posneli na trak. V sklop praznovanja sodi tudi razstava fotografij z motivi odigranih iger, ki nas je v spomin spremljala vsa leta delovanja. Obenem smo nazorneje prikazali naš kraj s panoramskimi posnetki. Junija je praznovanje doseglo vrhunec z uprizoritvijo igre na prostem Deseti brat, prirejeno po romanu Josipa Jurčiča. Že sama misel na to, koliko ur dela in vaj je bilo vloženi v priprave na igro, nas je gnala, da smo jo ponovili kar osemkrat – polovica v juniju in juliju ostale pa v septembru. Le dvakrat

nam je zagodlo vreme. Seveda ne bi poželi takega uspeha brez številnih gledalcev. V zahvalo za naš dolgoletni trud nam je Občina Logatec na proslavi ob občinskem prazniku 20. septembra podelila Listino Občine Logatec. Del kulturnega programa pa

smo zapolnili tudi mi, z odlomkom iz igre Deseti brat, ki sta ga odigrala Franko Čelik (Kvas) in Matevž Treven (Krvavelj).

Konec poletnih počitnic smo poskrbeli za podmladek na odrskih deskah. Vesno Kogovšek, Bojana Eniko in Dušana Žakelj smo poslali na poletne gledališke delavnice v Izolo. Tudi pevci niso mirovali. Otroški zbor in CMPZ (Cerkveni mladinski pevski zbor), ki se je preimenoval v CMePZ (Cerkveni mešani pevski zbor), sta pod vodstvom Maje Kogovšek prisostvovala domala vsaki prireditvi, nastopili pa so še na občinski reviji pevskih zborov. Novembra pa so skupaj z mladimi instrumentalisti ustvarili prijeten glasbeni večer.

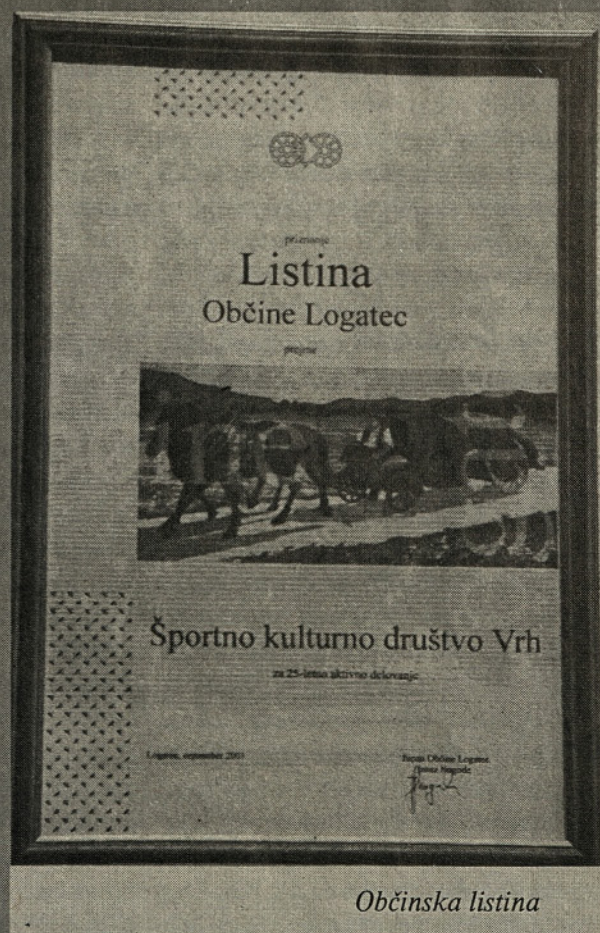
DRUŠTVO JE NAGRAJENEC

Rafael Krvina

Občina Logatec je v okviru občinskega praznika – po dolgih léthih in po mnogih prerekanjih ga je končno le obeležila na zgodovinskem dejstvu – podelila občinska priznanja.

To se je zgodilo 20. septembra 2001, prvič, ko praznika ne praznujemo več 12. septembra.

Športno kulturno društvo Vrh je v lanskem letu praznovalo petindvajset let delovanja in prav to je prepričalo nekatere, da si zaslužimo priznanje. Podeljena nam je bila Listina Občine Logatec, katero smo postavili ob bok, po vrednosti sodeč, priznanju OF slovenskega naroda, ki nam je bila podeljena še v času ZSMS-ja. Ob takih priložnostih pa se sprašujem, kaj naj bi to pomenilo podeljevalcu in prejemniku. Društvu vzpodbudo in obvezo za pridnost v bodoče, občini pa lahko le del rituala in trenutne moči političnega lobija.

Občinska listina

Konec avgusta smo organizirali ogled igre na prostem Miklova Zala v Studencu pri Domžalah.

Na našem odru smo gostili tri gledališke skupine – februarja iz Podlipe s Trilogijo posebnežev, marca zamejsko gledališko skupino Oder 90 z nam dobro poznano igro Strogo zaupno in decembra gledališko skupino iz Horjula z Lepotno kraljico iz Leenana.

Po kratkem premoru so se novembra začele vaje za igro v sezoni 2001/02 z naslovom Mrtvi ne plačujejo dolgov. Zaključek leta je bil prav tako v znamenju obletnice. Sedmega decembra je namreč minilo deset let od ustanovitve krajevne knjižnice.

V senci dogajanja pa se je odvijal plan športne sekcije, ki je bil delno okrnjen. Že na začetku nam je kljubovala mila zima, tako da nismo izpeljali veleslaloma in smučarskega tečaja. Zato pa smo leto začeli z ogledom tekme med Union Olimpijo in Krko Telekom, ki je veljal kot zaključek AKCIJE 5+. Uspelo nam je organizirati enodnevno smučanje v Flachau. Skozi vse leto je košarkarska ekipa sodelovala na različnih turnirjih (Trim liga, Hotavlje, Črni Vrh). Junija pa smo organizirali že tradicionalni košarkarski turnir. Pred časom smo uvedli ligo v streljanju in tudi ta se je obdržala v preteklem letu. Prav tako nam je uspelo speljati tradicionalni velikonočni strelski turnir v streljanju z zračno puško. Pod AKCIJO 5+ smo organizirali pohod na Blegoš in Viševnik ter kolesarjenje po meji vrhovske fare. Imeli smo tudi predstavnike na Olimpijskih tekih, kolesarskem maratonu Franja in Ljubljanskem maratonu. Kljub vsem tem prireditvam pa Balinč ni sameval. Izpeljali smo balinanje za pare, tradicionalni balinarski turnir v septembru, ekipa balinarjev pa se je udeleževala zunanjih turnirjev. Dan pred začetkom novega šolskega leta smo speljali Športno-zabavno popoldne, ki vključuje tudi Tek vrhovske klančine. Ta je štel za AKCIJO 5+, ki pa smo jo s tem letom zaključili. Večina aktivnosti ostane, le naziva AKCIJA 5+ ne bo. Letni del na področju športa se je zaključil z remijem v nogometni tekmi med

neporočenimi in poročenimi. Kot novost pa smo novembra uvedli aerobno vadbo, ki poteka v telovadnici POŠ VRH. Vsak četrtek zvečer se nas zbere pohvale vredno število rekreativk. Konec novembra je bil organiziran turnir v namiznem tenisu. Ker sta obe mizi za namizni tenis v zelo slabem stanju, smo decembra kupili novo. Športni del leta smo zaključili z enim izmed težjih športov – s šahom.

Da bi vse aktivnosti realizirali v zdravem okolju, je bila dan pred dnevom Zemlje izpeljana vsakoletna čistilna akcija. Udeležba je bila hvale vredna. Turistično ponudbo na belo nedeljo smo zaradi slabega vremena odpovedali. Zadnji dan v letu pa smo poskrbeli za toplejše počutje ob prestopu starega leta v novega na prevetrenem Vrhju Sv. Treh Kraljev s toplo pijačo, ognjem, ognjemetom in seveda glasbo.

In če pogledamo v leto 2002. Na področju športa ostane v planu organizacija tradicionalnih prireditev, kot so veleslalom, velikonočni strelski turnir v streljanju z zračno puško, košarkarski turnir, Športno-zabavno popoldne, balinarski turnir, nogometna tekma neporočeni : poročeni, namiznoteniški turnir in novoletni šahovski turnir. Poleg tega bomo imeli še vsaj do aprila aerobiko, odvisno od interesa rekreativk. Z velikonočnim strelskim turnirjem se bo zaključila sezona 2001/02 lige v streljanju z zračno puško. Vse to pa bodo spremljale dejavnosti, kot so pohod, udeležbe na različnih turnirjih in tekmah. Skušali pa bomo obuditi druženja na igrišču pred POŠ Vrh in Balinčkom ob petkih zvečer. Večer bi zaokrožili z igranjem namiznega tenisa, odbojke, košarke ali z balinanjem.

Na področju kulture pa smo se z igro Mrtvi ne plačujejo dolgov prijavi na razpis za Linhartovo srečanje z željo, da selektor pride na premiero. Praznovanje kulturnega praznika bomo realizirali v sodelovanju s POŠ Vrh. Za materinski dan bodo otroci zopet svojim mamam pokazali svoje odrsko znanje. Da pa otroci ne bi ostali samo na domačih odrskih deskah, jih bomo prijavi na Območno srečanje otroških gledaliških skupin, da

pokažejo znanje tudi širšemu krogu gledalcev. Program teh prireditev bosta dopolnjevala oba zbora, Otroški pevski zbor in CMePZ. Ker nam je bilo lanskega novembra na glasbenem večeru tako lepo, ga bomo ponovili tudi letos in obenem dali možnost našim glasbenikom, da pokažejo svoje izvrstne talente. Vse te in še katero prireditev bomo zaokrožili s sodelovanji na občinskih prireditvah v organizaciji ZKD-ja, SLKD-ja ali Občine Logatec. V poletnem času bomo organizirali ogled igre na prostem. Če bo med mladimi in tudi ostalimi nadebudnimi igralci interes, se bo njihovo poletje zaključilo z udeležbo na gledaliških delavnicah v Izoli. Speljali bomo tudi čistilno akcijo v mesecu aprilu, zato upam na čim številčnejšo udeležbo.

Glede na naše petindvajsetletno delovanje in stanje odra, smo se odločili, da bo primarna investicija društva ureditev odra. Da bi naš oder tudi ob svečanih prireditvah izgledal temu primerno, bomo zamenjali stransko in zadnjo zaveso. Zaradi uhajanja toplote iz razreda in dvigovanja prahu na odru, smo sklenili, da oder zapremo s harmonika vrati, kajti s sedanjim sistemom zapiranja ga je ob postavljeni sceni nemogoče zapreti. Ker imamo na podstrešju nekakšno shrambo gledališki elementov in pripomočkov, bo potrebno vgraditi dvizne montažne stopnice. Ker pa marsikdo ve, kako težki so lahko vstopi iz dvorane na oder ob določenih prireditvah, bo potrebna izdelava montažnih stopnic. Ko bo vse to realizirano, bo tudi oder zasijal v veliko lepši luči. Poleg tega moramo dokončno urediti arhiv in kulturno sobo. Glede na to, da je že sama investicija odra zelo velika, bomo poskušali kupiti tudi približno 10 miz in klopi za prireditev na prostem in pogostitve.

Le z združenimi močmi, tako Organizacijskega, Upravnega in Nadzornega odbora, ter seveda vseh vas, ki ste pripomogli vsaj delček k programu ali pa ste nas finančno podprli, smo uspešno pripeljali leto 2001 do konca, ki je bilo, resnici na ljubo, natrpano s prireditvami.

DOBRE KNJIGE SO NAJBOLJŠA DRUŽBA

Rezka Kogovšek

Zgornjo misel sem zasledila v neki pratiki. Takoj me je prevzela in postala naslov sledečim vrsticam, namenjenim knjigi, moji spremljevalki.

Spomin mi sega nazaj v otroštvo, v mojo rojstno hišo. Velika stara kmečka hiša je bila. Na žalost je ni več, kot ni več mojega otroštva, polnega smeha, nagajivosti in pustolovščin. Bilo nas je šest otrok, poleg staršev, stare mame in tete. Pretaknili smo vse kotičke v hiši, a najbolj zanimivo je bilo ogromno podstrešje. Tu se je našlo pokvarjeno orodje, stara miza, otroški košek, poln časopisa Družina. Na sredi je stala zidana "rajfkamra", oz. dimnica, kjer so se sušile mesne dobrote. A mi smo bili prepričani, da je notri hudič, ki čaka do Miklavža in potem dobi kak teden svobode, da nas straši. Poleg dimnice je stala stara omara polna knjig. Ene so bile razcefrane, brez platnic, druge pa še lepo ohranjene. Še sedaj čutim v nosnicah prepereli in dimljeni vonj tistih knjig. Večina so to bile Mohorjeve Večernice, nekaj tudi priročnikov za umno gospodarjenje. Seveda nas takrat ni zanimalo prebiranje, a toliko smo že razbrskali, da je bil ata hud, rekoč, naj pustimo na miru in naj ne kopljemo, kar nas ne briga.

Druga zbirka knjig se je nahajala v hiši, danes bi rekli v dnevni sobi. Nad pečko sta bili majhna in velika polica. Na tisti mali so bile razne mašne bukvice, na večji pa Večernice, romani in časopisi. Ležal si na peči, samo stegnil roko in že si se lahko preselil v svet življenja izven Hlevnega Vrha. To strast in veselje do branja sem gotovo dobila po atu, saj je bil in je še velik ljubitelj knjige. Ob zimskih večerih nam je, medtem ko je delal na "veštrtu", pripovedoval prebrane ali doživete zgodbe. Ležali in posedali smo ob peči, vsrkavali njegove besede ter ob edini slabi luči v hiši potovali z junaki zgodbe. Ata je vedno, kadar mu je delo dopuščalo, prebiral. Pozno jeseni, ko je kuhal žganje, si ga našel s

časopisom ali knjigo ob kotlu. V nedeljo popoldne ni nikoli zahajal v gostilne, ampak je listal in bral Družino, Kmečki glas, nato pa odšel malo po gozdu, malo po vasi.

Prišel je čas, ko sem morala v šolo. Prva štiri leta na Vrh Sv. Treh Kraljev, ostala štiri v Žiri. Tu sem se srečala z berilom, ki je imel toliko lepih zgodbic, slik in pesmi. Iz omare, ki smo ji rekli šolska knjižnica, smo si lahko izposodili knjižico za domov. Zelo smo pazili na te knjige, jih skrbno prebrali in vrnili ob dogovorjenem času.

Po končanem šolskem obdobju sem odložila učbenike in zvezke. Oddahnilo se mi je po zgodovini in angleščini, od lepe pisane besede pa se nikoli nisem poslovila. Vedno se je našel čas za dobro revijo, časopis ali knjigo. Pridejo trenutki, ko preživljaš stiske in krize, tedaj pa vzameš knjigo in zbežiš med junake, zaljubljenca, pastirje, planšarje, med preproste, srečne ljudi. Njihov svet postane tudi tvoj, njihovo veselje del tebe. In sanjariš, zakaj tudi sanje so potrebne, da vzljubiš življenje, ki ga včasih premalo ceniš.

Knjige si sposojam od znancev. Drug drugemu pripovedujemo vsebino in jih priporočamo v branje. Nekaj let imamo v šoli na Vrhju tudi svojo knjižnico. Če ne bi pred nedavnim praznovali desete obletnice obstoja, ne bi verjela, da je od takrat preteklo že toliko časa. Knjižnica je bolj majhen prostor, tudi izbira ni največja. A stvari se iz leta v leto spreminjajo, prihajajo nove knjige in z njimi novosti. Da pa je želja knjižničarjev ponuditi branje nam, ki tu živimo, se kaže tudi v brezplačni članarini, ki nam jo nudijo. Teden se hitro zavrti, pokličemo se ali kar tako pridemo skupaj s še nekaterimi bralkami iz okolice in se peš odpravimo do

knjižnice. Prijetna družba, pogovor o tem, kaj smo brale in še prijazna knjižničarka, ki nam svetuje in predstavi - vse to polepša petkove večere.

Ob praznovanju desete obletnice knjižnice je bila kot gostja povabljena pisateljica Dušica Kunaver. Do tedaj meni zelo malo poznana, se je s svojo preprosto, toplo in mehko besedo približala vsem nam. Skupaj smo zapeli nekaj domačih ljudskih pesmi, seveda poleg nastopajočih, ki pa tudi niso bili od muh, tako šolski otroci pod vodstvom učiteljic in skupina deklet z lepim petjem. Bila sem tudi prijetno presenečena nad knjižno nagrado - delom Dušice Kunaver, kot zvestobo knjižnici in se tudi ob tej priložnosti zahvaljujem organizatorjem za lep spomin.

Vsak od nas piše svojo knjigo: vesele, pogumno, žalostno, polno smeha in joka, negotovosti, padcev in počasnih vzponov, ko je pogum in ko ga ni. To je knjiga življenja, ponavadi neobjavljena, neprebrana. Ostane mogoče, le tisto, kar smo z ljubeznijo in nesebičnostjo posejali in napisali z dejanji med svoje bližnje.

Beremo knjige - imamo knjižnico

Marko Žust

V mesecu januarju je matična knjižnica Logatec pripravila lepo prireditve ob 10 - letnici krajevne knjižnice Vrh Svetih Treh kraljev.

Prav matična knjižnica Logatec je že pred desetimi leti bila posebno naklonjena ideji o naši krajevni knjižnici. Za to naklonjenost velja zahvala njeni direktorici Alenki Furlan.

Vendar knjižnica ne more obstati, če v knjižnico ni bralcev. Na prireditvi je bilo lepo slišati, da radi prihajate v domačo knjižnico in si izposojate knjige. Več ko bo obiskov v knjižnici, večja bo izbira knjig. Večja bo izbira knjig, za večje število domačinov bo knjižnica zanimiva.

Ostanimo bralci knjig in pogosti obiskovalci domače knjižnice, saj s tem veliko storimo zase, posredno pa tudi za domačo knjižnico.

PRAZNOVANJE DESETE OBLETNICE DELOVANJA KNJIŽNICE NA VRHU

Jasmina Buh

V petek, 12. januarja 2002 je bil na Vrhu organiziran literarni večer z gostjo, pisateljico Dušico Kunaver. Velik del svojega pisateljskega dela je posvetila raziskovanju in interpretacijam zakladov kulture, ki so jih generacije gojile kot ljudsko izročilo v različnih oblikah - od glasbe, plesa, do pripovedk in običajev, ki so zaznamovali različne čase v letu, bili povezane z naravo, religijo

Naj bo ta prispevek tudi priložnost, da se zahvalim vsem, ki so kakorkoli pomagali pripraviti srečanje: knjižničarjem iz Logatca, še posebej Ivici Merlak, ki mi je pomagala strokovno urediti knjižnico in ki je povezovala program, Športno kulturnemu društvu Vrh za organizacijo večera, pisateljici Dušici Kunaver za njen obisk in besede, ki so nas vse obogatile, osnovnošolcem POŠ Vrh in učiteljicama Barbari Soko in Mihaeli Gostiša za pripravo kulturnega programa ter številnim drugim.

Knjižničarka Jasmina Buh

Knjižnica, četudi majhna, je za vsak kraj pomembna ustanova. V poletju 2001 smo knjižnico na novo uredili, vnesli knjige v računalnik, obogatili knjižno zbirko z novitetami. V tem letu pa načrtujemo tudi dostavo nove škatle za otroške knjige, ki so v naši knjižnici zelo pomembno gradivo, saj večji del obiskovalcev predstavljajo ravno otroci na razredni stopnji šolanja.

V letošnjem letu ponujamo bralcem različne leposlovne knjige, otroške, mladinske in tudi knjige za odrasle. Izposodite si lahko tudi strokovno literaturo, videokasete in kar nekaj revij, ki jih redno prejemamo.

Tudi letošnje leto vpisnine, oz. članarine za bralce v naši knjižnici ni.

Pisateljica je veliko tega zapisala in pomagala ohraniti bogastvo izročila naših dedkov in babic v knjigah. Številne njene knjige pa poleg drugih krasijo tudi police naše podružnične knjižnice, ki je ob tej priložnosti praznovala deseto obletnico svojega delovanja.

Literarnega večera se je udeležilo precej ljudi. Pohvalno je, da je bilo med obiskovalci veliko domačinov. Sproščen večer smo zaključili ob skupnem petju ljudskih pesmi, na koncu pa poklepetali ob kozarčku in domačih dobrotah, ki so jih v ta namen pripravile pridne gospodinje.

**Knjižnica bo v zimskem času
odprta**

**vsak petek od 18.00 do 18.30
ure za vse krajanje.**

**Med tednom pa je odprta
ob sredah od 11.00 do 11.45 za
vse osnovnošolce POŠ Vrh.**

Dostojno visokemu jubileju

Marko Žust

Prostovoljno gasilsko društvo Vrh Sv. Treh Kraljev je v letu 2001 praznovalo 70 - letnico delovanja. Obletnico je društvo nadvse slovesno praznovalo, predvsem pa je bilo to leto za društvo izjemno investicijsko uspešno. Članek vsebuje kronološki pregled pomembnih dogodkov v letu 2001.

Prisotni so si lahko ogledali opremljenost avtomobila in tudi preskusili vgrajeno visokotlačno črpalko. Da pa niso bila usta preveč suha in želodci preveč prazni, so poskrbele domače gasilske, ki so pripravile pogostitev za vse prisotne. Končno se je lahko oddahnilo vsem nosilcem projekta. Od oblikovanja ideje do realizacije projekta je poteklo

Slovesni občni zbor društva ob 70 - letnici društva - 4. marec 2001

Rednih občnih zborov društva, ki se redno sklicujejo vsako leto, se poleg gostov v povprečju udeleži dobra polovica vseh domačih gasilcev (občnega zbora 2001 se je udeležilo 42 gasilcev). Na občnem zboru je bil sprejet program dela društva v letu 2001, ki je temeljil na praznovanju visokega jubileja.

Ker pa je prav v mesecu marcu minevalo 70 let od ustanovitve društva (ustanovni zbor je bil 25. marca 1931), je bil omenjeni občni zbor še posebej slovesen. S kratko kroniko društva, smo se hvaležno spomnili vseh rodov "vrhovskih" gasilcev in pregledali dosedanje pot društva. Čeprav so bile na tej poti včasih tudi ovire (zgodovinske, notranje), daleč nad tem ostajajo vsa dobra dela posameznikov in skupin, ki so vedno znova s skupnimi cilji ohranjali in krepili moč društva. Čeprav (ali pa prav zaradi tega) je glavna naloga društva stalna pripravljenost na učinkovito pomoč ob naravnih nesrečah, morajo vodstvo in ostali člani društva stalno skrbeti za dobro medsebojno počutje. Le dobro

Staro in novo gasilsko vozilo

počutje posameznikov v neki skupnosti krepí skupnost in uresničuje njihove skupne cilje.

Nosilci projekta "Novo gasilsko vozilo" ob prejemu priznanj na slavnostni seji

Sprejem novega gasilskega vozila - 11. maj 2001

Lepega zgodnjega pomladnega večera se je veliko gasilcev in drugih prijateljev društva zbralo pred gasilskim domom, kjer so z nestrpnostjo nekaj pričakovali. Pričakovali so trenutek, da se po cesti proti gasilskemu domu pripelje novo gasilsko vozilo. Med gosti, ki so pričakovali za društvo pomembni dogodek, so bili tudi Janez NAGODE, župan Občine Logatec, predstavniki GZ Logatec in župnik župnije Vrh Sv. Trije Kralji Jože STRŽAJ. Ko se je že spuščal mrak je avtomobil končno prispel. Iz Ilirske Bistrice, kjer je BMD Inženiring izdelal gasilsko nadgradnjo (na kombinirano vozilo Mercedes SPRINTER 416 4x4 Furgon), so vozilo pripeljali domači gasilci, ki so največkrat šli v Ilirsko Bistrico in skupaj z izvajalci oblikovali gasilsko nadgradnjo (Anton KOKELJ, Janez KRVINA, Simon NOVAK, Jože PETROVČIČ, Slavko SMRTNIK).

5 let. V vsem tem času je bilo potrebno marsikaj narediti, marsikaj uskladiti in mnogo kam iti. Hvala nosilcem projekta, hvala glavnim soinvestitorjem (GZ Logatec, Občina Logatec), predvsem pa vsem domačinom, ki so pozitivno sprejeli akcijo zbiranja dodatnih sredstev za nakup novega vozila.

Smrt Franca Tratnika, člana društva od leta 1931 - 22. julij 2001

Tik pred slovesnim praznovanjem 70. letnice društva, se je društvo žal moralo posloviti od svojega najstarejšega člana, ki je v društvu deloval vse od leta 1931. Od leta 1946 do leta 1970 je stalno bil v upravnem odboru društva, dolga leta tudi blagajnik društva. V dolgoletnem domu (Mežnija na Vrhu) je dolga leta ponujal streho sestankom vodstva društva.

Poleg vsega dobrega, kar je Franc Tratnik v svojem življenju posvetil

razvoju društva, izstopa njegovo prostovoljno delo pri preureditvi odkupljene hiše v gasilski dom. Vedno je s svojim umirjenim značajem deloval povezovalno in je znal zgladiti marsikateri spor med člani društva.

Gasilski zbornik - 70 let gasilstva na Vrhu Sv. Treh Kraljev - julij 2001

V vodstvu društva je že dolgo zorela ideja, da bi ob kakem visokem jubileju društvo izdalo svoj lastni zbornik. V letu 2000 je društvo dobilo prošnjo, da posreduje podatke za zbornik, ki bo vseboval celotno zgodovino gasilstva na Slovenskem, skupaj z vsemi gasilskimi društvi. Na osnovi te prošnje je tajnik društva Marko Žust začel listati po arhivu društva in zbirati podatke. Zgodaj pomladi 2001 je bilo gradivo za omenjeni državni zbornik pripravljeno in oddano.

Omenjeno gradivo je bila odskočna deska za idejo, da bi društvo ob svojem jubileju izdalo tudi svoj zbornik. Ob uspešni zaključitvi projekta "Novo gasilsko vozilo", je društvo razmišljalo, kako bi arhivirali glavne naloge, ki so bile pri tem projektu opravljene. In odločili so se za zbornik gasilskega društva.

Ob dodatnem zbiranju gradiva velja omeniti, da žal arhiv gasilskega društva ni popoln, saj v njem manjkajo posamezna obdobja. Ta obdobja so se v zborniku napolnila s pričevanji ljudi, ki so v tistem času delovali v društvu.

Obnovitev fasade gasilskega doma in notranjih prostorov - julij 2001

Fasada gasilskega doma je bila sicer izdelana pred dobrimi desetimi leti, vendar je predvsem na stolpu ponekod spodnja opeka s svojo barvo prodrla na površino. Fasada ni bila poškodovana, ni pa bila več lepa na pogled. Mojster Alojzij Čuk iz Rovt je znan kot dober steno pleskar. Po ogledu fasade je delo z veseljem sprejel.

V juliju sta se s sinom lotila dela. Fasada je postajala vsak dan lepša, na koncu pa je dobila še slikarske dodatke. Poleg fasade so bile na novo popleskane stene v prostorih obeh garaž in v sejni sobi. Na koncu sta na

Logotip ob 70-letnici društva

novo zaščitila še vhodna vrata. Obnovljen je bil tudi relief sv. Florijana na pročelju gasilskega doma. Mojster Alojzij Čuk se je zelo potrudil in upajmo, da bo prenovljen obraz gasilskega doma, kljub izpostavljenim vremenskim vplivom, dolgo ostal tako lep, kot je bil po obnovi.

Slavnostna seja ob 70 - letnici društva - 18. avgust 2001

Po dolgih in temeljnih pripravah je končno napočil dan praznovanja. Prvo poglavje praznovanja se je odvijalo v soboto zvečer na gledališkem odru v osnovni šoli Vrh Sv. Treh Kraljev. Slavnostna seja je potekala v duhu zahvale gasilcem, ki so društvo oblikovali teh 70 let. Hkrati se je društvo zahvalilo tudi mnogim

posameznikom in društvom za dolgoletno uspešno sodelovanje. Da ne bi bil program preveč monoton, so vmes sledile zanimive kulturne točke, ki so jih izvajali domači nastopajoči: ansambel Mavrica - Slavko ŠRAJ, Špela OBLAK z violino, Gašper OBLAK s harmoniko, mešani cerkveni pevski zbor in dramska skupina.

Po slavnostni seji je sledilo še družabno srečanje pred osnovno šolo, kjer so se gasilci ob obloženih mizah zadržali v prijetnem klepetu pozno v noč.

Gasilska parada in slovesni prevzem in blagoslov novega gasilskega vozila - 19. avgust 2001

Že dolgo pred tem slovesnim dogodkom, so se gasilci spraševali, kakšno bo na ta dan vreme. Vemo namreč, da je vsaka prireditev, ki se odvija na prostem, podvržena vremenu. Marsikatera dobro pripravljena prireditev je do sedaj zaradi vremena morala biti odpovedana ali pa jo je vreme popolnoma uničilo. 19. avgusta 2001 k sreči vreme ni krojilo usodo prirediteljem. Kmalu opoldne je sicer na nebu bilo nekaj nevihtnih oblakov, ki pa pri nas niso spustili svojega tovora (dežja). Potem pa se je vreme umirilo in pred nami je bilo pravo poletno popoldne. Gasilci so se že kmalu po kosilu začeli zbirati za gasilsko parado. Slavnostno tribuno

Nova podoba gasilskega doma

pred gasilskim domom so počasi napolnili gostje. Nato pa se je pripeljal poveljnik društva Janez Krvina s spremstvom skonsko vprego pred gasilski dom, da zaprosi za dovoljenje za začetek gasilske parade. Gasilska parada (relacija Petrač – gasilski dom) je bila veličastna (23 praporov, čez 150 gasilcev, nad 20 gasilskih vozil, pihalna godba Alpina Žiri, mažoretke iz Logatca).

Po končani paradi se je začela kratka slovesnost, ki je svoj vrhunec dosegla s prevzemom in blagoslovom novega gasilskega vozila. Ključje novega gasilskega vozila je predsednik društva Anton Kokelj simbolično prevzel iz rok župana Občine Logatec Janeza Nagode. Obred blagoslova obnovljene fasade je opravil rojak Milan Žust, novega vozila pa domači župnik Jože Stržaj.

Po prireditvi se je dogajanje preselilo pred osnovno šolo. Pred šolo so gasilci pripravili vse potrebno za dobro gasilsko veselico. Tudi srečelov ni manjkalo (pod vodstvom Janeza Žusta), je pa res, da je srečk kaj hitro zmanjkalo. Za dobitke je bilo treba kar malo počakati v dolgi vrsti. Veselica z ansamblom Ptujskih 5 je na zadovoljstvo prirediteljev prinesla toliko dobička, da so se pokrili stroški gasilske parade in sobotne slavnostne seje.

Špela in Gašper Oblak med nastopom na slavnostni seji

Obe prireditvi sta bili dobro pripravljene in izvedeni, za kar velja zahvala vodstvu društva, veliki večini domačih gasilcev in še posebej mnogih drugih krajanov, ki so prevzeto delo profesionalno opravili.

Aktivnosti društva ob mesecu požarnega varstva - oktober 2001

Prva naloga gasilcev je stalna pripravljenost na hitro in učinkovito pomoč pri naravnih nesrečah. Mesec oktober je za gasilce poseben mesec. V tem mesecu društvo organizira in se udeležuje aktivnosti, ki pomagajo

k pripravljenosti operativnih članov društva.

Organizirajo se društvene vaje, operativna enota še udeležuje meddruštvenih vaj, gospodinjstva v kraju pa se preko plakatov in osebnih stikov obvešča, da naj opravijo preventivne preglede (npr. plinsko omrežje v kuhinji, dimniki, električna napeljava v stanovanjih in gospodarskih poslopih ...).

Glavna vaja v mesecu oktobru 2001 je bila organizirana v nedeljo, 20. oktobra. Vaja je temeljila na avtomobilskem požaru. Preskusila se je nova oprema za gašenje tovrstnih požarov (gašenje s penilom ali visokim tlakom). Vajo so si ogledali tudi najmlajši člani društva, ki so pred vajo bili sprejeti v gasilske vrste.

Drugo vajo so organizirali gasilci sosednega društva iz Račeve. Skupaj z našimi gasilci je bil izveden verižni napad v dolžini 300 metrov in višinski razliki 80 metrov: okrepevalnica Mlin - kmetija Jereb (pr' Šubc) na Žirovskem vrhu. Namen vaje je bil testiranje verižnega napada za večje višinske razlike.

Ne smemo pozabiti tudi na vse tri ekipe (članice B, člani B in pionirji B), ki so se ob koncu poletja pripravljali na gasilsko tekmovanje. Na tekmovanju so bile najbolj uspešne gasilke, ki so v konkurenci ekip s petimi članicami osvojile 1. mesto.

Centralno ogrevanje v prostorih gasilskega doma - november, december 2001

Že ob razmišljanju o novem gasilskem vozilu, ki naj bi imelo tudi lastni rezervoar za požarno vodo, se je vedelo, da bo potrebno veliko garažo v zimskem času ogrevati. V jesenskem času so se iskale razne rešitve. Na koncu se je izluščila ugotovitev, da je najbolj celovita in učinkovita rešitev tega problema centralno ogrevanje. Janez Žust je pripravil predračun investicije, ki bi obsegala ogrevanje obeh garaž in sejne sobe z možnostjo razširitve na ostale prostore v gasilskem domu, ko bodo novi prostori urejeni (dvorana, kuhinja).

Pred gasilskim domom med slovesnostjo prevzema in blagoslova novega gasilskega vozila

Po pregledu finančnega stanja društvene blagajne, je bilo ugotovljeno, da tudi ta finančno velik zalogaj društvo lahko izpelje.

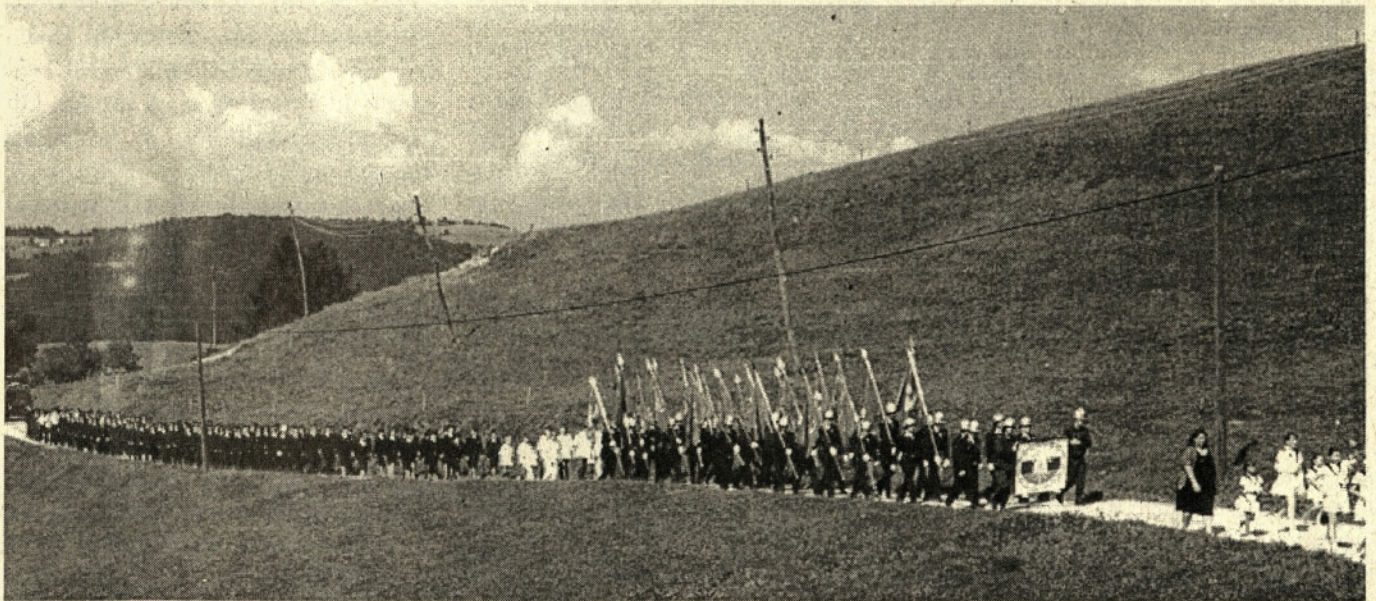
Janez Žust je nabavil ves potreben material. Več gasilcev je s prostovoljnim delom uredilo kurilnico. Postaviti je bilo potrebno tudi nov dimnik. Nato je Janez Žust v mrzlih novembrskih in decembrskih popoldnevih montiral vse potrebne elemente centralnega ogrevanja. 8. decembra je bila montaža izdelana do te stopnje, da je lahko začela ogrevati veliko garažo in skrbi z zmrzaljo je bilo konec.

Gasilski kviz za mladino - 1. februar 2002

V prav nič zimskem popoldnevu (sončno in toplo) so se v šoli na Vrhu zbrali mladi gasilci iz vseh gasilskih društev v občini Logatec. V organizaciji GZ Logatec in domačega društva je tu potekal kviz, na katerem so tekmovali po ena ekipa (3 mladi gasilci) iz vsakega društva. Tekmovanje je potekalo v dveh delih. V drugi del so se uvrstile 4 ekipe. Te pa so v drugem delu tekmovali za najvišja mesta. Na zadovoljstvo domačinov je na koncu zmagala ekipa domačega društva.

Redni občni zbor društva - 17. februar 2002

Z rednim občnim zborom društva, se je zaključilo praznovanje 70 - letnice društva. Upravni odbor (predsednik Anton Kokelj, poveljnik Janez Krvina, blagajnik Janez Žust, tajnik Marko Žust, strojnik Simon Novak, mentorja mladih gasilcev Jože Petrovčič in Janez Kogovšek, komisija za žene Marinka Jelovčan, komisija za veterane Ivan Mivšek, ter nadzorni odbor Simon Novak, Matija Sedej, Marinka Jelovčan) stopa v zadnje (peto) leto svojega mandata. V tem letu ne bo tako velikih investicij in dogodkov, kot jih je društvo realiziralo v letu 2001, bo pa društvo vsak pridobljeni tolar porabilo za posodobitev operativne opreme in za izobraževanje.

Gasilska parada ob 70-letnici društva

VRHOVSKI GASILCI – VETERANI

Pepca Petrovčič

Kar z lepimi občutki se spominjam sedemdesete obletnice gasilstva na Vrhu Sv. Treh Kraljev. Ob tej priliki so se v društvu spomnili tudi nas, starejših gasilcev in gasilk, tako imenovanih veteranov.

V soboto pred obletnico je bila v šoli slavnostna seja na kateri so podelili odlikovanja in priznanja najbolj zaslužnim članom društva. Tudi na starejše člane niso pozabili. V nedeljo pa se je slovesnost še stopnjevala. Ob lepem vremenu, paradi in

blagoslovitvi novega gasilskega vozila je bilo vzdušje res veselo. Nadaljevalo se je z veselico pred šolo, na kateri so za dobro voljo poskrbeli veseli muzikantje.

Da pa starejši člani v gasilskih vrstah nismo pozabljeni, so dokazali tudi s

povabilom v mesecu novembru na srečanje veteranov, ki je potekalo v Hotedršici, kjer smo bili zbrani starejši člani iz vseh logaških društev. Najstarejši med njimi je bil moški, star preko devetdeset let. Ob tej priložnosti smo si ogledali nekaj hotenjskih zanimivosti. Ogledali smo si novo mrliško vežico in spomenik iz prve svetovne vojne. Prav tako smo videli še ta pravo staro črno kuhinjo, iz katere se je tudi zares kadilo. Povedali pa so, da smo teden dni prezgodnji, saj se bodo v prihodnjih dneh v kuhinji sušile klobase. Po vsem tem pa smo imeli v gostilni pri Turku še večerjo s kratkim kulturnem programom.

ROMANJE NA BREZJE

Maja Kogovšek,
Klara Treven

Tradicionalno peš romanje na Brezje je organizirano na zadnjo soboto v mesecu septembru. Udeležijo se ga vsi mladi po srcu ne glede na leta iz Žirov in okoliških župnij.

O lepih doživetjih z romanja so nama pripovedovali že sorodniki in znanci, zato sva se odločili: »Letos poromava tudi midve.« Želeli sva se zahvaliti Mariji za uspehe in lepe trenutke, ki sva jih doživljali skozi vse leto. Seveda sva v srcih nosili tudi prošnje, saj je bilo šolsko leto, ki se je približevalo, za obe nov začetek.

In že je bila tu sončna, jesenska sobota, 29. 9. 2001. Pred žirovsko cerkvijo smo se zbrali romarji kar iz sedmih župnij (Rovte, Žiri, Zavratac, Ledine, Gorenja vas, Poljane in Vrh Sv. Treh Kraljev). Še preden smo se odpravili na pot, smo se vsi skupaj zbrali v cerkvi ter z molitvijo pričeli romanje. Potem pa smo se odpeljali. Nismo še bili na Selu, ko je šoferju zazvonil telefon. Po njegovih besedah in smehu smo ugotovili, da smo pri cerkvi pozabili g. župnika. Vrnili smo se ponj, seveda smeha ni manjkalo, ter se v polni

zasedbi končno odpeljali proti Poljanam. V Javorjah se je pričela naša pešpot, kjer se nam je pridružilo še nekaj romarjev in okrog 60 se nas je napotilo proti Brezjem.

Po začetnem krajšem vzponu smo se ustavili pri božjem znamenju, kjer so si nekateri že podprli želodčke. Drugi pa smo si ogledovali smučišče Stari vrh, ki se je kopalo v septembrskem

soncu. Po molitvi in nagovoru g. župnika, smo se podali na dolgo pot: Stari vrh, Selca, Jamnik, Kropa, Otoče in naš končni cilj – Brezje. To so samo večji kraji skozi katere smo peščili. Če bi hotela opisati vse gozdne steze, pašnike, makadamske in asfaltne ceste po katerih smo stopali, bi lahko napisala dolg roman.

Skupina se je po nekaj sto metrih razdelila na dve manjši, počasno in hitro. Midve sva varčevali z energijo, zato sva se zvesto držali »repa«, nekdo pač mora pometati. Vzdušje je bilo čudovito. Imeli smo dovolj časa za pogovor, obujanje spominov in smeh. Vmes smo svoja srca obračali k Bogu in se mu v molitvi zahvaljevali za milost, da smo se lahko udeležili romanja.

V poznih popoldanskih urah smo zagledali zvonik Marijinega svetišča na Brezjah. Srca so nam zaigrala od radosti in pospešili smo korake. Ob vstopu v cerkev smo pozabili na naporno pot in bolečine v sklepkih. V naša srca sta se naselila mir in sreča. Po sveti maši smo se polni novih moči in upanja odpravili h kombiju ter se odpeljali proti domu.

Čeprav sva bili utrujeni, je bila ta utrujenost prijetna. Ni nama bilo žal, da sva šli. Nasprotno, naslednje leto, če bo le zdravje, se bova romanja spet udeležili. Naj ne bodo te vrstice samo prijetno branje, ampak tudi povabilo, da se nama v naslednjih letih pridružite.

KOLEDNIKI

Špela Oblak

V naši župniji so se letos prvič odločili, da bo potekala Trikraljevska akcija. Domenili smo se, da bodo Trije kralji in pastirca hodili na dan 3. januarja 2002 od hiše do hiše in pobirali darove za revne otroke na Madagaskarju.

Enega od Svetih treh kraljev sem predstavljal tudi jaz. S koledovanjem smo nabrali kar sto tisoč tolarjev. 20 + G + M + B + 02.

Najprej smo se Trije kralji ter pastirca 1. januarja poklonili jaslicam v farni cerkvi. Blagoslovili so tudi krede, s katerimi smo na hišna vrata napisali

Trije kralji smo bili oblečeni v pisana pregrinjala, na glavi pa smo imeli krone. Pastirja sta bila oblečena v "pumparice", star suknjič, na nogah pa sta nosila visoke čevlje.

DESETI BRAT V SLIKI IN BESEDI

Franci Jereb

V življenju ima vsak človek polno želja in ciljev, ki jih hoče po raznih poteh doseči. Tako sem na svoji režijski poti imel dolgoletno željo ustvariti igro na prostem. Zastavlja se mi vprašanje: Zakaj?

Prvi del mozaika so starejši krajan, ki so ob priložnostih pripovedovali, kako so pripravljali igre na prostem. Drugi del mozaika pa je večkrat obisk Muljave, Jurčičev rojstni kraj, ki so ga v zadnjih desetletjih zaznamovale uprizoritve njegovih del. V spominu mi je ostajala odlična in razkošna scena, ki mi ni dajala miru in me postavljala pred izziv, da bi s podobno stvaritvijo postavil v prostor še igralce. Povedano z eno besedo: ustvariti h o m o g e n o predstavo na prostem, v kateri bodo zaživel igralci v prostoru in času. Ko brskam po spominu, je želja zorela dolgo. Ob prebiranju starih zapiskov sem ugotovil, da je bila igra na prostem večkrat v programu, vendar vedno z zaključkom, da ni prave zainteresiranosti. Danes trdim drugače. Tisti čas nismo bili dovolj zreli in imeli premalo notranjega naboja za postavitev nekaj tako velikega. V vseh teh letih, ko se stvar ni premaknila, pa moja želja ni umirala, ampak rasla, predvsem na izkušnjah režij odrskih predstav in spoznavanju podobnih ljudi.

Ob spletu okoliščin smo v letu 1998 pripravljali proslavo ob 300 obletnici cerkve. Imel sem priložnost režirati na prostem in se poizkusil s Prisego o polnoči. Želja se mi je uresničila, čeprav ni šlo brez napak. Opravičilo za napake iščem v dejstvu, da stvar, ki jo delaš prvič, prinesejo težave, ki se

o igrah se ni in ni hotel pokaditi dim, kot bi temu rekli v Rimu. Moram priznati, da me je odločitev pošteno skrbel. Naključje ali pa dobra vila je hotela, da je na premiero Gospoda Evstahija iz Šiške prišel Marcel Štefančič. Ko sem mu po končani predstavi v gostilni Kasarna sproščeno našteval vse igre, ki so v ognju. Pozorno me je poslušal in naenkrat kot strela z jasnega udaril: "Režiraj Desetega brata!" Ta stavek mi ni dal miru. V naslednjih dneh sem iz kupa knjig potegnil Desetega brata in ga na hitro prebral. Nisem bil zadovoljen.

Iskal sem naprej in ugotovil, da ima snov več možnih izvedb. Z branjem romana pa je kocka padla. Stvar je zrela.

Nadaljevanje zgodbe poznate, vendar se mi ob tem vrine misel, ki temelji na starih zapiskih, mojih in društvenih. "Mislim, da je Deseti brat vseskozi lebdel nad nami. Otepali smo se ga z raznimi izgovori: prevečkrat igran in viden, zato ga bomo kopirali, nimamo pravih igralcev... Vendar še vedno mislim, da stvar, ki je z dobro željo

Nagrajenci ob 25. obletnici

jih predhodni niti ne zavedaš. Ugotovil pa sem, da so bile storjene napake le vzpodbuda za nadaljnje delo na podobnih projektih.

Prišla je lanskoletna obletnica društva in že ob nastajanju programa je bilo jasno, da predstava na prostem bo! Priprave so bile dolge in prebrna so bila številna odrska dela. Pripravil sem ožji izbor besedil, toda do odločitve nekako ni prišlo. Pri raznih razgovorih

zapisana, se bo nekoč tudi uresničila." Na koncu se iz srca zahvaljujem prav vsem, ki ste podarili del sebe, časa in pozitivne energije, katera je rasla iz dneva v dan in nas pripeljala do končnega uspeha. Pri tej predstavi sem se mnogo naučil in dobil nova spoznanja, ki v meni prebujajo nevidno silo in mi šepeta: "Naprej".

Z veseljem čakam na vas, ko boste zopet rekli: "GREMO!"

KAJ POMENI DESETI BRAT ZA VRH?

Rafael Krvina

Igra na prostem je najstarejša oblika gledališkega izražanja in vrhovsko ustno izročilo govori o dogajanjih igrilstva pod kmečkimi kozolci v prvi polovici prejšnjega stoletja. Samoumevno je, da na podeželju ni bilo primernih prostorov, v katere bi se lahko naselili igralci. Največje stavbe so bile mežnarije in šole, če štejemo, da cerkve niso bile primerne zato. Če pa pomislimo, bi prav v cerkvah ljudje lahko nastopali in bogatili kulturnega duha. V današnjih časih, ko ljudje, vsaj nekateri, gledamo na svet bolj "svobodomiseln", bi bil to idealen prostor. Stvar je v tem, da je imela in ima vsaka reč svoj namen in svojo namembnost, prostor pa ima še toliko večjo težo uporabnosti. Ljudje pa so v preteklosti mnogo bolj verovali, kot v zdajšnjem času, zato se zdim sam sebi nespameten, od kod ideja o teatru v cerkvi. Cerkev je božji hram, bivališče najsvetejšega, vodnjak duhovne hrane in zato v cerkev ne sodi prav vse. In če bi Bog stal pred cerkvenimi vrati, me prav zanima, v kakšni gneči bi sedeli verniki pri bogoslužju!

V Obrščakovi gostilni

Zato je bil prav kozolec primeren prostor za podobne prireditve. Dvomiti pa gre v enakost med igranjem na prostem in igranjem pod kozolci. Ali lahko rečemo predstavi pod kozolcem za prireditev na prostem? Ne! Prireditev pod milim nebom ima svoje zakonitosti in nosi veliko večja tveganja od prireditev v zaprtih prostorih – vremenske prilike, slišnost in vidnost ... V kozolcu si že zavarovan proti dežju, vročini, proti vetru

nekoliko manj, kljub temu so pogoji že mnogo bolj prijaznejši. Mogoče se kakšen od starejši ne bi povsem strinjal, da potemtakem iger na prostem na Vrhu skoraj ni bilo. Ja, kaj pa Deseti brat iz leta 1946? Po ustnem izročilu in dokumentiranem gradivu je bil zaigran na prostem leta 1946. In petinpetdeset let kasneje smo na Vrhu zopet gledali like preprostih Jurčičevih junakov, ki jih je povezal v delu Deseti brat. Ne moremo mimo

Prisege opolnoči. Le dobre tri leta nazaj, julija 1998, smo v čast Svetim trem kraljem in vsem obiskovalcem, zaigrali ljudsko dramo, katera je imela predznak, da boljšega izbora besedila se ne da najti. To je celotna zbirka vrhovskega ustvarjanja na prostem in nič več. Starejši bi še lahko pobrskali kaj po spominu, vendar kaj hudo odmevnega ni moglo biti. Deseti brat I (1946), Prisega opolnoči (1998), Deseti brat II (2001) – celoten repertoar iger na prostem po drugi svetovni vojni na Vrhu Sv. Treh Kraljev.

Zelo nevhvaležen bi izpadel, če bi se spustil pregloboko v iskanje kvalitete in kritik med posameznimi igranji. Vse tri imajo pomembno mesto v vrhovski kulturi in vse tri so pustile pečat času in ljudem. Ustvarjanje je delo, ki ga krasijo izkušnje, znanje, talenti posameznikov, predvsem pa trud in človeška nesebičnost. Vse naštetje je moralo krasiti soustvarjalce, tako davnega leta 1946, kot danes.

Deseti brat iz leta 1946 je za tisti čas moral biti svojevrsten kulturni fenomen. O tem se lahko prepričamo še danes. Podlaga za to imamo pri ljudeh. Malo je danes živčih ljudi na Vrhu, razen tistih, ki smo se rodili kasneje, da se ne bi spominjali tega dogodka. Moramo vedeti, da so bili takrat še večinoma otroci in da jim je v spominu ostal do današnjih dni. Pa ne samo v spominu, temveč zna vsak povedati kakšno prigodo o igranju. Samo primer: Stumrškov Tone je igral Krjavlja. Vsa poznejša leta je hodil s tem vzdevkom po svetu. Obdržal pa ga je zato, ker je suvereno odigral vlogo. Kateri smrtnik je poznal, v literarnem smislu, Krjavlja in kaj je hotel povedati Jurčič z njegovo podobo. Danes to vemo. Vsak osnovnošolec se v šestem razredu spoprime s prvim slovenskim romanom in ga dodobra spozna. Obstaja film in posnete predstave drugih amaterskih skupin iz katerih lahko izluščimo približno podobo posameznih vlog. Formalno izhodišče imamo, zato je nadaljnje delo le korektura v smislu drugačnosti. Takrat pa tega ni bilo. Če si znal nekaj napisati in izračunati, si že veljal pozornosti. Tako, da je moralo biti ogromno vložene truda v izoblikovanje

posameznih vlog z zvrhano mero talenta, saj izkušenj ni bilo. V tej povezavi vidim uspeh Tonetovega igranja. Mogoče je prav zaradi vloge Krjavlja postal Deseti brat nesmrten za Vrh, čeprav ne smemo pozabiti vseh ostalih, ki so prispevali delež k igri. Tenkočutna podoba Manice, robati Marijan, pohlevni Kvas, prizanesljivi slemeniški gospod in ostale osebe so vse do danes živeli v vrhovskem človeku. V lanskem poletju smo jih znova obudili in znova so zasijala s tako močjo, da jim sij zlepa ne bo zbledel. Nekaj nad vse čarobnega nosi v sebi Deseti brat in Vrhovcem postavlja še

Krjavelj - Matevž Treven

drugič v zgodovini mejnik, kateri bo opominjal in pozival prihodnje rodove k skupni volji.

Z odkritimi hvalospevi sem že zajadral v vode lanske uprizoritve Desetega brata. V lanske tople

pomladne in poletne večere, ki smo jih skupno preživljali prebivalci Vrha v čast obletnici našemu delu. Že v prejšnji številki (maj 2001) sem nakazal, zakaj in kako nastaja Deseti brat. Zapisal sem: »V teh pripravljalnih dneh, ko smo v najhujši delovni vnemi, je čutiti veselje ob prihajajočem prazniku. Tu in tam se pojavi malodušje posameznikov, pa vseeno: družčina nas vedno ogreje in cilj je vedno bližji in bolj viden.« Danes, pol leta po dogodku, lahko temeljito preučimo Desetega brata z vseh zornih kotov. V čem se skriva tako veličasten uspeh uprizoritve? Kaj je vleklo množice ljudi

Matevž Treven

Moje delo v pripravljalnem obdobju je bilo vezano le na dolžnosti pri organizacijskem odboru za pripravo obletnice. Kot član odbora sem se zavedal, da bo potrebno marsikaj postoriti in uskladiti. To sem sprejel in bil pripravljen delati po najboljših močeh, kljub temu, da mi delovni čas ne dovoljuje veliko obljubljanja vnaprej.

Vendar naključje je hotelo, da so se stvari zasukale v drugo smer. V nekem pogovoru, v začetku februarja, o igri na prostem z režiserjem Francijem mi je omenil, da bi igrali Samorastnike, vendar je problem v zasedbi. Zato bomo najverjetneje igrali Desetega brata, vendar moram dobiti dva ključna igralca. Naenkrat sem se znašel v tej vlogi, tako sem sodelovanje obljubil, čeprav sem se zavedal, da se bom moral odpovedati marsičemu, da bo v službi težko uskladiti vožnje, nenazadnje na odru nisem stal deset let. Vseeno je bil izziv le močnejši in pristopil k sodelovanju, z nekaterimi dogovori, kot igralec v vlogi Krjavlja. Že leta 1998, ko smo igrali Prisego opolnoči sem se zavzemal, da bi poskušali z Desetim

bratom. Z marsikatere strani so prihajali različni negativni in nejasni izgovori, tako sem nekako dobil občutek o nenaklonjenosti Desetemu bratu. Mislim, da je bila odločitev lanskega leta zares ta prava.

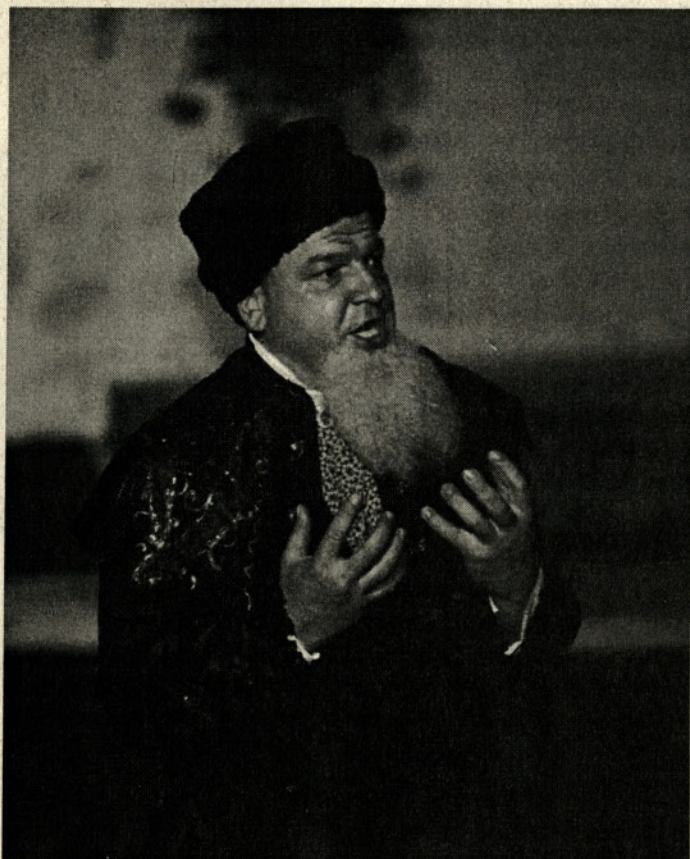
Po sprejemu vloge Krjavlja sem z delom v OO nekoliko popustil in si zadal nalogo, da sceno Krjavljeve kočje postavim sam.

Z ostalimi programskimi točkami se bil zadovoljen. Zbornik je bil predstavljen enostavno, preprosto, tako da je razumljiv vsakemu. Kaseta ni nič posebnega, vidiš - pozabiš. Srečanje pa je bilo zelo dobro pripravljeno, tako proslava kot pogostitev. Razveseljuje pa je bilo število udeležencev na srečanju.

Videti je, da je bivšim igralcem sodelovanje pri vrhovskih igrah ostalo v lepem spominu in, da se radi srečajo ob podobnih priložnostih. Tako je tudi prav.

Odzivi na uprizoritev Desetega brata pa so zavirljivi, tudi na moje igranje so ljudje imeli pohvale. Poleg izvrstne predstave pa so bili zadovoljni tudi s parkiranjem, dostopom, vstopnino. Prav nobenih slabih kritik tudi na račun logistike. Lahko rečemo, da smo znali poskrbeti tudi za gledalce.

Kot igralec v vlogi Krjavlja sem si za lažje delo pri igranju in pomoči režiserja ogledal predstavo iz Muljave - na kaseti, največ pa mi je pomagalo branje romana Deseti brat. Tudi besedilo sem priredil glede na roman in mislim, da mi je uspelo odigrati dobro. Mogoče nekaj kritičnih poudarkov bi sprožil na samo generalko, kjer osvetljava še ni delovala brezhibno, tako da gledalci niso bili najbolj zadovoljni. To bi se dalo postoriti tudi prej. Vse ostalo pa je bilo prepričljivo in v dobro društvu, nasploh pa kraju in ljudem.

Piškav - Matija Trček

na ogled predstave? Vse splošna evforija je zajela okoliške kraje, da nešteti pohval, ki smo jih bili deležni, niti ne omenjam. Trdil bi, in mislim, da se ne motim, da smo v tistih mesecih postali središče in glavna os kulture na logaškem. Lahko smo zares ponosni na trud in voljo, ki smo ju bili pripravljeno vložiti v Desetega brata. Tako kot je bil Deseti brat hvaležna in dobrosrčna duša, smo tudi mi poskušali biti drug do drugega strpni, obvladati medsebojne strasti in sprejemati odgovornosti. V sled tega je nastajalo kolektivno delovno ozračje, katero nas je gnalo pri ustvarjanju, ki hkrati ne dopušča popustljivosti in nerešnosti posameznikov med pripravami. Marsikdo se je spraševal, kaj je vplivalo na izbor predstave, da bo na Vrhu po petinpetdesetih letih zopet Deseti brat. Razlaga bi bila v nekaterih krogih samoumevna. Zgodovinsko sporočilo uprizoritve l. 1946 je le tako močno - poizkusimo se tudi sinovi v teh vlogah. Liki Krjavelja, Desetega brata, Manice ... so narekovali k odločitvi. Pa ni bilo tako preprosto. Orientacija nam je bila Prisega opolnoči, ko smo bili s strani izbora navdušeni, nekoliko manj s tehnične plati izvedbe. Naloga je bila, predvsem režiserjeva, najti med policami nekaj novega, nekaj ljudskega, z vsebino, ki bo privabilo gledalce. O Desetem bratu nisimo, vsaj nekateri, imeli najboljšega stališča.

BILA SEM GLEDALKA DESETEGA BRATA

Marinka
Jelovčan

Tisto nedeljo v maju sem si ogledala odlomek vaje igre Desetega brata. Vse kar sem videla je preseglo moja pričakovanja. Igralci, prizorišča, sama okolica in prostor za gledalce, vse je imelo videz popolnosti. Prav težko je bilo čakati premiero, ki je bila napovedana za mesec kasneje.

Prišel je tisti konec tedna, ki smo ga vsi težko čakali. Vse, ki so sodelovali pri tem projektu, je skrbelo, ali bo vreme naklonjeno, ali bo vse potekalo po načrtih. Prepričana sem, da je bil trud poplačan! S tako dobro udeležbo, z izvrstnim vremenom, z navdušenjem in ploskanjem gledalcev in z njihovimi mislimi, da na Vrh še pridejo! »Tam pa res znajo igrati. Vrhovci so taboljški« je bilo prijetno poslušati mnenja in občutke mojih sodelavcev in znancev. Mnogokrat so me spraševali o tem in onem, hvalili in se čudili, da se da kaj tako lepega videti in doživeti. Mnogi so si igro Deseti brat ogledali vsaj dvakrat. Vedno so odšli domov polni novih doživetij. Navdušeni so bili nad vsemi,

vsakokrat je bilo nekaj posebnega. Vsa naša družina in še marsikatera v naši fari je živela za to igro. Pohvaljeni pa smo bili s tistim stavkom gledalca, ko je rekel: »To pa moram povedati našim sorodnikom in prijateljem, kaj sem videl in doživel, naj si pridejo ogledat. Dobro se bodo zabavali.« In to je to! Naša mala fara je združila mnogo ljudi, mnogo ljudi je spoznalo Vrh sv. Treh kraljev. In kar je

najvažnejše, spoznali so Vrhovce, kot izvrsten igralce in dobre gostitelje. Privabili smo na ta način več starostnih generacij.

Koliko poti, odrekanih, potrpljenja, požrtvovalnosti, predvsem pa dobre volje je bilo potrebno za tak uspeh igre Deseti brat, vedo tisti, ki so vse to doživeli. Obenem bi omenila, da so bili vsi premalo omenjeni in pohvaljeni v občilih. Nekdo bi se še lahko bolj potrudil. Končno pa je tudi nekaj res. Najboljšo reklamo za ves naš kraj smo naredili gledalci, ki smo prihajali od blizu in daleč, še boljše pa tisti, ki so se ponovno vrnili!

Petindvajseta obletnica ŠKD Vrh je bila na tak način najbolje proslavljena in doživeta. Ni iz trte zvita misel: Skupna volja je naša pot. Res je tako in le po tej poti naprej! To velja za vse v fari. Kdor je do zdaj dvomil, zdaj ve, kaj se lahko naredi za skupnost, če jih je večina za stvar. Skratka, vsem v ŠKD Vrh iskrene čestitke.

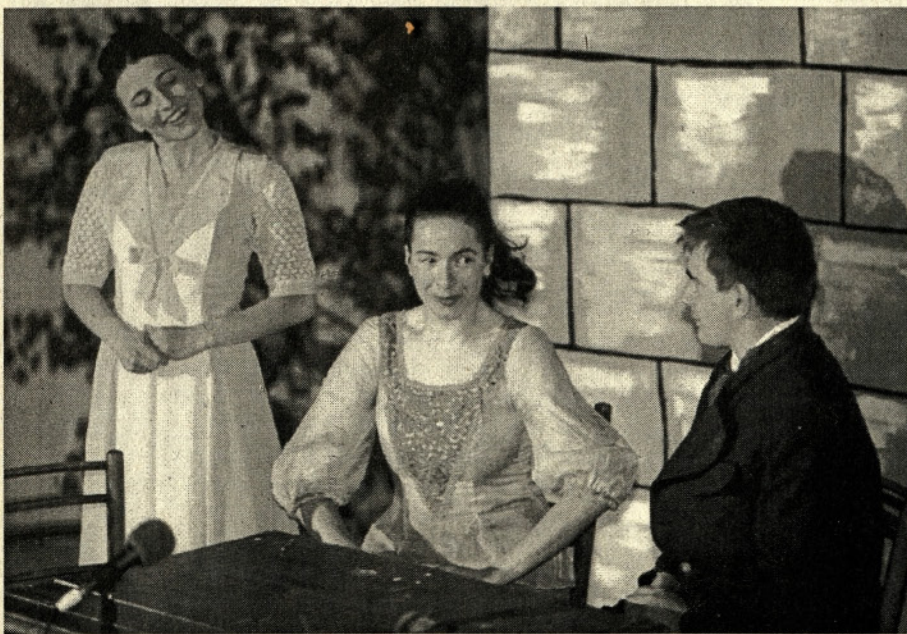
Bomo za dobro igro mogli čakati na petdeseto obletnico ŠKD Vrh? Prepričana sem, da tako dolgo ne bomo mogli mirovati. Se strinjate z mano?

Deseti brat - Marjan Treven

Zdel se nam je, z eno besedo povedano, precej "zdrnjen". Preprosto zato, ker ga igrajo na Muljavi, pred nekaj leti so ga uprizorili v Šentjoštu, obstaja film ... Tako, da nismo segli niti po branju. Enostavno smo ga črtali s seznama možnih predstav. Ogrevali smo se za Jurčičevega Sosedovega sina, ljudsko igro Po dvanajstih letih, še največ točk smo pripisovali Prežihovim Samorastnikom. Dilem je bilo veliko, pretiranega navdušenja nad nobenim delom, odločitev je bila še daleč. To se je dogajalo v začetku leta 2001. V obdobju odločanja, ko je bilo že potrebno sešteti prednosti ene in druge

igre, pa je hvaležno prišla ideja o Desetem bratu od drugod in nagnila jeziček na tehtnici. Na premierni večerji v Kasarni sezonske igre Evstahij iz Šiške je z nami sedel Marcel Štefančič, podžupan občine Logatec, odgovoren za kulturo, režiser, kritik logaških kulturnih prireditev ... Njegovo priporočilo Desetega brata je vse dotedanje delo postavilo na glavo in marsikatera urica dela padla v vodo. Pa nič zato. Franci je, kljub prejšnji nenaklonjenosti, priskrbel dramsko besedilo Desetega brata. Od tu naprej pa je bila pot odločitve zelo lahka in dejansko samoumevna. Dramska igra,

Manica (Barbara Oblak) in Marička (Tadeja Oblak)

ki ni tipična drama, z vsemi primesmi ostalih stilov; komedije, burke, kriminalke, je sprožila v režiserju slo po uprizoritvi tega dela. Še kako pravilno! Nič več ni moglo spremeniti odločitve, ostala je le še razporeditev vlog. Prav to nam bi lahko preprečilo trdno odločitev o uprizoritvi Desetega brata. Vendar interes posameznih igralcev, predvsem tistih z glavnimi vlogami, je bil premočan, da bi se odrekli nastopu. Pred nas so stopile vse podobe Desetega brata iz pripovedovanj očetov, mam, stricov in tet in lažje se je bilo odreči uricam prostega časa, kot nastopu v Desetem bratu. Čar teh vlog je bil očitno premočan, da bi mu lahko ušli. Še posebno to velja za tiste, ki imajo delo razpršeno čez cel dan. Velikokrat

Jure Treven

Ko sem igranje zaključil na odru, sem že takrat dejal, da pri igrah na prostem sodelovanja ne odrekam.

Tudi zaradi tega se vključujem v takšnih velikih trenutkih društva, katerega sem član, in mislim, da je potrebno izkazovati pripadnost.

Igranje v Desetem bratu pa je bil nenazadnje velik izziv za vse nas. Tudi za mene. Sicer, v trenutkih odločitve nisem bil najbolj za Desetega brata, ampak zdaj se vidi, da je bila odločitev pravilna. Kaj pa je dejansko prevagalo, izmed nekaj predlogov, pa ne vem. Franci je nekoč prišel k meni in rekel, da bo Deseti brat.

Ostale prireditve ob obletnici so bile na nivoju, sploh zbornik, razstava je bila tudi dobra. Srečanje je bilo zame zanimivo, ker nisem zahteven.

Kot član organizacijskega odbora, sem bil nekajkrat nezadovoljen, predvsem zaradi tega, ker sem uvidel, da bo moje mišljenje preglasovano, zato se nisem največkrat niti vključeval v debato. Tako je bilo. Kljub temu pa, moramo biti zadovoljni.

"Bleda voda, volk te potiplji, se mi boš vedela izgubljat ..."

"težki" zaradi dnevnih obveznosti smo morali še na vaje. Še enkrat poudarjam: za krono gledaliških predstav te generacije smo izbrali Desetega brata. Zato je bil prispevek sam po sebi očiten. Ne bi naštevali uric in podarjenega časa Desetemu bratu nepoznavalcu, tem- več mu raje povejmo koliko gledalcev je spremljalo večerne uprizoritve. S samo majhno preračunljivostjo prideš hitro do seštevka. In prav v številu gledalcev se skriva uspeh. Malokrat se zgodi, da bi nekomu prireditev tako godila, da bi si zaželel ponovnega ali celo večkratnega ogleda. Pri uprizoritvah na Vrhu se je to dogajalo. Lahko se le sprašujemo in ugotovljamo, da je bila stvar dejansko dodelana v vseh smereh nadpovprečno in hkrati tako domače, prirčno, pristno, da je ljudi očaralo, verjetno tudi tiste, ki nikoli ne znajo v stvareh poiskati vsaj trohico dobrega. V Desetem bratu tudi ti ljudje niso imeli pravega orožja za obstreljevanje. Še dvema stvarema se ne morem izogniti. Nekoliko prej sem že pisal o igralcih, ki smo znali prisluhniti povabilu. Veliko bolj zbode odgovor na neznančev vprašanje, da je bila igrska zasedba in ves živelj ob odru domač, vrhovski. Imeti na razpolago tako število dobrih igralcev, ki so v stanju dobre pripravljenosti odigrati prepričljivo, je v smislu velikosti kraja pravi fenomen. Potrditev več, da za

nekaj tako odmevnega potrebuješ vsaj petindvajset let dela. Tega pa v Sloveniji danes ne mrgoli. Take predstave si društvo z nekaj odrskimi predstavami težko privošči. Tu se pokažejo činitelji, ki sem jih v tem pisanju že omenil: znanje, izkušnje in nesebičnost. Prav to pa brez sramu lahko pokažemo vsem ljubiteljem Vrha, onim z dobrimi in onim s slabimi nameni.

Še na nekaj pa ne smemo nikoli pozabiti: na Boga ali na mater Naravo, zavisi od razmišljanja posameznika. Vselej sta pri uprizoritvah pripomogla s tako vremensko situacijo, da nikoli ni bilo vprašanje izvedbe. Če je bilo lepo je bilo lepo, če je bil pa dež, je lilo cel dan, tako da gledalci niso nikoli prihajali zastonj. Ali se sploh zavedamo, kaj bi se zgodilo v trenutku

PREDSTAVA DESETEGA BRATA NA PROSTEM PO 55 LETIH

Pepca Petrovčič

Prav dobro se še kot enajstletna šolarka spominjam s kakšnim veseljem smo takrat otroci sprejeli novico, da bodo vrhovski mladinci na prostem uprizorili igro Deseti brat. In to v logorju blizu Parobkarja nasproti podzemnega rova, ki je bil takrat še prehoden pod Vrhom in si prišel iz njega v Brencetovi senožeti.

Tudi mi otroci smo včasih s strahom pokukali v ta rov, a daleč v notranjost si nismo upali. Ko pa je bila predstava, smo strašno navdušeni šli na ogled. Gledalci so bili vse po bregu nad cesto. Spominjam se, da so namesto vstopnic dekleta gledalcem na ovratnike pripenjala šopke cvetic. Je že moralo biti v začetku poletja, v času cvetenja nageljnov. Več prizorov sem si še kar dobro zapomnila. Zato sem po toliko letih šla lansko predstavo prav z veseljem in zanimanjem gledat, in to petkrat. Čeprav sem jo gledala tolikokrat, sem vedno znova v vsaki predstavi videla nekaj novega. To je bila domača igra pri kateri ni bilo

treba napenjati možganov, da bi ugotovila za kaj gre, kakor se mi včasih zgodi pri novejših, modernih predstavah. Mi starejši imamo le osnovno šolo, brez višje izobrazbe in nam kakšna tuja imena niso všeč. Pri Desetem bratu pa je bilo čutili iz strani gledalcev vsesplošno zadovoljstvo in navdušenje. Marsikdo je pripomnil: »Tako majhen hribovski kraj, pa je zmožen napraviti nekaj tako lepega!« To pa se je lepo videlo na udeležbi, ki je bila vselej rekordna.

Zato smo Vrhovci igralcem in ostalim delavcem za tako delo hvaležni.

dežja, s predstavo na polovici, na tribunah pa tisoč ljudi? Postavljanje odgovorov je odveč in preštevam le nekaj tistih kapelj, ki je orosilo vrhovski teater na prostem na treh predstavah, v nujnost ali pomoč božjega žegnja; ali pa zaradi tako naelektrenega ozračja med gledalci, ki je bilo že na meji samovžiga, sprostito v nepozabni finale: »Bleda voda, volk te potiplji, se mi boš vedela izgubljat ...«

Imejmo to kot božjo nagrado za trud in vselej se spominjajmo in naj nas osrečuje, da je pri vsem nastajanju nekaj viselo nad nami in držalo roko. Besede zahvale nimajo te moči, da bi se jih sploh izplačalo spregovoriti.

O ljudeh, ki so nosili glavna bremena pri ustvarjanju Desetega brata še ni bilo nič napisanega. Tudi v nadaljevanju se ne bi preveč spuščal v imenski del.

Ampak, kljub zapori v glavi pa mimo enega ne morem in prepričan sem, da se tudi drugi strinjajo z menoj. Vsem znano ime - "ata Vrha", mislim, da mi Franci ne bo zameril, je še enkrat več dokazal, kako je pomembno biti nesebičen pri takem delu. Zaupali smo mu najtežjo nalogo v zgodovini obstoja društva - nalogo predsednika

Franc Treven

Igra na prostem je bila uprizorjena zaradi petindvajsete obletnice, sodila je v programski del. Zdi se mi, da je bilo na izbiro kar nekaj iger, vendar v končni izbor so prišle le tri. Deseti brat, Samorastniki in še ena. Samorastniki so bili pogojeni z močno žensko glavno vlogo.

Pri igri je rabilo precejšnje število igralcev, zato sem bil povabljen tudi jaz. Odločil sem predvsem zaradi »firbca« kako bo vse skupaj izgledalo, pa tudi zaradi družbe, saj je v večini igrala tudi moja generacija. Sem pa tudi član društva in zavedam se, da moram pomagati pri aktivnostih v takih masovnih situacijah. Ostale prireditve so bile dobre,

odlične. Marsikateri zunanji človek je bil nad zbornikom zelo zadovoljen. Tudi razstava je bila lepa, prav tako tudi srečanje. Če bi našel kakšno slabo stran prireditve ob obletnici bi en minus dal muziki na srečanju. Še nekateri so bili podobnega mnenja. Vse ostalo pa je bilo enkratno, sploh pa odziv na Desetega brata. Same pohvale tudi na moje igranje.

organizacijskega odbora za pripravo obletnice in režiserja igre na prostem. Nas ni razočaral, temveč potrdil naše zaupanje v odlični celostni podobi obletnice in hkrati postavil na ogled pol Sloveniji nepozabnega Desetega brata. Seveda, kakšna napaka je bila - če delaš, tudi grešiš. Pa mislim, da moram ob tej priliki utihniti in si poiskati boljše delo. Vsaka, še tako

tehtna napaka, ki bi si jo privoščil poiskati, bi bila na vse prikazano in storjeno le hud spodrsrljaj osebnosti in bi si prišteval kot dejanje neporavnane krivice. Če sem vseeno kaj našel, mu bom pa povedal. In to v glavo, kar najbolj boli!

Važno je, da je bil Franci z nami zadovoljen, da se ni preveč obremenjeval s kakšnimi nesporazumi med akterji, ki bi bili ob vsem

njegovem delu zares odveč. Čutilo se je z a u p a n j e s o d e l u j o č i h, predvsem pa spoštljiv odnos do njega. In tako je tudi prav.

Marjan - Rafael Krvina in Slemeniški gospod - Jure Treven

IGRALCI DESETEGA BRATA, I. 1946

Spominjali: Treven Franc, Trček Cveto, Treven Marjana, Petrovčič Pepca

Z leve proti desni

Sedijo spredaj: Bogataj Cilka (Anžonova) – šepetalka, Jereb Pavel (Malnčkov) – godec, Treven Tone (Stumrškov) – Krjavelj, Mivšek Jakob (Žakljev) – Deseti brat, Trček Julka (Maticova) – režiserka, Žust Marija (Brnkova) – vstopnina

Druga vrsta: Mlinar Tone (iz Žirov) – šminka, Bradeško Slavka (Bradeškova) – grajska dekla, Gabrovšek Marica (Jerebova) – vstopnina, Bogataj Marija (Anžonova) – Marička, Bradeško Marija (Bradeškova) – gospa grajska, Treven Franc (Stumrškov) – Marjan, Trček Tončka (Maticova) – Manica, Tratnik Janez (Franceljnov) – Kvas, Eržen Ciril – Balček, Gantar Tone (Krajersk) – grajski, Mlakar Rajko (Krogersk) – furman, Gantar Pepče (Krajersk)

Tretja vrsta: Krvina Tone (Matajetov) – kmet, Luštrek Stanko (Luštrekov) – Francelj, Bogataj Berta (Anžonova) – nevesta, Gantar Ivanka (Krajerska) – Matevžek, moška vloga, Jereb Anton (Jurčkov), Gantar Stanko (Krajersk) – kmet, Albreht Jože (Šurkov) – Obrščak, Tratnik Franc (Mežnar) – Dolef, Jereb Janez (Sovetov) – Vencelj

Zadnja vrsta: Kavčič Rezka (Trevnova), Jereb Marjana (Sovetova) – Grašič, moš. vloga, Mivšek Milan (Kovačev) – kmet, Mlinar Franc (Pilersk) – Piškav, Žust Alojz (Abrahtov) – sodnik, Žust Franc (Abrahtov) – učitelj, Žust Polde (Brnkov) – Miha izpod Gaja in stražnik

SODELUJOČI PRI DESETEM BRATU I. 2001

Z leve proti desni

Spredaj: Kavčič Jure, Šraj Slavko, Kogovšek Sonja, Gabrovšek brigita, Trček Matija (Piškav), Treven Marjan (Deseti brat), Treven Franc (Dolef), Treven Matevž (Krjavelj), Jereb Franci – režija, Treven Marko, Petrovčič Jože (Grašič), **SPODAJ:** Treven Anja, Žakelj Dušan, Kogovšek Martin, Buh Alenka, Lukančič Nataša, Jelovčan Monika, Leskovec Klavdija,, Kogovšek Primož, Malavašič Andrej, **ZADAJ:** Jelovčan Neža, Gantar Anja, Treven Klara, Treven Lovrenc, Mivšek Mateja, Buh Igor, Eniko Bojan, Žust Janez, Alič Tomaž,

Zadaj: Šraj Marko (Balček st.), Treven Jure (gospod grajski), Kunc Milena (gospa grajska), Kogovšek Tone (Obrščak), Krvina Rafael (Marjan), Oblak Tadeja (Marička), Treven Vinko (sodnik), Kogovšek Janez (Vencelj), Oblak Barbara (Manica), Čelik Franko (Kvas), Šraj Andreja (Franceljnova nevesta), Jelovčan Blaž (Francelj), Buh Marija (Krivčevka), Krvina Janez (Krivec), Žakelj Jasmina (grajska dekla), Jelovčan Peter (Miha izpod Gaja), Kogovšek Vesna (dekle), Eniko Sandi (kmet), Treven Dušan (učitelj), Žust Marjan (župnik), Kogovšek Roman (Matevžek), Kogovšek Rado, Bradeško Janez, Mivšek Marjan, Jelovčan Tomaž

Brata Jožef in Jernej Jereb – Jerebova z Vrha

Rok Klemenčič

Sredi 19. stoletja sta z domačije pri Jerebu na Vrhu odšla v svet brata Jožef in Jernej. Oba sta odraščala kot preprosta kmečka fanta, ki sta kasneje dala slovenskemu človeku neprecenljivo dediščino. Prvi je postal duhovnik, drugi podobar.

Na Vrhu Sv. Treh Kraljev št. 15 (nekoč št. 8), po domače pr' Jereb, sta se očetu Martinu Jerebu, zemljaku, in materi Uršuli, rojeni Debelak, rodila sinova Jožef in Jernej. Jožef, najstarejši izmed osmih otrok, se je rodil 13. marca 1822 in se je kasneje posvetil duhovniškemu poklicu. V duhovnika je bil posvečen 5. julija 1848, umrl pa je v Ljubljani 12. novembra 1904. Več o njegovem življenju in delovanju mi ni znano, mnogo več pa sem izbrskal o življenju njegovega brata Jerneja, metliškega podobarja in rezbarja.

Jernej (Bartholomeus) se je rodil 22. avgusta 1838 kot predzadni otrok. Kot 13-letni deček se je šel učiti podobarstva v Idrijo k Juriju Tavčarju. Pet let se je pri njem učil podobarstva in nato eno leto slikarstva. Kot pomočnik je ostal pri Tavčarju še sedem let. Zatem se je začelo njegovo samostojnejše ustvarjanje. V Suhorju v Beli Krajini ga je župnik Škofic povabil k sebi, da bi napravil spovednico in za Semič okvirje za Križev pot. Po opravljenem delu je odšel v Kamnik k rezbarju Matiju Ozbiču. Po sedmih mesecih se je vrnil v Suhor, kjer je izdelal kip svetega Jožefa in ranjenega Jezusa, nato se je pogodil še za veliki oltar v župnijski cerkvi v Črnomlju, ki ga je tudi izdelal. Ker je bil oltar precej velik, ga je moral naložiti na dva voza in se tako odpravil na pot skozi Toplice in Črmošnjice proti Črnomlju. Toda v vasi Vrčice se je voz prevrnil in malo je manjkalo, da ne bi pod sabo pokopal tudi Jerneja. Ta naj bi za oltar dobil 700 goldinarjev in od vsake podružnice vedro vina, kot je pisalo v pogodbi. Zaradi škode, ki je nastala na oltarju, vina ni dobil, zato je imel pri tem delu izgubo. V tem času je imel v Kranju svojo lastno

delavnico, v kateri je dobival največ naročil prav iz Bele krajine, zato mu je gospod Škofic svetoval, naj se preseli v ta del Slovenije, kjer bo imel vedno veliko dela. Dne 4. julija 1871 se je v Šmihelu pri Novem mestu poročil z Ivano Novak, doma iz Jame pri Žužemberku in istega leta sta se tudi naselila v Metliki. Tu sta si ustvarila družino s šestimi otroki.

V Metliki je Jernej razpredel široko delavnost. Obnavljal je in na novo postavljaj številne oltarje, kipe in podobe po Beli Krajini, na Dolenjskem, Kočevskem in Hrvaškem.

V Adlešičih je leta 1868 prenovil veliki oltar v cerkvi sv. Nikolaja iz leta 1268. V Metliki je izdelal oba stranska oltarja, veliki oltar pa je prenovil njegov prejšnji mojster Jurij Tavčar iz Idrije. Pri Treh Farah je napravil veliki oltar v spodnji cerkvi, prenovil pa veliki oltar v gorenji cerkvi. V Drašičih in Gabrovcu je izdelal vse tri oltarje s kipi vred. Za grškokatoliško cerkev sv. Cirila in Metoda je naslikal ikonostase. V Dragi pri Ribnici je naredil bratu, župniku Jožefu, dva nova stranska oltarja. V Loškem Potoku je izdelal oltar sv. Barbare.

Vsa ta dela so le kamenček v mozaiku vsega, kar je izšlo izpod rok Jerneja Jereba. Mnogo je še drugih del, ki krase slovensko ozemlje. Najbolj pogosti rezbarski izdelki so bili oltarji, kipi svetnic in svetnikov ter Križani, v manjšem številu pa še tabernaklji, spovednice, prižnice in okvirji za Križev pot. Vse to je bilo rezljano iz lipovine, barvano in pozlačeno. Manj je bilo slikarskih del (le nekaj ikonostasov, stenskih in tabelnih slik z nabožno vsebino).

Ko se je s 1. svetovno vojno stanje poslabšalo in ni bilo več naročil, je Jereb pričel izdelovati kipe svetnikov in Križane. Anekdota pravi, da sta šla nekega dne Jereb in njegov сосед, ki je bil čevljar, proti Sošicam. Pri križu, ki je stal ob poti, se je сосед odkril in prekrižal. Jereb tega ni storil, zato ga je сосед vprašal zakaj. Jereb mu je odvrnil: »Ta je pa dobra, saj sem ga vendar jaz naredil. Ali se ti odkriješ vsakemu čevlju, ki si ga izdelal?«

Ker v času po 1. svetovni vojni ni bilo denarja še za najnujnejše, kaj šele za stvari, ki jih je izdeloval Jereb, se je večkrat jezil: »Bugci ne grede več v prodajo, bo treba vragce delat. Še laže. Čim gršega bom naredil, lepši bo!«

Ker je delal poceni in mnogokrat samo na obljubo, je težko shajal. Dokler je živel še brat Jožef Jereb, župnik v pokoju, je še šlo, ko pa je ta umrl, se ni imel kam nasloniti. Imel je štiri sinove in dve hčeri. Najstarejša je bila Ivana. Drugorojenec Jožef je umrl star eno leto. Tretji je bil Jernej, ki je kasneje odšel v Ameriko. Vincencij, četrti od otrok, je šel po očetovih stopinjah – bil je rezbar. Rafael, kot predzadni je bil namenjen za slikarja, pa je duševno obolel in bil mnogo let v umobolnici. Najmlajša izmed šestih otrok je bila Justina, poročena Japelj. Ta je tudi nazadnje skrbela za ostarelega očeta Jerneja (žena mu je umrla že prej) in pri njej je Jernej Jereb dne 22. februarja 1929 umrl, star devetdeset let. Pokopan je v Vrbovskem na otoku Hvaru, kjer je živela hči Justina.

”Naj spomin na tega vrhovskega rojaka Jerneja Jereba in njegovega brata Jožefa ne zatone s soncem današnjega dne!”

LITERATURA

· Viktor Steska: Podobar Jernej Jereb. Zbornik za umetnostno zgodovino XIX/1943, zv. 1-2, str. 64-65

· BRANCELJ, A. : Metliški podobarji Jerebi. Seminarska naloga. Ljubljana: Filozofska fakulteta, 1980

· Ustno izročilo: Franc Gabrovšek, sedanji gospodar pri Jerebu (Vrh Sv. Treh Kraljev 15)

ŽIVLJENJE OB NEMŠKO - ITALIJANSKI MEJI MED II. SVETOVNO VOJNO

Rafael Krvina

Dve zgodbi o življenju tistega časa. Vinko Lukančič pripoveduje o življenju ob meji, Marija Alič pa trpko usodo podiranja njenega doma in življenje pod tujimi strehami.

OB NEMŠKI MEJI

»Halt, halt smo zaslišali glasove nemške patrulje in v naslednjem hipu nas je obvela baterijska svetilka. Mi štirje pa natovorjeni do vrh glave, tudi s po dvema žakljema suhih gob na ramenih, namenjeni od Strička na italijansko stran v Dolino. Beg ni bil možen, preveč bi tvegali, mogoče celo glavo. Jaz pa za povrh v žepih še zajeten kup lir in mark.« začne Vinko pripovedovati švicersko dogodivščino iz leta 1943. »Verjetno bi se tudi tokrat srečno razšlo, če ne bi moji kolegi pred dejanjem prepevali od Anžona proti Stričku. Prav v tem času se je v bližini, v Tratarskem griču, nahajala nemška patrulja in verjetno hitro uganila, da gre za prepovedan posel. Ujeli so nas in odpeljali v občinski kevder v Žiri zapreti, kjer so imeli Nemci svoj štab. Za trenutek mi je uspelo skočiti domov. Povedal sem, da so nas ujeli in stisnil ženi denar v roke, drugače bi bil zanesljivo obenj na zaslišanju. V Žireh smo prenočili in zjutraj nadaljevali proti Gorenji vasi. Tam se je nemška patrulja zamenjala in po prebitih nekaj urah v kevdru nadaljevali v Poljane. V Poljanah je bil zapor v farovškem kevdru, kjer smo tudi prenočili, če se je temu spanju sploh lahko tako reklo. Dobro se spominjam kolega, ki je pomislil celo na beg. Kam boš hudiča šel, če si v takih krempljih. Potrpežljivost in mirna kri je bila najboljša taktika tistega trenutka. »Poljanski« Nemci so nas odvedli na Log, loški pa v Škofjo Loko v zapor. Tam so nam pobrali prav vse in tudi denar bi šel v nemške roke, če bi ga imel s seboj. Čez teden dni so nas prepeljali k sodniku in spoznali,

da je bil ves strah, ki smo ga preživeli, odveč. Sodnik je imel informacijo, da so nas ujeli na meji, o kakšnem švercanju nobene besede. Vse kaže, da so gobe in prava zgodba ostali v Žireh. Mi pa smo ugovarjali, da nas niso ujeli na meji, temveč precej stran od meje. To je bilo vse in dobili pet tednov zapora. Žena je čez tri tedne napisala prošnjo za izpustitev, ker doma ni nikogar, ki bi obdeloval zemljo. Bilo pa je meseca marca. Prošnji so ugodili in me poslali domov. Usoda pa je hotela, da sem v naslednjem tednu prejel poziv za nabor v nemško vojno. Tako sem se znašel med nemškimi vojaki in preživel nadaljevanje vojne na Norveškem. Nihče pa ne more danes povedati, kaj bi se godilo z mano če bi preživel v zaporu še dva tedna. Tako je človeku usojeno.«

To je zgodba med življenjem in smrtjo, ki jih je bilo v tistem, medvojnem času druge svetovne vojne na pretek. Zgodba pripoveduje dogajanje ob meji, katera je razdelila slovensko deželico na dva dela. Razdelili so si jo Italijani in Nemci. Potekala je podobno, kot stara jugoslovansko - italijanska meja iz leta 1920.

Vinka Jernačevcovega smo spoznali že v lanskem pisanju. Da zgodbe kar silijo iz njega, sem se prepričal lani, zato sem positnil pri njem tudi letos. Nisem ostal pred vrati z dolgim nosom, temveč je klepet trajal kar lep čas popoldneva. Že uvodnik je nakazal, kaj sva z Vinkom obujala. Spomine na življenje ob nemško - italijanski meji. Meja je potekala mimo Lukata v Brekovicah, kjer je bila tudi obmejna kasarna, nemško povelje pa je stanovalo na nekaterih lokacijah v Žireh, v farovžu, v šoli. Od Lukata se

je meja vzpenjala po grapi proti Opalam in naprej proti Martinj vrhu. Pomembno je zapisati, da je dejanska meja med italijansko in nemško okupacijo potekala po stari občinski meji, fizična meja, z bodečo žico, pa nekaj stran na nemškem ozemlju, vmes pa je bil obmejni pas. Komanda rajha je ukazala izsekati gozd in vse hiše, ki so znotraj pasu podreti. Prišli so ljudje, domačini, katere je plačala nemška vojska in za nemalo ljudi se je začela bridka usoda vojnih dni. Čeprav je imel gospodar v času podiranja precej komande, so svoje stvari odpeljali na drug dom, ki so ga lahko določili kar sami. Nekatera poslopja pa so kljub komandi ostala, in v njih so imele obmejne patrulje zatočišče. Zaradi teh dejanj so ljudje marsikaj skleпали med seboj. Govorilo se je o vplivih posameznih gospodarjev na nemške lokalne poveljniške sile. Kot pravi Vinko, da so bila to le ugibanja brez resnice. Težko se je danes prepričevati o resničnosti povedanega. Obmejni pas so Nemci počedili, kakor so si ga zamislili sami. Tako so veliko hiš podrli, gozd izsekali in meja je bila vsem očem jasna. V naši fari so podrli naslednje domačije: pri Matevžu ali Lavričk (hiša je stala pod Dolinarjem, mogoče se jo marsikateri starejši še spominja) na Tratah, v Podlescu, pri Kovač in v Malnu, v Lavrovcu pri Joklju, Sovčku in Jurju (hiša je stala na mestu današnjega Jokljevega kozolca) in na Glavtu.

Tam v Opalah se je meja čudno vila. Na primer, pri Kendu je bila italijanska stran, pri Sedeju na Martinj vrhu pa na nemški strani. Od Sedeja je potekala v smeri Dolinskega Kroga in po senožetih pod Dolinarjem na Trate, pravzaprav med Joškom in Tratami, čez Lesec po Markantovem v Podlesec. To se je dogajalo pomladi leta 1942. Same meje se Vinko spominja takole: »Visoka je bila približno dva metra, sestavljena iz lesenih kolov in mreže. Da pa je bila neprehodna, so na italijanski strani za mejo navalili kolute bodeče žice, na nemški strani pa vkopali razne pehotne mine, najprej samo strašilne, ki naj bi onemogočile vse poskuse prehoda.« Toda človek je bil vedno drugače dejaven, najrajši ima tisto, kar je nevarno in prepovedano.

Tako so prebivalci ob meji kmalu naredili v meji luknjo, ki je omogočila prehod na italijansko stran. Nekateri mladi fantje so bili pravi »specialci« za iskanje min in njihovega razstavljanja. To pa je bilo življenjsko nevarna igra. Prav Anžonov Zdravko je postal žrtev takšnega početja. Zanj je bila usodna mina, "moštacarke" so jim rekli, na meji med Tratami in Joškom. Veljala je za najnevarnejšo, saj je po aktiviranju odskočila in se razletela v višini pasu. In prav to je doletelo Zdravka. Ob meji so Nemci stalno patroljirali, vršili nadzor ob meji. »Pri Nemcih nisi nikdar vedel, iz katere smeri utegnejo priti, zato je bila previdnost ob prečkanju meje velika. Največkrat smo mejo prešli zaradi "švercanja". Tako postojanko si je omislil Dolinski Tonček. Pomanjkanje je bilo veliko, vsega se ni dalo dobiti na nemški strani in kdor je imel dovolj poguma je poiskal robo na drugi strani. Na italijanskem se je dobilo vino, tobak, blago in podobna roba. Na nemški strani pa sladkor, karbid, čevlji, gobe...« Tako so si ljudje, čeprav na nedovoljen način, pomagali ohranjati življenje.

Po koncu vojne je meja, žica, ljudem še kako prav prišla. Pri gradnjah domov in gospodarskih poslopij so jo s pridom koristili pri betoniranju plošč.

ŽIVLJENJE POD ŠESTIMI STREHAMI

Meja se je s Podlesca potegnila pod Šubca, Škrbinetovo domačijo pustila na nemški strani, prav tako Jesenkovo, in nadaljevala čez Koširjevo gmajno proti Suhemu dolu.

Lavrovec je ostal cel na italijanski strani in ga v dobršni meri zadel obmejni pas. Tako so podrli kar nekaj domačij. Med njimi je to kruto usodo doletelo tudi Jokljevo domačijo, vsaj takrat je nosila tako hišno ime. Ljudje so izbirali imena in jih še danes, pa naj bodo to osebna ali hišna, na tak način, da se jih ljudje lažje zapolnimo. Hiša, bajta je največkrat dobila ime po priimku, ali po gospodarjevem imenu, če ni imela že prej kakšnega starega imena. Tako so pri Joklju, nekoč je bila Razuzova bajta, pred tem se je reklo pri Blažku, danes pa ime pri

Joklju izpodriva ime zdajšnjega gospodarja in že slišimo govoriti pri Tinetu.

Oče Jokel in mama Johana sta v prvih dvajsetih letih prejšnjega stoletja pri

jutrišnjega dne. V delavni, vedno pripravljeni za najrazličnejša opravila, je v hčerki Mariji spoznal, kateri otrok mu bo stal ob strani vse življenje do smrti. In ta zgodba odkriva podobo

Marija Alič (na sliki leva)

Joklju pomagala na svet petim otrokom. Na vsaki dve leti sta povečevala mlado družino. Prva se je rodila Marija, v letu 1914, zadnja pa je bila Tončka, privekala je na svet leta 1921. Vmes pa so bili še brata Jože in Stanko, ter sestra Ivanka. Otroštvo pri Joklju ni bilo lahko. Večkrat lačen kot sit. Nasploh ljudje v tistih časih, tako otroci kot tudi starejši niso poznali občutka sitosti. Od koruznega soka, ki je največkrat vladal na mizah trikrat na dan, se človek ni mogel do sitega najesti. Druge hrane pa ni bilo po bajtah. Kako so ljudje ob koščku zemlje okrog bajte, z eno kravo v štali, če ni crknila, sploh preživel! Mogoče jim je prav vera v Boga pomagala pri preživetju. Oče Jokel je kmalu uganil komu bo zaupal gospodarstvo, čeravno majhno. Na majhnih krpicah okrog hiše mora človek dati mnogo več od sebe, da lahko dostojno čaka

trdne kmečke matere, ki je s svojimi rokami in trezno glavo doživela častljivo starost. Vse življenje z voljo in razumom v boljši jutri. Kot pravi danes: »Delo in delati celo življenje. Še danes ko se približujem devetdesetim letom imam toliko klekljarskih naročil, da težko vse skupaj izdelujem.« To pomeni, da ima tudi pri tej starosti še vedno bistro glavo in da moč njenih vedno delavnih rok ni usahnila.

Svetel trenutek pri Jokljevih je prihajal z nakupom njive od Razuzovega grunta. Gospodar je odhajal na Štajersko. Od njega pa so kupili bližnjo njivo. Njiva jim je pomenila novo življenje, nova iskrice upanja. Omožila se je še Marija, v letu 1940, s pridnim, delavnim, kmečkim sinom, Mršonovim Janezom s Planine. Vse je kazalo na boljše čase pri Jokljevih. Priženjeni mož je obvladal šušarske, čevljarske veščine. Dela mu v tistih časih verjetno ni primanjkovalo. Prišla je na svet prva hčerka, Mimi so ji dali ime. V sožitju starih in mladih dveh so postavljali trdne temelje majhni domačiji. Pa kaj ko so na obzorju prve strojnice že pošiljale med ljudi nemir in obup druge svetovne vojne. Da se jih bo tako dotaknila in pustila v življenju neizbrisne sledi, si niso predstavljali, kaj šele verjeli. »Nekaj se je govorilo, da bo tod mimo potekala meja, in da se zna zgoditi, da bi lahko podrli hišo.

Pa se nismo dali toliko motiti s temi govoricami.« se spominja Marija, nam bolj domače Jokljeva Marica. Govorice so se uresničile in v naslednjih desetih letih je Marica s svojim možem, starši in hčerkama zamenjala kar štiri strehe, vse do, mogoče najlepšega trenutka v njenem življenju, vselitve v novo zgrajen dom v letu 1950.

Enajstega maja 1942 je na nemško povelje prišlo iz Žirov šestinpetdeset šuštarjev in začele so se uresničevati besede. Podrli so dom, katerega so s prihodom Janeza delno obnovili, dom, ki je služil kot streho nad glavo petim ljudem. Nobenih prošenj ni bilo uslišanih, nobenih prosečih oči potolaženih, ostalo je le še kup kamenja, zemlje in lesa, kot nema priča naše nemoči. Kaj smo zagrešili, da nas usoda tako tolče? Tako so se Jokljevi spraševali, ko so čez noč ostali brez strehe nad glavo. Vendar Nemeč ni puščal sirot pod milim nebom. Sami so določili, da se Jokljevi preselijo k Vrbancu, kjer je bila kasarna, ki je služila Srbom v času gradnje Rupnikove linije. Mogoče je k temu pripomogla tudi prošnja Jokljevih, da bi radi stanovali v bližini porušenega doma, predvsem zaradi obdelovanja svojega sveta. »Kasarna je bila v slabem stanju. Gospodarila

sta nered in svinjarija. Koliko dela je bilo potrebno, da smo si vsaj za silo preuredili v skromen dom. Samo čez poletje smo ostali pri Vrbancu, le toliko, da smo hišo spravili v red. Avgusta istega leta je prišla komanda, da se preselimo k Matiju v Lučine. Doma je bila letina izvrstna. Veliko krompirja je zraslo tisto poletje. Od tega so nam ostale le drobtinice.«

Pri Matiju je bilo stanje še desetkrat slabše kot pri Vrbancu. Hiša z gospodarskim poslopjem je bila zapuščena, v stanju, ki ni dopuščala normalnih pogojev življenja. Domače prebivalce so izgnali v začetku vojne v Srbijo. Potem so se naselili nemški vojaki in imeli pri Matiju svojo postojanko. »Teško je bilo oditi od Vrbanca s kolikor toliko urejenega nadomestnega doma v tako zanemarjeno bajto. Če samo povem, da je bila gnojevka v šterni, okna zazidana, nam da misliti, da so bile razmere zares nevzdržne. Tudi s strani domačinov nismo imeli v začetku kaj prida razumevanja. Kasneje so se stvari precej popravile« pripoveduje Marica s takšnim spominom, kot da bi bilo včeraj. Iz dneva v dan strah in težko življenje. Pridelalo se ni veliko, le karte so jim ohranjala življenja. Vse do avgusta 1945 so živeli pod Matijevo

streho, ko so se domači vrnili nazaj iz Srbije. S svobodo so prihajale nova težka razočaranja. Moža Janeza je doletela domobranksa usoda. 26. maja se je Marici rodila še druga hčerka, ki svojega očeta ni nikdar videla. Tudi njej ni bilo usojeno živeti dlje od dobrega leta. Otroška bolezen jo je odtrgala od svojih dragih in še danes je čutiti veliko žalost mame Marice, ki jo je doživljala ob tragičnem dogodku v letu šestinštirideset.

Avgusta 1945 so se Jokljevi od Matija preselili v Selevc, v domobranksko postojanko, od tu pa pomladi 46 pod peto streho v svojem petletnem vojnem tavanju od vrat do vrat, k Razuzu v ta staro bajto.

Z veliko dela, kot pravi Marica, vse je bilo potrebno znesti na hrbtu in postoriti z golimi rokami, so pri Joklju kmalu postavili hlev. V letu 1950 pa so se vselili v novo hišo. Nov začetek, kljub temu pa še vedno vsakodnevna borba med delom in preživetjem. V slabih desetih letih je Marica Alič s svojimi starši in hčerko Mimi, ki se tudi nekaj tega dobro spominja, živela pod šestimi strehami. Večina pod tujo streho, med strahom in usodo jutrišnjega dne. Nikoli jo ni uklonilo, še danes ne, ko se bliža devetdesetim letom.

ČEBELE – NJENA LJUBEZEN

Rafael Krvina

Jernačevceva mama iz Račeve, Lukančič Francka, ima na sebi že osem križev in dve poleni, kot so včasih ljudje radi rekli. Danes ne slišimo tega izraza tako pogosto, vendar vemo, da šteje križ deset let, poleno pa eno leto. Tako so meni povedali starejši ljudje in sem prepričan, da so imeli prav.

Lepa starost, če pa pridam, da ni daleč nazaj, ko sta z možem praznovala šestdeseto obletnico skupnega življenja, smo na pragu velikega osebnega jubileja. Vendar, ko sem jo obiskal brž po novem letu, teh let na njej res nisem opazil. Dobro jih skriva. Kdor pozna njeno življenje in nasploh življenje v prejšnjem stoletju slehernega posameznika, potem je na

dobri poti razmišljanja, da tudi njej ni bilo prizaneseno.

Njena zgodba, ki jo bom orisal v tem prispevku, ne bo čista klasika opisovanja njenega življenja od rojstva dalje. To je zgodba o ženski, ki ljubezni ni podarila le svojim najbližjim, temveč je njeno srce bilo zapisano tudi našim večnim prijateljicam na zemlji – živalim. Čebele so njena velika

ljubezen. Da, prav ste prebrali. Tudi jaz sem bil presenečen, ko mi je pred leti pred svojim čebelnjakom zatrdila, da so čebele njene in da ona gospodari z Jernačevčevimi čebelami. Nikoli ne bi verjel slišani zgodbi iz drugih ust, še več, po moško in z odkrito ironijo bi se pačil v svoji nemoči. Velikokrat se je treba prepričati na lastne oči, da lahko človek premaga svoj neranljivi ponos. Ali je tega treba?

Njen oče je bil dober čebelar. Kot majhen, radoveden otrok je sledila očetovim korakom in v svoji radovednosti spoznavala čebele od blizu. Spominja se: »Moj oče je bil kmet in je imel zelo rad čebele. Veliko časa jim je posvetil in sedel pred čebelnjakom. Mnogokrat mu je bilo treba pomagati pri delu s čebelami. To pomoč je dobil pri meni, čeprav sem bila še mlada. Pomagala sem pri obiranju rojcev in tudi drugo kar pride

pri čebelah v pošte. V jeseni sva z očetom pripravila sladkor za krmljenje preko zime. Največji užitek pa je bil takrat, ko sva točila sladke med. Najslajši je bil kar polizan iz satovja! Včasih sva ga kar precej "natrčala". Očetu so z leti v sled boleznih moči pešale, tako je vedno bolj prepuščal opravila s čebelami kar meni. Bila sem vesela, da mi je to delo zaupal.»

Omožila se je na začetku druge svetovne vojne in prinesla k Jernačevcu v Račevo med drugim tudi pridobljeno znanje in ljubezen do čebel. Vojna leta so prinesla svoje. Bojazen je bila na vsakem koraku, tako da človek ni upal segati dlje od hišnih vrat. Po vojni so nastopili drugi časi, ki pa so dnevno prinašali skrbi in težave. Rojevali so se otroci in odraščali.

»Leta so tekla, sinovi so rasli in skupaj smo se mnogokrat pogovarjali o čebelah. Zdi se mi, da sem s pripovedovanjem o njih navdušila tudi svoje otroke. Lepega dne, ko so prišli iz šole, so s seboj prinesli kar tri panje čebel. Kupili so jih nekje, kar na svojo pest. Nič se niso bali povedati kaj imajo pred hišo. Nisem bila jezna, na tihem se mi je kar prav zdelo. Postavili smo skromen čebelnjak, ki smo ga vsako leto dopolnjevali z novimi panji. Otroci so odrasli, prišla je vojaščina. Skrbelo jih je kdo bo prevzel čebele. Imeli so vsak svoje panje, le komu bi jih zaupali? Izbrali so mene. Ko pridejo od vojakov, so rekli, bodo spet prevzeli v skrb svoje čebele. Toda čas prinese svoje. Ko so prišli nazaj, jim je za čebelice vedno bolj primanjkovalo časa. Tu je bil avto, dekleta in še druge mladostne vneme. Poročili so se in zapustili domačo hišo.»

Tu je začetek njenega samostojnega čebelarjenja, v letu 1966. Ni vedno vsega sama počela. Velikokrat ji je pomagal tudi mož, predvsem pri težjih in tehničnih stvareh. Za vsako odločitvijo, preneseno v realnost, mora biti veliko trdne volje. Vendar sama volja ni dovolj; tu so pomembna še druga spoznanja: znanje, veselje, moč

v trenutkih obupa, predvsem pa ljubezen do stvari, ki se je lotevaš. Kot danes. Vsak obrtnik mora imeti te lastnosti, da uspe. Prav tako, po štiridesetletnem čebelarjenju, danes

Jernačevceva mama dobro ve, kako so vplivale na njeno samostojno čebelarsko pot omenjene lastnosti. Samo enkrat v teh letih je ostala brez ene čebele. Bolezen jo je za nekaj časa poslala proč od doma, čebele so ostale bolj ali manj prepuščene same sebi in zgodilo se je tisto najslabše. Ostal ji je le jok, ni pa je zlomilo do te mere, da bi v razočaranju podrla čebelnjak in za vedno zaprla čebelarske knjige. Začela je znova, z enim samcatim panjem je prišla na zavidljivih štiriindvajset, to pa je njen rekord. Sramoval se ga ne bi noben čebelar. Že od vsega začetka je včlanjena v čebelarski družini Žiri, kjer je bila tudi v upravnem odboru in opravljala različna dela. Za svoje aktivno delo je prejela dve priznanji, za posebne zasluge pri čebelarski družini Žiri (l. 1982) in odlikovanje z redom Antona Janše, ki ga ji je vročila medobčinska zveza Škofja Loka (l. 1977).

Rada se pošali na svoj račun z zgodbo o žirovski matici. V čebelarski sredini v Žireh so jo njeni kolegi poimenovali kar Matica. Nič čudnega. V vseh teh letih se je marsičesa naučila in zna svetovati, predvsem pa zaradi dejstva,

da je na vsem škofjeloškem območju na občnem zboru čebelarjev lansko leto kot ženska sedela le ona. In to pri tej starosti. Kdor pozna čebelji zarod, utegne vedeti, da ima panj, če je skrb do čebelic vestna, le eno matico. Od tu dalje je vsako besedičenje odveč. Narava je vedno znala sama poskrbeti za pravilen razvoj in odnos med živimi bitji. Le človek se ji poskuša zoperstavljati. Kako dolgo še? Za konec bi rad povzel še njene sklepne besede članka z naslovom Naše čebele, katerega je objavil društveni časopis Aktiva kmečkih žena Žiri v marcu l. 1981. »Čeprav je s čebelami dosti opraviti in tudi skrbi me zmeraj, če pride kaj neprijetnega, jih imam tudi še danes rada. Ob njih pred čebelnjakom presedim marsikatero uro, ki bi bila

drugače namenjena drugim potrebnim opravilom ali počitku. Ni mi žal. Želim le, da bi bile čebeljne letine dobre in bi bilo dosti zdravja pri meni in čebelah. Priporočam, naj bi se tudi danes, kdor le ima pogoje, ukvarjal s čebelami, mogoče mu le ne bo žal.« Dvajset let kasneje ne misli prav nič drugače, še vedno živi s čebelami, z osemnajstimi panji. Pa ne zaradi zaslužka, čeprav je med dragocen in po božje zdravilen. Zaradi veselja! Zadnji stavek v njenem pisanju pa zna marsikoga zbosti. Vendar sem trdno prepričan, da ne bo veliko tistih, ki bodo prebrali njeno povabilo pričalo do te mere, da bi postavil čebeljo hišico, si kupil čebeljo družinico in začel spoznavati kako dober je »natrčan« med kar iz satovja. Čas je postal človekov neumorni sopotnik in samo trenutek je še, kdo bo koga. Povrhu vsega pa mlajši ne znamo več videti svetih stvari starih dobrih časov. Raje se prepuščamo lahkomi-selnim nagibom sodobnega sveta in samo vprašajmo se kdo bo dandanes hladil in obvezoval otekline čebeljih pikov, kljub nasvetom, da čebelji pik odpravlja revmo. Tudi jaz ne!

ZIMSKA IDILA PRI BUHOVCU

Rafael Krvina

Povezanost človeka in narave je tesna in traja že vse od takrat, ko je človek postal njeno dete. Vedno nam je pripravljena dajati, pa marsikdaj tudi vzeti. To je zapisano v njenih zakonitostih, ki pa jih človek ne bo nikdar razložil sočloveku. Narava je za nas še vedno premočna, tudi v teh časih, ko še odkrivamo nemogoče. Zdi se mi, da se človek le preveč poigrava z svojimi nebesi, in bojazen je, da se bodo le ta spremenila v peklenko stanje, za človeka v pretežko pokoro in usoden konec.

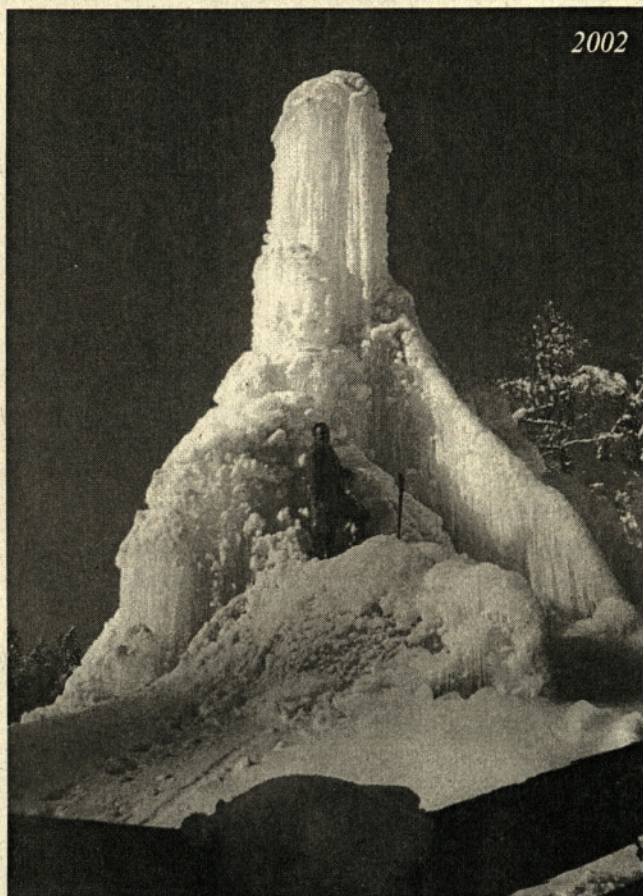
Veliko je ljudi, ki se znajo z naravo pogovarjati in uživati njene sadove. V njej vidijo uteho v svoji nemoči. Ljubezen do narave je najčistejša in nikoli prevarana. Kdor to zmore, postane najsrečnejši človek med srečnimi. Narava je brez dvoma in ugibanj največja mojstrica oblikovanja. Če pa ji pri tem človek ponudi še svoje ustvarjalne roke, lahko nastanejo stvari neprecenljivih lepot.

Tako igro se že dobrih dvajset let igra Franc Arhar, Buhovcov s Hleviš. Velikokrat sem se peljal v zimskem času po dolini Sovre od Popita proti Sopotu. Vedno mi je pogled ušel k Buhovcu, če pod hišo nastaja podoba orjaške ledene skulpture, kot bi bili na odmaknjenem severnem ali južnem

tečaju. Sprva sem se spraševal ali je to le delo narave, kar bi bil čudež, ali ima tu gospodar prste vmes. Obiskal sem ga v prednovoletnem času prvega leta v tem tisočletju. Med pogovorom sta domača Lidija in Franc imela opravka s kuhanjem žganja. Kratek uvod v prazničnem času je bil namenjen predvsem voščilom in dobrim željam, za tem pa sem hitro preusmeril debato na posebnost te hiše. Franc je bil prijetno presenečen nad mojimi hotenji in hitro je imel pri sebi fotoaparata in dodal, da je danes res pravo vreme za fotografiranje. Kot kaže

sem prišel v zares ugodnem trenutku. Naredila sva par lepih posnetkov z vseh strani in z menjavo pozerja in fotografa. Tako sem se lahko prepričal o verodostojnosti podobe in dobil za spomin nekaj posnetkov z dežele ledu in mraza.

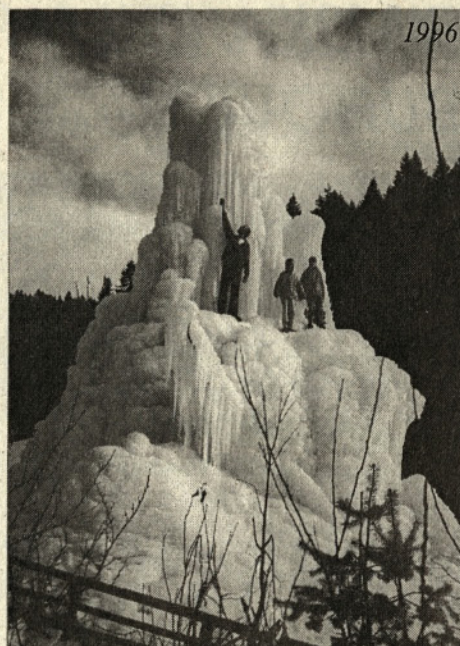
»Letos sem zelo zadovoljen z nastajanjem ledne podobe. Mraz je, kar je najpomembnejše.« Pristavi Franc še preden se lotiva obujanja začetkov njegovega veselja. »Začel sem v letih 1978 ali 1979, tam nekje. Ne spominjam se, kjer sem videl nekaj podobnega in si zamislil, da bi mogoče poizkusil tudi sam pred domačo hišo, čeprav se je očetu zdelo trapasto. Vode je bilo dovolj, saj smo v tistem času napeljali vodo do doma iz dveh zajetij, od Speha in s Hlevnega Vrha v dolžini 600 metrov. Pred tem so bile pri nas z vodo vedno težave. Studenec je bil le eden, pa še ta je presahnil tisti trenutek, ko je nehal padati dež.« Tako sva začela debato o krajevni posebnosti, mene pa bolj preseneča izvirnost in zamisel. »Imam veselje in tudi zamisli za naprej.« Da ima Franc resnično veselje, to potrjuje letošnja skulptura, ki jo lahko brez

obotavljanja poimenujemo umetnina. Želel sem še vedeti, kako nastaja ledna podoba. »Na tla postavim late, ki predstavljajo ogrodje temelja. Nato z več strani napeljem vodo, ki mora delovati razpršeno. S curkom ne bi dosegel ničesar. Po narejenem temelju pa je nadaljnje delo v glavi. S prestavljanjem cevi in s tem vode dosežeš različne oblike, ledne slapove, orgle, ledene sveče in stolpe ... Najbolje deluje pri minus šestih in nižjih stopinjah zraka. Letos pa je bilo takih dni kar precej.« Nastala je čudovita, lepo oblikovana skulptura, ki se lahko primerja s podzemnimi kapniki. Vendar ta je mnogo večja, saj sva po

oceni namerila sedem metrov. Letošnja je bila zares vredna ogleda. Kot pravi, se najde precej obiskovalcev in občudovalcev njegovega dela. Zasluge ima tudi teren, saj se k Buhovcu lepo vidi s ceste. »Pred nekaj leti, ko je bila skulptura zelo velika, sem dobil možnost, da bi fotografijo poslal na POP TV. To sem izročil preko sodelavke delavcem POP TV in že čez nekaj dni se je moje delo znašlo na malih ekranih v oddaji Vreme danes. Če drugega ne, vsaj lep občutek za dušo.«

Še se najdejo ljudje, tudi na Vrhu, ki znajo delati za dušo in veselje

samemu sebi. V takih primerih, ko pa delo postane vredno ocen, pa je človek lahko še bolj ponosen na zamisli, ki so se rodile v njegovi glavi. Želimo si, da bi bilo podobnih ustvarjalcev še več, kajti v takem ustvarjanju človek za trenutek zbeži iz težke sedanosti, hkrati pa prav to družba in posameznik potrebujeta.

Ob slovesu sem izrazil željo vnovičnega snidenja in ogleda ter dobil zagotovilo, da bo takrat več časa za kramljanje ob kozarčku pravkar rojenega šnopca iz domače brajde izabele. Ali bi se dal še enkrat prepričevati?

VINSKI KRIŽEV POT

Franc Treven, starejši

Morda kdo poreče, da je naslov malo izzivalen, če že ne bogokleten – pa temu ni tako. Kaj vse se v vsakdanjem življenju reče in tudi zgodi. Po prebranem celotnem sestavku bo lahko vsak sam presodil, če bi se podal v tako fizično avanturo.

Tistega davnega leta 1949 je za velikonočne praznike GD Vrh "naštudiralo" nekaj skečev in potem naj bi bila prosta zabava, kot se je temu takrat reklo. Seveda pa že tudi takrat taka reč ni šla brez vina! Vina pa se v tistih časih ni kupilo tako kot dandanes, ko ti ga Vipavec celo v sobo prinese, samo če si "kontent"* vsaj malo plačat. Upravni odbor GD je sklenil, da bomo po vino šli na

Vipavsko in to z bicikli. Nekdo, ki je že poznal tiste kraje, je predlagal vas Goče. To je vasica na vzpetini jugozahodno od Vipave.

Za ta podvig se nas je nabralo pet junakov. Problem so bili tudi bicikli, nekateri smo si jih morali sposoditi. Na ramah smo nosili vsak svoj "ruksak"* in vsaj 15-20 litrski flaškon. Za duhovnega in fizičnega vodjo smo izbrali najstarejšega izmed vseh petih.

Ker pa so Vipavci takrat svoje vino zelo radi zamenjali za naturalije: deske, oves, prašiča, ovco in podobno, smo tudi mi peljali s seboj 20 kilogramov težkega živega koštruna. Zbasali smo ga v velik vojaški ruksak, da mu je glava gledala ven. Vodja je že pred odhodom določil posamezen kos poti, kjer bo vsak iz med nas nosil koštruna. Spominjam se, da je mene nošenje doletelo na trasi Kalce – Hrušica. Na pot smo krenili ob desetih dopoldne in do vrha Hrušice ni bilo nobenih problemov. Čeprav je s Kalc na Hrušico sam klanec, sem imel s koštrunom popoln mir, ker se je lepo zibal v ritmu korakov v klanec. Na Hrušici pa je koštrun nosača zamenjal in proti Podkraju, kjer kolo lepo steče, bi se rad tudi koštrun malo pretegnil. Posledica tega je bila, da je nosač

zapeljal levo pod cesto, poraslo z nizkim grmičevjem. --- Kolo je kmalu ostalo na grmovju, kolesar malo dlje med vejami, koštrun pa, ki je v rukzaku predstavljal okroglo gmoto, se je kotalil vsaj 70 metrov po pobočju. Kljub resnobnemu položaju, je bilo smeha in dovtipov na pretek.

Drugi, pa ne smešen, pripetljaj je bil, ko smo se s kolesi spustili s Cola proti Vipavi. V vsej svoji mladostni vnemi peljati se takrat po taki cesti kot je Col - Ajdovščina, smo prezrli odcep Vrhpolje - Vipava in smo se ustavili šele v Ajdovščini. O kako nas je vodja podučil, da je tudi na biciklu treba delat z glavo, ne samo v pedalih! Tako smo njegov modri nauk občutili v praksi, ko smo ob zmerni burji brez potrebe gonili kolesa iz Ajdovščine proti Vipavi.

Že na začetku je bilo domenjeno, da bo zadnji del poti proti Gočam nosil koštruna sam vodja. Da je bila kolona petih ljudi in šestih glav zares zanimiva, so pokazali vaščani Goč, saj jih je bilo vedno več na pročeljnih hiš. Ko je vodja pojasnil kaj in kako, je debata hitro stekla. Treba je pojasnit, da se je to dogajalo na sam veliki petek. Na ta dan se po cerkvah obiskuje božji grob. Tudi mi smo se z ostalimi vaščani udeležili tega obreda. To se nam je zelo obrestovalo, saj so nas povabili v več hiš, ne samo tam kjer

smo natočili in končno pustili koštruna.

Od vaščanov Goč smo se poslovili, ko je bila že trda tema. Delno tudi zaradi tega, ker se takrat ni smelo prenašati ali prevažati vina, če ni bil plačan dac, davek, dandanes bi temu rekli DDV. Ko smo zapustili prijazne vaščane Goč, je do Vipave potekalo vse lepo. Tu pa je enega od nosačev vina malo zaneslo in "runk" s flašo ob ograjo na mostu. Ves trud je bil zaman! Prav ta, ki je ostal brez flaše, je pozneje še kako prišel prav. Da bi se izognili kontroli na cesti z Vrhpolja proti Colu, smo jo mahnili kar po bližnjicah, stezah, ali pa po goli senožeti do Cola. Tisti, ki je bil brez flaše je kmalu prišel v poštev, kajti eden izmed nosačev je sredi poti do Cola omagal in njegovo flašo je oprtal prosti kolega. Še preden smo prišli do Cola smo tudi bicikel omaganega nekako družno podajali, da je le prišel do cilja.

Poleg fizičnih nevšečnosti, kot so klanec, tema, rukzak, ki je tiščal v hrbet kot le kaj, pa bicikel tiščati navkreber, je bila skoraj najhujša žeja. Na poti do Cola smo se dodobra prepotili in kaj vse bi takrat dali za kozarec vode. Kakšna ironija, na hrbtu vino, žeja pa obupna. Končno smo prišli zopet na cesto. Ob cesti redke hiše, ura je bila že blizu polnoči, tako da nam nihče ni odprl, da bi nam

ponudil vodo - ja, vodo! Nekje na Colu smo pustili tudi omaganega. Preprosto smo ga spravili v nek prazen svinjak, mu pustili kolo in liter vode, ki smo jo maloprej na silo vzeli iz sicer zaklenjenega vodnjaka. Žeja je bila prehuda.

Domov nismo šli čez Hrušico, ampak čez Črni Vrh, Godovič, Veharše, Sopot, in končno Vrh. Na tej poti velja omeniti, da nas je vodja tako rekoč prisilil, da smo šli v Črnem Vrh od 2h do 5h spat v neko štalno. Še danes se čudim, kako je ta vodja za vse vedel. Ob 5h nas je dvignil pokonci. Pri koritu za živino smo se malo umili in kar dobre volje krenili naprej proti Godoviču in dalje proti Veharšam. Tu pa je gospodinja pravkar prinesla iz štale namolzeno mleko. Takoj ga je prodala štirilitrski lonc - ne vem, če sem še kdaj kasneje pil bolj slastno mleko. Do Sopota je bila pot lahka, naprej proti Vrh pa smo bili na domačem terenu, tako da se pozabi marsikatera tegoba. Na cilj smo prišli ob 8.30h.

Tak je bil ta križev pot, ampak vina za prireditev pa je bilo. Ja, že takrat smo bili Vrhovci ustvarjalni in kot se vidi, se tradicija nadaljuje in prav je tako.

OP. Tistega, ki smo ga pustili na Colu v svinjaku, se je zdrav in spočit pripeljal za nami ob treh popoldne.

INTERVJU Z DEŽURNIMI V PLANINSKI KOČI ROVTE NA VRHU SV. TREH KRALJEV

Rafael Krvina

Kakšen je bil motiv za prevzem dežurstva v planinski koči Rovte na Vrh?

Z rednim dežurstvom čez vikend smo začeli konec marca. Želja PD Rovte je bila, da bi planinska koča spet zaživela, saj je bilo dežurstvo v zadnjih letih zelo neredno. Planinci, izletniki in tudi krajani so se pritoževali, ker je bila koča velikokrat zaprta.

Ste z rednim dežurstvom, držite se delovnega časa, pridobili tudi zvestobo

domačinov?

Res je. Krajani so zadovoljni, da je koča redno odprta, saj po napornem dnevu radi pridejo, da malo "pomožejo". Planinci in izletniki, ki nas obišejo, so zelo zadovoljni, ker lahko sedejo za toplo peč. Tudi s hrano in pijačo jim radi postrežemo. Po dogovoru lahko sprejmemo tudi zaključne družbe do 30 oseb (praznovanje rojstnega dne, obletnice itd.).

Vam je bilo v tem času dežurstva na

Vrhu lepo?

Tu na Vrh nam je zelo lepo. V tem času odkar dežuramo, se je na Vrh veliko dogajalo. Gledališka skupina je pod milim nebom večkrat odigrala Jurčičevega Desetega brata. Vsa pohvala gre sodelujočim za izjemno dobro organizacijo, saj je bil obisk zelo velik. Prostovoljno gasilsko društvo Vrh Sv. Treh Kraljev je praznovalo 70. obletnico. Čez vse poletje so se kolesarji trudili in šteli vzpone na Vrh in se borili za zlato, srebrno ali bronasto priznanje.

Prihaja zima, kako je z oskrbovanjem koč v zimskih mesecih?

Če le ne bo preveč huda zima, bomo dežurali tudi v zimskih mesecih.

Premišljujejte kaj o tem, da boste tudi naslednje leto dežurali v planinski koči?

Če je PD Rovte zadovoljno z našim delom, bomo tudi v bodoče dežurali.

AEROBIKA NA VRHU

Barbara Oblak

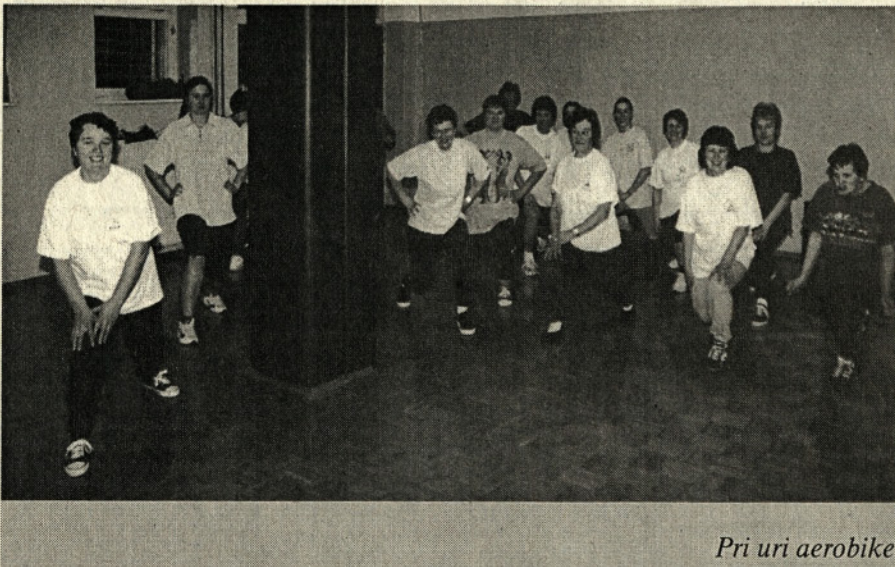
Že pred časom se je rodila ideja o uvedbi novega rekreacijskega programa, ki je predvsem namenjen ženskam, kar pa ni pravilo – aerobika v kombinaciji z vajami. Aerobika oz. oblika vadbe podobna aerobiki, ki jo izvajamo na Vrhu je nižje stopnje intenzivnosti, tako da je primerna za mlade gospodične in starejše gospe, ki si želijo razgibati svoje telo in duha tudi v zimskem času.

November se nam je zdel pravi čas, da jo preizkusimo. Vodenje aerobike sem prevzela jaz, medtem ko sta vodenje vaj prevzeli Mojca Treven in Ivanka Jesenko. Prvič smo se zbrale 22. novembra v telovadnici POŠ VRH, kjer smo se pogovorile kako naj bi izgledala ura rekreacije. Domenile smo se, da bo ta potekala vsak četrtek ob osmih zvečer. Zelo sem vesela, da vlada tako velik interes za to zvrst rekreacije, saj rekreativk ni nikoli manj kot 13 (število se giblje med 13 in 17). Skupno pa se je aerobike udeležilo že 26 žensk in deklet.

Šele z vstopom v sedemdeseta leta v to zvrst športa prodrejo ženske. Tedaj ugotovijo, da nekatere ženske celo tečejo ob glasbi, ki »pomaga obdržati nespremenljiv ritem in krajša čas.« V naslednjem koraku razvoja aerobni vadbi priključijo še ples. S tem ko ženske prevzamejo vajeti v svoje roke, se razvije oblika aerobike, kot jo pod tem imenom poznamo danes. Zato aerobiko štejejo med ene redkih športov, ki se je izvorno začela kot ženska disciplina in ne kot večina ostalih športnih disciplin, ki so bile domena moških. Aerobiko štejejo tudi

ter zvišujemo imunsko odpornost. Pri vadbi aerobike težimo k obremenitvi največjih mišičnih skupin. Najbolj pa so obremenjene mišice spodnjih okončin in medeničnega obroča, ki jih z redno vadbo razvijemo. Vendar pa povečanje mišične moči ne pomeni nujno tudi povečanje mišične mase. Aerobna vadba, če seveda ne pretiravamo, utrjuje sklepne vezi, zaradi gibanja se bolje prehranjuje tudi sklepni hrustanec. Tako ostajamo gibljivi in obenem imamo manj možnosti za poškodbo ali bolečine sklepov. Vendar pa je pri tem potrebno opozoriti, da vadba pozitivno učinkuje na sklepe le pri zmerni vadbi. Pretirane obremenitve ali sunkovito izvajanje vaj pa ima ravno nasproten učinek in pospešuje obrabo hrustanca in posledično poškodovanje sklepov. Premajhne obremenitve pa nimajo učinka, ampak le zmerno poživijo.

Učinkovitejša vadba je 3–4-krat tedensko, kot le enkrat tedensko. Intenzivnost vadbe naj bi vsak posameznik prilagodil svojim sposobnostim. Intenzivnost vadbe se preverja z merjenjem srčnega utripa, ki se nato preverja s tabelo. Trajanje vadbe se nanaša na dolžino vadbene enote (uvodni del – ogrevanje; glavni del – aerobni del, krepitev mišičnih skupin; zaključni del – raztezanje mišic, sprostitvev). Ogrevanje traja od 8–12 minut. Vedno pazimo, da roke niso mlahave, da gibe izvajamo dosledno, in da dihamo enakomerno, skozi nos in usta in ne zadržujemo dihanja. Kolena morajo biti sproščena (rahlo upognjena) in ne izvajamo nenadnih sunkovitih gibov ter velikih nekontroliranih zamahov. Aerobni del traja 15 (začetniki) pa tudi do 45 (naprednejši) minut. Tedaj najbolj dvignemo srčni utrip in pospešimo kri po žilah. Del aerobnega dela je tudi poaerobno ohlajevanje, s katerim postopno znižujemo srčni utrip in se umirjamo. Vadbo nadaljujemo s krepitvijo mišic. Vaje izvajamo stoje ali na tleh. Nikoli pa ne preskakujemo iz ene oblike na drugo. S tem se poveča število prekinitev in pride do prevelikega nihanja srčnega utripa. Za zaključek imamo še raztezanje mišic in sprostitvev ob mirni glasbi.

Pri uri aerobike

Kaj sploh je AEROBIKA?

(gr. *aer* – zrak, *bios* – življenje) Začetki aerobne vadbe segajo v šestdeseta leta, ko jo ameriški zdravnik Cooper uvede kot del uradnega programa kondicijskih priprav za astronave oz. člane zračnih sil ZDA. Aktivnosti, ki jih je vsebovala so bile: tek, jogging, hoja, plavanje, kolesarjenje in preskakovanje kolebnice.

med gibanja za emancipacijo žensk. Te so si vzele pravico, da gredo na »rekreacijo«, da poklepetajo in se tako rešijo iz za sten stanovanja. Cilji aerobike so, da »oblikujemo« ustrezno podobo o sebi, pa naj gre za telesno oblikovanost ali notranje zadovoljstvo. S primerno načrtovanim obsegom in intenzivnostjo lahko razvijamo in vzdržujemo človekove fiziološke in motorične sposobnosti

AEROBIKA

Marinka Jelovčan

Novo leto je tisti čas, ko sprejemamo vrsto odločitev o tem in onem. Eni bodo prenehali kaditi, drugi bodo shujšali, tretji bodo več telovadili in podobno. Veliko imamo dobrih namenov, a tudi izgovorov, da jih ne uresničimo. Največkrat rečemo, da preprosto nimamo časa. Pa to ni res. Premalo časa posvetimo sebi oziramo zase. Naše življenje je prekratko, da bi kar tako spolzelo mimo nas.

Športno kulturno društvo Vrh že dolgo skrbi zato, da nam ni dolgčas. Organizirajo vrsto aktivnosti, kot so igre z žogo, šah, streljanje z zračno puško in podobno. Konec lanskega leta pa so poskrbeli tudi za žensko rekreacijo. Vsak četrtek ob osmih zvečer je organizirana

aerobika. To se mi zdi pohvalno in zberemo se v lepem številu.

V zimskem času naše telo ni tako aktivno kot poleti. Res je, da imamo ženske vedno dovolj dela in da rade rečemo, da smo se že doma ali v službi dovolj natelovadile. Vendar to ni isto. Jaz v

službi sedim osem ur in delam enake gibe. Ni prav, da mislimo, da je telovadba za nas že to, ko pospravljamo in se sučemo med lonci. Za zdravje je potrebno nekaj narediti. In če nam društvo to omogoči, je prav, da to izkoristimo.

Rada bi povedala, da se imamo na aerobiki lepo. Veliko se smejemo, kaj pogovorimo in zraven še razmigamo naše kosti.

Naš kraj je majhen, vendar so naša srečanja velika in družabna.

Na koncu pa bi rada povabila še ostale žene in dekleta, da se nam pridružijo. Vsem krajanom pa želim v letu 2002 veliko nepozabnih trenutkov in dovolj časa zase in za svoje najbližje.

BALINARSKI TURNIR V ŽIREH

Srečko Krvina

Turnir je bil v nedeljo 19. avgusta 2001 na igrišču za Partizanom v Žireh. Organizator BŠD Žiri je povabil 16 ekip, prišlo pa jih je 13, med njimi tudi ekipa ŠKD VRH.

Za ŠKD VRH so igrali:

- Rafko Krvina
- Srečko Krvina
- Franko Čelik
- Janez Kogovšek

Na turnirju so tudi letos sodelovali državni prvaki v balinanju – balinarji Trate iz Škofje Loke na čelu z

Damjanom Sofronijevskim, ki je bil letos svetovni prvak v natančnem zbijanju.

Ekipa razdeljene z žrebom:

A

1. Žiri mladi
2. Vrh
3. Rogaška 2

B

1. Rovte
2. Škafar
3. Blagajana

C

1. Žiri veterani
2. Loka 1000
3. Logatec

D

1. Trata
2. Rogaška 1
3. Idrija
4. Vrhnika

Rezultati v skupini A, kjer so nastopali balinarji Vrha:

Žiri mladi : Rogaška 2 6 : 12
 Žiri mladi : Vrh 13 : 7
 Rogaška 2 : Vrh 13 : 4

Ekipa Vrha je po dveh porazih zaključila tekmo na mestu 9-13.

Zmagovalci turnirja so bili balinarji Trate iz Škofje Loke.

LIGA V STRELJANJU Z ZRAČNO PUŠKO

Srečko Krvina

Tudi v letu 2000/2001 je potekala liga v streljanju z zračno puško. Liga se je pričela oktobra 2000 in končala marca 2001. Za uvrstitev je moral posameznik opraviti vsaj pet od šestih streljanj v ligi. Zmagovalec lige je bil tekmovalec, ki je imel na koncu najvišje povprečje.

Lige se je udeležilo 13 tekmovalcev, na koncu pa je imelo 11 tekmovalcev vsaj pet rezultatov.

Sodelovala je tudi članica Barbara Oblak.

Trije člani so opravili vseh šest streljanj. To so bili Janez Žust, Marjan Žust in Franko Čelik.

Zmagovalec lige je že drugič zapored postal Janez Žust.

		NAJBOLJŠIH PET REZULTATOV					POVPREČJE
1.	JANEZ ŽUST	161	153	150	149	148	152,2
2.	FRANKO ČELIK	155	154	151	127	124	142,2
3.	RAFKO KRVINA	138	133	127	118	115	126,2
4.	MARJAN ŽUST	140	119	109	107	102	115,4
5.	FRANCIJEREB	126	120	117	113	101	115,4
6.	NIKO OBLAK	92	87	82	81	75	83,4
7.	MIHA OBLAK	106	83	80	73	53	79,0
8.	MARIJO ŠUBIC	86	65	63	61	57	66,4
9.	BARBARA OBLAK	80	76	63	55	49	64,6
10.	MATJAŽ ALIČ	94	64	59	56	50	64,6
11.	BLAŽ JELOVČAN	52	48	47	42	42	46,2

KOŠARKARSKI TURNIR VRH 2001

Srečko Krvina

Športna sekcija ŠKD Vrh je 3. junija 2001 organizirala tradicionalni turnir v košarki, ki je bil že trinajstič zapored. Povabljenih je bilo 6 ekip, ki so tekmovali v dveh skupinah po tri. Prvouvrščeni ekipi iz obeh skupin igrata finalno tekmo, drugouvrščeni pa za tretje mesto.

SKUPINA A

1. Vrh
2. Gorenja vas
3. Kara

SKUPINA B

1. Gepard
2. Mladinci Žiri
3. Kočevje

Kot lani se tudi letos, kljub predhodnemu povabilu na turnir, ni udeležila ekipa mladincev iz Žirov.

Rezultati:

V skupini A so bile odigrane tri tekme v kateri je zmagala domača ekipa in se uvrstila v finale.

Vrh : Kara 60 : 55 (26 : 18)

Kara : Gorenja vas 54 : 72 (25 : 34)

Vrh : Gorenja vas 88 : 56 (45 : 18)

V skupini B pa je bila zaradi odsotnosti ekipe mladincev iz Žirov odigrana samo ena tekma.

Kočevje : Gepard 49 : 53 (20 : 21)

Tekma za tretje mesto :

Kočevje : Gorenja vas 51 : 49 (30 : 23)

Finale:

Vrh : Gepard 64 : 43 (29 : 16)

Košarkaši ŠKD Vrh

Tekmovalcem smo za štartnino 5.000 medalje.

sit ponudili majico ali kapo, malico in osvežilno pijačo, po končanem turnirju pa še jedi z žara. Prve tri uvrščene ekipe so dobile pokale in

Igra je trajala štirikrat po osem minut po pravilih KZS.

Sodniki: Grošelj, Govekar, Gaber, Mlakar, Jenko.

NAMIZNOTENIŠKI TURNIR VRH 2001

Srečko Krvina

Športna sekcija ŠKD VRH je organizirala turnir v namiznem tenisu v soboto, 1. decembra 2001, s pričetkom ob 14⁰⁰ uri v telovadnici POŠ VRH.

Zbralo se je 7 tekmovalcev.

Igralci so bili z žrebom razporejeni v dve skupini. V posamezni skupini se je igralo po sistemu vsak z vsakim.

SKUPINA A

Janez Kogovšek
Dejan Jesenko
Boštjan Mivšek
Srečko Krvina

SKUPINA B

Gašper Jesenko
Franko Čelik
Gregor Tišler

V prvi polfinale sta se uvrstila prvouvrščeni iz skupine A in drugouvrščeni iz skupine B.

V drugi polfinale pa prvouvrščeni iz skupine B in drugouvrščeni iz skupine

A.

Zmagovalca teh dveh tekem sta igrala za prvo mesto, poraženca za tretje.

SKUPINA A

Rezultati:

Jesenko, D. : Kogovšek, J. 19 : 21, 16 : 21 0 : 2

Krvina, S. : Mivšek, B. 8 : 21, 13 : 21 0 : 2

Mivšek, B. : Kogovšek, J. 21 : 6, 21 : 11 2 : 0

Krvina, S. : Jesenko, D. 21 : 7, 21 : 15 2 : 0

Krvina, S. : Kogovšek, J. 21 : 12, 21 : 14 2 : 0

Mivšek, B. : Jesenko, D. 21 : 11, 21 : 12 2 : 0

Vrstni red:

1. Mivšek, B.
2. Krvina, S.

3. Kogovšek, J.
4. Jesenko, D.

1. Čelik, F.
2. Tišler, G.
3. Jesenko, G.

Za 1. mesto:
Čelik, F. : Mivšek, B.
21 : 16, 21 : 10 2 : 0

SKUPINA B

Rezultati:

Čelik, F. : Tišler, G. 21 : 8, 21 : 10 2 : 0
Čelik, F. : Jesenko, G. 21 : 16, 21 : 6 2 : 0
Tišler, G. : Jesenko, G. 21 : 15, 21 : 16 2 : 0

POLFINALE

Mivšek, B. : Tišler, G. 21 : 8, 21 : 18 2 : 0
Krvina, S. : Čelik, F. 10 : 21, 13 : 21 0 : 2

Za 3. mesto:

Krvina, S. : Tišler, G. 21 : 11, 21 : 10 2 : 0

Vrsni red:

KONČNI VRSTNI RED:

1. Čelik, F.
2. Mivšek, B.
3. Krvina, S.
4. Tišler, G.
5.- 7. Kogovšek, J.
Jesenko, D.
Jesenko, G.

NOGOMET 2001

Srečko Krvina

Miha Kogovšek
Iztok Novak

Tradicionalni dvoboj poročenih in neporočenih vrhavske fare je bil letos že dvanajsti po vrsti, in sicer v nedeljo 7. oktobra 2001 na Anžonovem travniku v Račevi.

Tudi letos nam vreme ni bilo naklonjeno. Zaradi dežja je bilo igrišče razmočeno, kar sta najbolj občutila vratarja, ki sta bila najbolj blatna.

Kot novost na tekmi poročeni : neporočeni, je sodelovanje sodnika, ki je korektno opravil delo. Posebna zahvala velja Francu Treven za igranje na njegovem travniku.

Rado Gantar
Simon Eniko
Vinko Oblak

Poročeni:

Peter Jesenko
Valentin Jesenko
Darko Jesenko

Neporočeni:

Franko Čelik
Blaž Jelovčan
Srečko Krvina
Lovrenc Treven
Peter Jelovčan

Strelca letošnje tekme:

1 : 0 Tine Jesenko (49")
1 : 1 Lovrenc Treven (53")
Ekipi sta se razšli z neodločenim rezultatom 1 : 1.

Rezultati tekem iz prejšnjih let:

1992 - 2 : 1 za poročene (prekinjeno zaradi dežja)
1994 - 3 : 3
1995 - 5 : 2 za neporočene
1996 - 4 : 0 za poročene
1997 - 2 : 2 (po podaljških 2 : 2, po sedemmetrovkah 5 : 4 za poročene)
1998 - 3 : 1 za poročene
1999 - 4 : 1 za poročene
2000 - 3 : 1 za poročene

NOVOLETNI TURNIR V ŠAHU 2001

Srečko Krvina

Zaradi izenačenosti na 1. mestu so se odigrale dodane tri partije na čas, in sicer:

NOVAK : ČELIK 1 : 0
MIVŠEK : ČELIK 1 : 0
NOVAK : MIVŠEK 1 : 0

Tako smo dobili zmagovalca - to je Iztok Novak.

		1	2	3	4	5	6	Št. točk	Mesto
1	Iztok Novak		0	1	1	1	1	4	1.
2	Franko Čelik	1		1	0	1	1	4	3.
3	Blaž Jelovčan	0	0		0	0	1	1	5.
4	Boštjan Mivšek	0	1	1		1	1	4	2.
5	Marjan Žust	0	0	1	0		1	2	4.
6	Erik Gantar	0	0	0	0	0		0	6.

5. TURNIR V BALINANJU VRH 2001

Srečko Krvina

Organiziran je bil v nedeljo, 16. septembra 2001. Udeležilo se ga je 6 ekip. Tako kot lani se je tudi letos en del tekmovanja odvijal na balinišču v Žireh. Sodelovale so ekipe iz Planine (Grmada), Vrsnika, Rovt, Žirov in Vrha. Zaradi odpovedi ekipe iz Logatca se je turnirja udeležila še ena ekipa Vrha.

Rezultati – skupina A (pr' Balinčku)

Vrh 1 : Vrsnik 13 : 2

Vrsnik : Grmada 2 : 13

Vrh 1 : Grmada 1 : 13

Rezultati – skupina B (v Žireh)

Rovte : Vrh 2 5 : 13

Rovte : Žiri 0 : 13

Žiri : Vrh 2 7 : 1

Prekinjeno zaradi dežja. Rezultat priznan.

A

1. Grmada
2. Vrh 1
3. Vrsnik

B

1. Žiri
2. Vrh 2
3. Rovte

Za 3. mesto

Vrh 1 : Vrh 2 13 : 5

Za 1. mesto

Grmada : Žiri (zaradi dežja zbijanje balinčka) Zmaga Grmade.

Sistem tekmovanja:

Šest ekip je bilo razdeljeno v dve skupini s po tremi ekipami. V posamezni skupini so ekipe igrale po sistemu vsak z vsakim. Igralo se je eno uro, v primeru neodločenega rezultata je sledil dodaten obrat. Zaradi slabega vremena sta se tekmi za tretje in prvo mesto odigrali brez polfinala. Za tretje mesto sta igrala drugouvrščena iz skupine A in B. Za prvo mesto pa prvouvrščena skupine A in B.

Skupina A

Grmada

Vrh 1

Vrsnik

Skupina B

Žiri

Rovte

Vrh 2

VRH 1

Rafael Krvina

Janez Kogovšek

Roman Kogovšek

VRH 2

Srečko Krvina

Blaž Jelovčan

Miha Oblak

VRHOVSKE KLANČINE 2001

Srečko Krvina

Tudi letos, tretjič zapored, smo priredili tek Vrhovske klančine 2001. Tek je bil v sklopu športnega popoldneva in je štel za akcijo 5+.

Tekmovalcev je bilo 43, kar je malo manj kot lani. Zaradi kolesarske dirke iz Rovt na Vrh in slabšega vremena je bil tek že ob 13.30.

Letos je pet kategorij preteklo krog POŠ – koča – POŠ. Starejši dečki pa dvakratno razdaljo. Moški so tekli po običajni poti POŠ – koča – Petrač – Staje – Stumerčan – POŠ Vrh. Prvo mesto je osvojil Srečko Krvina z novim rekordom proge (8:57), drugi je bil Šubic Mario, za tretje pa je odločal ciljni sprint, ki ga je dobil Jelovčan Blaž.

5-8 RAZRED, DEKLICE

1.	TREVEN, Irena	1:59
2.	OBLAK, Anita	2:05
3.	HRIBERNIK, Tanja	2:06
4.	HRIBERNIK, Katja	2:25
5.	JESENKO, Petra	2:34

1. – 4. RAZRED

1.	SMRTNIK, Leon	2:09
2.	JESENKO, Rok	
3.	TREVEN, Anja	
4.	OBLAK, Špela	
5.	HRIBERNIK, Borut	
6.	MIVŠEK, Janez	
7.	TREVEN, Tjaša	
8.	MIVŠEK, Nejc	
9.	TREVEN, Anamarija	

PREDŠOLSKI OTROCI

1.	OBLAK, Andraž	2:23
2.	JESENKO, Bogdan	
3.	JESENKO, Boris	
4.	JESENKO, Sara	
5.	MIVŠEK, Blažka	
6.	OBLAK, Sašo	
7.	JESENKO, Betka	
8.	ŽUST, Mojca	
9.	TREVEN, Tina	

5-8 RAZRED, DEČKI

1.	KOGOVSŠEK, Gregor	4:27
2.	KOGOVSŠEK, Marjan	4:39
3.	TREVEN, Jaka	4:56

ŽENSKES DO 30 LET

1.	OBLAK, Tadeja	2:01
2.	KOGOVSŠEK, Maja	2:12

ŽENSKES NAD 30 LET

1.	TREVEN, Irena	2:17
2.	JESENKO, Ivanka	2:31
3.	OBLAK, Jožica	2:40

MOŠKI DO 35 LET

1.	KRVINA, Srečko	8:57
2.	ŠUBIC, Mario	9:10
3.	JELOVČAN, Blaž	
4.	NOVAK, Iztok	
5.	TREVEN, Lovrenc	
6.	JELOVČAN, Peter	
7.	KRVINA, Rafael	
8.	BRADEŠKO, Janez	
9.	MIVŠEK, Marjan	

MOŠKI NAD 35 LET

1.	JESENKO, Tine	11:30
2.	HRIBERNIK, Simon	
3.	KOGOVSŠEK, Janez	

3. TURNIR V BALINANJU PAROV

Srečko Krvina

Turnir se je odvijal v soboto 29. septembra 2001 na igrišču pr' Balinčku. Prijavilo se je 8 parov.

Skupina A:

1. PAR

Barbara Oblak
Franko Čelik

2. PAR

Srečko Krvina
Janez Kogovšek

3. PAR

Tadeja Oblak
Vesna Kogovšek

4. PAR

Miha Oblak
Blaž Jelovčan

Skupina B:

1. PAR

Nande Vičič
Rafael Krvina

2. PAR

Matjaž Alič
Darko Jesenk

3. PAR

Aleš Kogovšek
Roman Kogovšek

4. PAR

Janez Bradeško
Dušan Treven

Sistem tekmovanja

Letošnji sistem tekmovanja je bil zaradi manjšega sodelovanja parov drugačen kot lani. Pari so bili razdeljeni v dve skupine po štiri. Igralo se je na osem obratov v primeru neodločenega rezultata pa še dodaten obrat.

Potek tekmovanja je bil sledeči: prva dva para in druga dva iz skupine sta odigrala tekmo. Dobili smo dva zmagovalca in dva poraženca in sledil je dvoboj med njima. Zmagovalec "zmagovalcev" je bil avtomatsko v polfinalu, poraženec "zmagovalcev" pa se je pomiril z zmagovalcem "poražencem" v repasažo in dobili smo drugega polfinalista.

Rezultati predtekmovanja A

Barbara Oblak, Franko Čelik : Srečko Krvina, Janez Kogovšek 5 : 8
Tadeja Oblak, Vesna Kogovšek : Blaž Jelovčan, Miha Oblak 5 : 4
Barbara Oblak, Franko Čelik : Miha Oblak, Blaž Jelovčan 2 : 9
Tadeja Oblak, Vesna Kogovšek : Janez Kogovšek, Srečko Krvina 3 : 6

Tadeja Oblak, Vesna Kogovšek : Blaž Jelovčan, Miha Oblak 6 : 7

Rezultati predtekmovanja B

Darko Jesenko, Matjaž Alič : Rafko Krvina, Nande Vičič (7 : 7) 7 : 9
Roman Kogovšek, Aleš Kogovšek : Janez Bradeško, Dušan Treven 13 : 1
Darko Jesenko, Matjaž Alič : Janez Bradeško, Dušan Treven 0 : 9
Rafko Krvina, Nande Vičič : Roman Kogovšek, Aleš Kogovšek 7 : 5
Darko Jesenko, Matjaž Alič : Roman Kogovšek, Aleš Kogovšek 5 : 6

Polfinale

Srečko Krvina, Janez Kogovšek : Aleš Kogovšek, Roman Kogovšek 9 : 4
Rafko Krvina, Nande Vičič : Blaž Jelovčan, Miha Oblak 9 : 6

Za 3.mesto

Roman Kogovšek, Aleš Kogovšek 7
Blaž Jelovčan, Miha Oblak 4

Finale

Rafael Krvina, Nande Vičič 6
Srečko Krvina, Janez Kogovšek 8

Končni vrstni red:

1. Srečko Krvina, Janez Kogovšek
2. Rafael Krvina, Nande Vičič
3. Roman Kogovšek, Aleš Kogovšek
4. Blaž Jelovčan, Miha Oblak
5.-8. Darko Jesenko, Matjaž Alič
Tadeja Oblak, Vesna Kogovšek
Barbara Oblak, Franko Čelik
Janez Bradeško, Dušan Treven

VELIKONOČNI TURNIR V STRELJANJU Z ZRAČNO PUŠKO

Srečko Krvina

Tudi letos je bil organiziran turnir v streljanju z zračno puško. Tradicionalen turnir ob prazniku velike noči je potekal v ponedeljek 15. aprila 2001 v spodnjem hodniku POŠ Vrh Sv. Treh Kraljev.

Stréljalo se je po standardnih pravilih - članice na deset metrov z dvajsetimi strelji. Zmagovalec med člani je ostal isti kot lani. Janez Žust je bil za 2 točki boljši od Frankota Čelik. Med članicami pa je Anita Eniko po štirih letih premagala Barbaro Oblak.

Člani:

1. Janez Žust 164
2. Franko Čelik 162
3. Rafko Krvina 160
4. Simon Eniko 153
5. Marjan Žust 151
6. Franci Jereb 145
7. Marjan Eniko 143
8. Miha Oblak 136
9. Janez Kogovšek 123
10. Janez Bradeško 115
11. Matjaž Alič 109
12. Mario Šubic 108
13. Bojan Eniko 97
14. Blaž Jelovčan 77
15. Tomaž Alič 68
16. Dušan Žakelj 18

Članice:

1. Anita Eniko 114
2. Barbara Oblak 106

ŠPORTNO-ZABAVNO POPOLDNE VRH 2001

Srečko Krvina

Vsakoletna prireditev, že trinajsta po vrsti, je bila v nedeljo 2. septembra 2001 na igrišču pred POŠ Vrh. Skupaj s prireditvijo smo izvedli tek za akcijo 5+ in ugibanje višine obešenega pršuta.

Višino je ugibalo 96 gledalcev. Višino 466 cm sta pravilno uganila Mario Šubic in Vinko Treven.

Športnemu popoldnevu smo uvedli še tekmovanje otroških ekip. Letos je tekmovalo pet odraslih in štiri otroške ekipe.

LAVROVEC

Sandi Eniko
Simon Hribernik
Štefka Hribernik

Marta Alič

HLEVNI VRH

Vinko Justin
Tadej Justin
Marija Mivšek
Maja Kogovšek

HLEVNI VRH - JEZERO

Tine Jesenko
Matevž Treven
Irena Treven
Jožica Oblak

VRH

Marjan Gabrovšek
Brigita Gabrovšek
Miha Kunc
Milena Kunc

HLEVIŠE

Peter Jelovčan
Monika Jelovčan
Iztok Novak
Cilka Novak

OTROCI

RAČEVA - ŽIROVSKI VRH

Irena Treven
Jaka Treven
Marjan Kogovšek
Leon Smrtnik

HLEVNI VRH - JEZERO

Rok Jesenko
Petra Jesenko
Anja Treven
Špela Oblak

HLEVNI VRH

Žiga Justin
Karin Justin
Nejc Mivšek
Janez Mivšek

Najboljšemu moštvu preide za eno leto v last prehodni pokal, ki pa se lahko spremeni v trajnega po treh zaporednih zmagah.

Opisi iger:

1. IGRA: SKAKANJE V VREČAH PO IGRIŠČU

Nastopajo vsi igralci v ekipi. Igralci se postavijo za belima črtama pod košem. Dva tekmovalca sta na eni strani koša, druga dva pa na drugi strani. Prvi tekmovalac se do pasu spravi v vrečo, ki jo mora obvezno držati z obema rokama. Na sodnikov žvižg se odžene in poskakuje do nasprotnega koša kjer se spravi iz vreče in jo preda drugemu tekmovalcu, ki nato poskakuje na drugo stran in prav tako preda isto vrečo tretjemu tekmovalcu. Tako se štafetno razporedijo vsi tekmovalci in igra je končana ko je zadnji tekmovalac prečkal belo črto pod košem.

Nastopajo tudi otroci.

2. IGRA: PODOJANJE VODNIH BALONOV

Nastopata dva tekmovalca iz ene ekipe (moški + ženska). Eden od tekmovalcev se postavi za rumeno črto, drugi pa se pomika nazaj. Na

sodnikov žvižg tekmovalac, ki je na rumeni črti in ves čas miruje poda vodni balon so tekmovalcu, ki ga ujame in ga poda nazaj ter se ob tem pomakne za en meter nazaj. Igra je končana ko se balon razpoči, meri pa se tudi čas. Igralca ne smeta prestopiti črte. Kazen je, da se ponovno meče na istem mestu.

Nastopajo tudi otroci.

3. IGRA: VODENJE NOGOMETNE ŽOGE MED OVIRAMI

Tudi ta igra je štafetna in nastopajo vsi tekmovalci iz ekipe. Dva tekmovalca sta na eni strani koša, druga dva pa na nasprotni strani koša. Tekmovalac prične žogo voditi med ovirami na nasprotno stran koša, kjer jo preda drugemu in ta jo vodi nazaj na drugo stran. Igra je končana ko zadnji, četrti igralec žogo privodi nazaj na štartno pozicijo čez belo črto. V primeru da igralec podre kakšno oviro se mora vrniti nazaj na mesto napake. Nastopajo tudi otroci.

4. IGRA: VODENJE "BOLHE" MED OVIRAMI

V tej igri nastopajo vsi tekmovalci. Postavijo se za avtomobil, ki je postavljen ob črti. Na znak se voznik (izbere ga ekipa sama) požene do avtomobila in si na glavo povezne čelado, ki je na strehi avtomobila. Čelado mora obvezno zapeti (lahko mu jo pomaga drugi so tekmovalac). Ko se usede v avtomobil za sabo zapre vrata in, ko so vrata zaprta ostali lahko začno s potiskanjem. Avtomobil potiskajo med stožci na nasprotno stran - čez belo črto in od tam vzratno nazaj. V primeru če tekmovalna ekipa podre stožec je kazen 30 sekund.

V tej igri otroci ne nastopajo.

5. IGRA: VRAGOLIJE S SLAMICO

V tej igri nastopajo samo otroci. In sicer dva se usedeta za mizo, kjer so štiri plastenke. Za vsakega po dve. Na znak, s slamico pōtegne iz ene plastenke vodo jo zadrži v slamici in jo prenese v drugo platenko, kjer jo izpusti. Ostala dva igralca pomagata držati platenko. Čas je omejen na eno

minuto. Zmaga tisti, ki je zbral v plastenki največ vode.

Po posvetovanju vodij tekmovanja so to igro igrali tudi odrasli, ker se zaradi mokrega asfalta ni vlekle vrvi. To igro so igrali samo prve tri uvrščene ekipe do te igre.

VODENJE NOGOMETNE ŽOGE

ekipa	čas	mesto	točke
HLEVNI VRH	2:15:93	1.	5
HLEVIŠE	2:35:88	5.	1 (jolly)=2
JEZERO	2:25:69	3.	3
LAVROVEC	2:20:00	2.	4
VRH	2:26:84	4.	2

VLEČENJE VODE PO SLAMICI

ekipa	čas	mesto	točke
HLEVNI VRH		1.	3
HLEVIŠE			
JEZERO		2.	2
LAVROVEC		3.	1
VRH			

TOČKE PO IGRAH

EKIPA	1	2	3	4	5	SKUPNO TOČK
LAVROVEC	1	4 (jolly)=8	4	5	1	19
HLEVNI VRH	2	3	5	4 (jolly)=8	3	21
JEZERO	4 (jolly)=8	5	3	2	2	20
VRH	3	1	2	3 (jolly)=6		12
HLEVIŠE	5	2	1 (jolly)=2	1		10

KONČNI VRSTNI RED

	EKIPA	DOSEŽENE TOČKE
1.	HLEVNI VRH	21
2.	JEZERO	20
3.	LAVROVEC	19
4.	VRH	12
5.	HLEVIŠE	10

SKAKANJE V VREČAH otroci

ekipa	čas	mesto	točke
JEZERO	1:18:20	1.	4
LAVROVEC	1:27:10	3.	2
HLEVNI VRH	1:30:88	4.	1
RAČEVA - ŽIROVSKI VRH	1:21:50	2.	3

VLEČENJE VODE PO SLAMICI

ekipa	čas	mesto	točke
JEZERO		2.	3 (jolly)=6
LAVROVEC		4.	1
HLEVNI VRH		3.	2 (jolly)=4
RAČEVA - ŽIROVSKI VRH		1.	4

SKAKANJE V VREČAH

ekipa	čas	mesto	točke
HLEVNI VRH	1:25:85	4.	2
HLEVIŠE	1:08:34	1.	5
JEZERO	1:13:67	2.	4 (jolly)=8
LAVROVEC	1:26:82	5.	1
VRH	1:15:93	3.	3

PODAJANJE VODNIH BALONOV

ekipa	čas	mesto	točke
HLEVNI VRH	39:96, 8 m	3.	3
HLEVIŠE	52:32, 7 m	4.	2
JEZERO	51:07, 9 m	1.	5
LAVROVEC	51:76, 9 m	2.	4 (jolly)=8
VRH	24:51, 6 m	5.	1

PORIVANJE BOLHE MED OVIRAMI

ekipa	čas	mesto	točke
HLEVNI VRH	0:57:88 + 30 s	2.	4 (jolly)=8
HLEVIŠE	1:46:10+1,5 m	5.	1
JEZERO	1:11:04 + 1 m	4.	2
LAVROVEC	1:24:88	1.	5
VRH	1:02:78 + 1 m	3.	3 (jolly)=6

SKAKANJE V VREČAH otroci

ekipa	čas	mesto	točke
JEZERO	1:18:20	1.	4
LAVROVEC	1:27:10	3.	2
HLEVNI VRH	1:30:88	4.	1
RAČEVA - ŽIROVSKI VRH	1:21:50	2.	3

VODENJE NOGOMETNE ŽOGE otroci

ekipa	čas	mesto	točke
JEZERO	2:38:12	3.	2
LAVROVEC	2:24:38	2.	3
HLEVNI VRH	2:50:76	4.	1
RAČEVA - ŽIROVSKI VRH	2:07:72	1.	4

KONČNI VRSTNI RED otroci

	EKIPA	DOSEŽENE TOČKE
1.	RAČEVA - ŽIROVSKI VRH	19
2.	JEZERO	15
3.	LAVROVEC	10
4.	HLEVNI VRH	7

EKIPA	1	2	3	4	SKUPNO TOČK
RAČEVA – ŽIROVSKI VRH	3	4(jolly) =8	4	4	19
JEZERO	4	3	2	3(jolly) =6	15
HLEVNI VRH	1	1	1	2(jolly) =4	7
LAVROVEC	2	2(jolly) =4	3	1	10

OSTALE AKTIVNOSTI ŠPORTNE SEKCIJE ŠKD VRH V LETU 2001

Srečko Krvina

- Udeležba košarkarske ekipe Vrh na medobčinski Trim ligi v košarki v Žireh, ki je trajala od marca do maja 2001. Med osmimi ekipami je naša ekipa dosegla tretje mesto.
- Udeležba košarkarske ekipe Vrh na turnirju v Hotavljah za pokal Lipan 24. junija 2001.
- Med sedmimi ekipami je naša dosegla prvo mesto.
- Udeležba naših članov na olimpijskem teku:
 - Logatec: 16. junij - 10 km (3 člani)
- Udeležba naših članov na drugih
- tekah:
 - Hotedršica: Tek prijateljstva 26. maj - 13 km (3 člani)
 - Ljubljana: Mednarodni maraton 28. oktober - 21 km (1 član)
- Udeležba treh članov na kolesarskem maratonu Franja 8. julija 2001:
 - Srečko Krvina - 388. mesto (moški do 30 let)
 - Vinko Oblak - 103. mesto (moški do 55 let)
 - Ferdinand Vičič - 212. mesto (moški do 55 let)
- Udeležba našega člana Ferdinanda

Vičič na tekmi Ski open (Rogla) v kategoriji veteranov od 41-50 let. Dosegel je 10. Mesto.

- Organizacija aerobike za članice društva, ki se ga udležuje 16 članic pod vodstvom Barbare Oblak, Mojce Mivšek in Ivanke Jesenko.
- Sodelovanje naših balinarjev na dveh turnirjih v Logatcu, in sicer:
 - 14. junija 2001 v postavi: Ferdinand Vičič, Janez Kogovšek, Aleš Kogovšek in Roman Kogovšek, ki so zasedli končno 9.-12. mesto.
 - 9. septembra 2001 v postavi: Roman Kogovšek, Janez Kogovšek in Rafko Krvina, ki so zasedli končno 9. mesto.

PLAN ŠPORTNE SEKCIJE ŠKD VRH ZA LETO 2002

Srečko Krvina

- Dan organiziranega smučanja ali veleslalomska tekma v primeru zadostne količine snega (februar)
- Nadaljevanje lige v streljanju (januar, februar, marec)
- Velikonočni turnir v streljanju z zračno puško 31. 3. 2002
- Pohod v sredogorje (cilj določi UO) 19. 5. 2002
- Udeležba košarkarske ekipe Vrh na Trim ligi v Žireh od februarja do aprila
- Organizacija odprtih in društvenih
- turnirjev v balinanju (junij-september) za ekipe, dvojice
- Udeležba na Olimpijskih in drugih tekih
- Odpri turnir v košarki na Vrhu 26. 5. 2002
- Udeležba naše košarkarske ekipe na turnirjih drugih prirediteljev (Hotavlje, Črni Vrh)
- Udeležba naše balinarske ekipe na turnirjih drugih prirediteljev
- Udeležba na kolesarskih maratonih in tekmah
- Tedenska rekreacija v odbojki,
- košarki, balinanju, namiznem tenisu (od 3. 5. do 9. meseca ob petkih)
- Organizacija Športno-zabavnega popoldneva za krajane 1. 9. 2002
- Tek vrhovske klančine 1. 9. 2002
- Balinarski turnir za pokal ŠKD VRH 15. 9. 2002
- Tekma poročeni - neporočeni v nogometu 22. 9. 2002
- Začetek jesensko-zimske lige v streljanju z zračno puško (september)
- Aerobika za članice (začetek oktobra)
- Turnir v namiznem tenisu 30. 11. 2002
- Božičnonovoletni turnir v šahu 26. 12. 2002

O MEDVEDU

Tine Jelovčan

Lansko jesen se je v Lavrovcu zgodilo nekaj takega, kar se še ni doslej. Na dveh kmetijah, pri Maganu in Sovetu, je medved raztrgal večje število silažnih bal. To me je vzpodbudilo k temu, da napišem nekaj v zvezi s to zverjo, s katero se bomo očitno še srečevali. Lahko se zgodi, da bomo imeli čez nekaj let, ob večanju števila medvedov, v naših gozdovih tudi stalno naseljenega. Ni moj namen, da bi se vtikal v visoko strokovne debate za to poklicanih ljudi, ker je bilo že prelitno preveč črnih in zapravljenega ogromno denarja v zvezi z medvedom, rešitve pa ni na obzoru.

Oglašam se v našem časopisu zato, ker večkrat nanese pogovor in se sprožijo vprašanja kaj storiti ob srečanju s kosmatincem. Storit se da malo, nekaj pa le! Več ko bomo o medvedih vedeli, lažje bo sobivanje z njim. Pomagamo si lahko le sami in to s čim večjim znanjem in pravilnim obnašanjem.

Medved izgleda nekako neroden in neokreten, zato nekateri mislijo, da je to dobrodušna žival. Vendar ni tako. To je zelo mišičasta, močna in okretna zver. Če je ranjena ali kako drugače ogrožena, brez oklevanja napade in to se za človeka zmerom slabo konča. Še posebej je nevarna medvedka, ko ščiti svoj zarod. Medved je vsejed. Hrani se z rastlinsko hrano, s sadjem, z različnimi semeni, mlečno koruzo, silno mu godi

mlečni oves v času latenja. Velikokrat koplje po ruši in išče podzemne prebivalce, loti se vsakršne mrhovine, rad pa napade tudi drobnico na paši. Večjih živali se loteva redkeje.

Medvedi se pariyo v začetku junija in po sedmih mesecih brejosti samica sredi najbolj divje in mrzle zime skoti 1-2, redkeje 3 popolnoma gole, kot podgane velike mladiče. Ti so deležni velike materine skrbi in pravijo, da je medvedka od vseh sesalcev najbolj skrbna mati. Medvedka ima mladiče na vsaki dve ali celo na tri leta. Mladiči počasi odraščajo pri materi in po dveh letih, ko pride na svet nov naraščaj, jo morajo zapustiti. Stari lovci pravijo, da v primeru rojstva enega mladiča, še leta ostane z njo kot nekakšna pestrna novega naraščaja. Narava je

včasih neverjetna.

Že v šoli smo se učili, da medved pozimi spi, vendar je to zelo splošno učenje. Njegovo spanje je bolj podobno dremljenju. Vsa čutila mu delujejo in če slučajno naletimo na njegov brlog, tvegamo srečanje z zbuženim medvedom, ki se dolgo ne bo pretegoval. Zimska odjuga medveda kaj hitro dvigne z ležišča in nanj lahko naletimo v gozdu pri iskanju hrane, ki pa je v takih mesecih zelo pičila, medved pa precej lačen.

Kaj torej storiti, če naletimo na zverino ali obratno?

- naj nas ne zajame panika, ohranimo mirno kri in brez napadalnega obnašanja. Zavedati se moramo, da nas žival v vseh pogledih prekaša, tudi če je manjša in lažja od človeka.

- Pri hoji po gozdu hodimo tako, da zganjamo s hojo nekaj hrupa, če sta dva človeka, naj se pogovarjata. Tako bo nas žival pravočasno zaznala in se umaknila. Velikokrat niti ne bomo vedeli kako blizu medveda smo šli. Ko omenjam hrup pri hoji, to ne pomeni razbijanja ali ne vem kakšnega rjojenja v gozdovih, ker je v gozdu mnogo drugih prebivalcev, katerih gozd je dom.

- Velikokrat ljudje naletijo na medveda, ga opazujejo in nenazadnje se mu poskušajo še približati. To ni pametno početje, ker lahko pride do resnih težav. Žival ne razmišlja na podoben način kot človek. Še sreča!!

- Večkrat opazim kante za smeti ob poteh in cestah čakajoč na marljive komunalce. Slej ko prej se bo ob eni od teh znašel medved in verjetno v njej našel nekaj zase. Pustimo ga, naj si poišče, kar je iskal. Ko zapusti prizorišče, poberimo smeti in za vse nas bo to srečen dan.

- Najnevarnejše pa je srečanje z medvedko, ki ima ob sebi mladiče. Prav tako velja, da se bo umaknila, če nas bo pravočasno opazila. Lahko pa se zgodi, da naletimo na mladiče, mame pa ni zraven. Tedaj smo se znašli v smrtni nevarnosti in prav od našega ravnanja je odvisno naše življenje. Mladiči so v prvem letu življenja zelo igrivi in se ne bojijo človeka. Hočejo se z njim igrati. Ne privoščimo se tega, temveč se

poskušajmo počasi oddaljiti od njih in se jih previdno otresti, vsaka grobost ne bo dobra. Če bi nas mama medvedka opazila, da se dotikamo ta malih bo napadla. Ostri in močni

zobje, 7-8 cm dolgi kremplji na močnih šapah pomenijo za človeka gotov konec.

- Lahko obstaja verjetnost, da se z medvedom srečamo v prometni

nesreči. Ali ga povozimo ali pa medveda celo podremo. Včasih žival pobegne, včasih pa obleži na cesti, avto pa je kup zveržene pločevine. Ukrepamo: Če je žival obležala, ne izstopajmo takoj iz vozila. Povoženi medved je lahko v komi in ko pridemo do njega se bo pobral. Potem pa naj se nas Bog usmili!!! Počakajmo nekaj časa kaj se bo zgodilo. Če žival pobegne, si zapomnimo smer in obvestimo matično lovsko družino, ta pa bo izpeljala iskanje poškodovane živali. Seveda se ne sme pozabiti tudi na policijo.

Ne mislim s tem nikogar strašiti, povedal bi rad, da so v naravi stvari s katerimi se ne gre šaliti. Že tako marsikaj jemljemo preveč preprosto in samoumevno.

V začetku, ko sem pisal o škodi na balah pretekle jeseni, sem pozabil napisati postopek reševanja škodnega primera, ogromno škode, ki jih povzročijo velike zveri, kot so medved, volk in ris. Vlada RS je z uredbo leta 1995 trajno zaščitila te velike zver in

NAJLEPŠA DVA

Blaž Jelovčan

No, pa so mimo ti prazniki, bi rekli nekateri. Večina se nas kar strinja s tem, saj se človek med tako dolgim odmorom dodobra spočije in nabere novih moči za prihodnje leto. Ali pa se med prazniki močno utrujiš in padeš iz ritma vsakodnevnega delavnika.

Novoletni in božični prazniki so zagotovo najlepši v letu, saj se mnogi srečajo s svojci, ki jih v navadnih delavnikih ne moremo videti. To je čas, ko pridejo domov tudi tisti, ki živijo daleč stran, v drugih deželah sveta.

Ne morem mimo tega, da ne bi izločil dva dneva med prazniki, božiča in novega leta. Božič je bolj družinski praznik, predvsem pa verski. Na božični večer se v vernih družinah, ki jih je v naši fari največ, zberemo doma ob jaslicah. Pozno popoldne, ko se dela tema, prižgemo lučke na božičnem drevescu in jaslicah, ki jih naredimo v predbožičnem času. Nato se vsi družinski člani odpravimo pokaditi in pokropiti prostore v hiši in ostale objekte domačije, ne pozabimo tudi avtomobila, traktorje, vse stvari, ki jih potrebujemo vsakodnevno, vmes pa

molimo rožni venec. Sledi slovesna večerja v krogu družine. Nato pa vsi skupaj ob televizorju ali v molitvi, kakor si kdo želi, čakamo na polnočnico. Najlepše je, ko stojiš ali sediš v polni vrhovski cerkvi in se s kora oglasijo mladi glasovi pevcev ob spremljavi orgel in slovesno zapojejo pesem Sveta noč. Takrat se v vsakem človeku vzbudi nekaj posebnega, kar ni mogoče povedati ali napisati z besedami. To so občutki, v katerih bi rad ostal vsako sekundo življenja. Enostavno povedano, nekaj prekrasnega. Človek ima nekaj v sebi, in kljub vsakodnevnim skrbem, boleznim,

preprosto potegne s pevci. Božič je lep praznik za vse ljudi. Takrat je najlepše, če imaš ob sebi osebo, ki jo imaš nekoliko rajši od drugih in v tem trenutku lahko rečem, da je življenje popolno.

Novo leto je čas, ko se poslovimo od starega leta ter pridemo v novo. Na silvestrovo se ponavadi dobimo s prijatelji in se veselimo prihoda polnoči. Razumljivo je, da je čakanje naporno, zato se pogovarjamo o dogodivščinah v preteklem letu. Da bi grla ne bila suha, jih zalivamo s kozarčki vina. Približuje se slovo s starim letom in naše duše so že precej vesele, kar pa ne pomeni, da ob polnoči ne bi nazdravili. Odpre se šampanjec in vsakemu stisnemo roko in zaželimo sreče, ljubezni in zdravja v prihodnjem letu. Seveda se nam v najdaljši noči v letu ne mudi domov in ob klepetu ter dobrem vinu noč hitro mine. Novo leto se da praznovati na različne načine, odvisno od vsakega posameznika, saj je vsak svoje sreče kovač.

Prazniki ob novem letu hitro minejo in se nam zdijo preprosto prekratki. Ja, kot pravijo: »Zato so kratki, ker so lepi!«

lovci lahko izvajajo odstrel samo z odločbo kmetijskega ministra, zato je plačnik škod povzročeni od teh zveri omenjeno ministrstvo. Škoda se prijavlja gospodarju lovske družine, ta pa spelje postopek naprej.

Ko bomo letos kosili in silirali si pripravimo prostor za skladiščenje bal nekje blizu gospodarskih poslopij. Morda žival ne bo našla poti tako blizu hiš. V obeh primerih so bile bale silaže uskladiščene na robu gozda.

Kot že rečeno, samo od našega obnašanja je odvisna kakšna bodo srečanja s to živaljo, ki je prebivala v teh gozdovih tisočletja pred nami in se zdaj spet (očitno) vrača med nas.

ČE JE SKUPNA VOLJA NAŠA POT, SI LAHKO TUDI GOSPOD

Janez Kogovšek

Jaz sem bil gospod, gospod z ne preveč sreče pri poročenih ženskah. Prva je žena prijatelja Makovca, ki ga je imela zato, da mi je nosil pisma v klobuku. Le ta je bila kasneje samo v nadlogo, če se je druga že zastrepila z gobami. Seveda, ko spoznaš mlajšo, so ti celo prijatelji v napoto. Ko pa še nova preveč izve, je to komediji pika na i. Oh, če bom še kdaj hodil s poročeno žensko. Ja res, bil sem gospod, GOSPOD EVSTAHIJ IZ ŠIŠKE.

Bližali smo se zadnjemu mesecu v letu 2000. Ko sem kje srečal Francija Jereba, me je bilo strah, da me bo vprašal: »A kaj razmišljaš v tej smeri, da bi letos igral?« Težko je reči ne. Posebno nekemu, ki se žrtvuje zato. Jaz bi bil seveda najrajši "frej" vse vikende in praznike. Ob neki priložnosti sta me Franci Jereb in Matija Trček le pregovorila, da naj bi igral, češ, da sem zdaj jaz na vrsti za glavno vlogo in da bo Matija že tako dobil težjo vlogo v Desetem bratu. Franci je takoj izpostavil, da če od naju nihče ne bo igral te vloge, igre Gospod Evstahij iz Šiške enostavno ne bo in potrebno bo poiskati novo ustrezno igro. Vsi vemo, da je težko najti igro, da bi nam odgovarjala v vseh pogledih. Glede na to, da Matija niti približno ni bil pripravljen na sodelovanje, sem privolili, četudi sem imel že tečaj nemščine in me je skrbelo, da bo vsega preveč. Do sedaj sem igral vedno vloge, ki so bile malo »mimo« in

nisem imel toliko neposrednega dialoga s soigralci, kot je bilo to potrebno sedaj. Navsezadnje nimam toliko izkušenj, kot bi si marsikdo mislil. Zame je to praktično četrta igra, v kateri sem imel malo več besedila in veliko za igrati. Da se ne bi naučil besedila, me ni skrbelo. Vedno sem vedel kje sem v igri, tako da bi v primeru težav zlahka improviziral. Težav s prihodi na oder nisem imel, saj sem bil skoraj celo igro na odru. Priznam pa, da ni tako enostavno. Da bi izdelal svojo vlogo tako kot bi želel, še vedno veliko manjka, čeprav je lahko za nezahtevnega gledalca igra čudovita. Po uspešni premieri in še nekaj uprizoritvah kasneje, sem dobil neko zadovoljstvo, samozavest in prijeten občutek s soigralci, da se skupaj trudimo za isti cilj. Čestitke in objektivne kritike, ki smo jih slišali s strani selektorice Simone, so samo potrditev, da gradimo v pravi smeri, saj smo se večina napak v igri že prej zavedali in jih v veliki meri odpravili, tudi

s pomočjo gledališke delavnice, katero je vodila ona. Tudi če veš, kako moraš igrati in veš kakšen moraš biti, lahko to večkrat poizkusiš na odru, pa še ne gre in ne gre.. Uspešen si šele takrat, ko lahko tistega, ki ga predstavljaš odigraš originalno, naravno, kot da si on. Da me kakšne od gledalcev ni takoj prepoznal, sem doživel ob igranju v skeču o gasilcih. To pomeni, da bi morali kolikor se le da iti iz svoje kože. Problem je tudi, da sebe ne vidiš, zato te mora režiser že na vajah opozarjati na storjene napake. Za igralca je težko tudi, če režiser ne vidi prave rešitve. Bolje je, da takrat reče, da bo potrebno še razmisliti, kot pa da je tiho in prepusti vse skupaj igralcu. Če nekaj delaš narobe, je težko kasneje popraviti. Mi nismo profesionalci in je velikokrat bolje, da režiser ne vztraja preveč pri nekaterih svojih zamislih, ki jih je skoraj nemogoče izpeljati. Če igralec ni sposoben odigrati tako kot se je zamislil režiser, je bolje, da igra po svojih zmožnostih, samo da je v mejah, ki so še sprejemljive. Moram pa reči, da je Franci Jereb kar dober kar se tega tiče, saj igralcu dosti dopušča. Igralec ima tako možnost, da razvije svoje sposobnosti. Na Vrhu imamo veliko prednost v dolgoletnih izkušnjah, ki jih prenašamo na mlajše igralce. Nobeden od nas preveč ne izstopa in smo dovolj usklajena igralska skupina. Pohvale je slišati vsepovsod, po igri Deseti brat pa sploh. Včasih pa so pohvale tako laskave, da bi se lahko prevzeli. Ne smemo se, saj se zavedamo, da smo lahko še boljši. Vemo, kaj hočemo in dosegli bomo, če bo še naprej veljalo: SKUPNA VOLJA JE NAŠA POT!

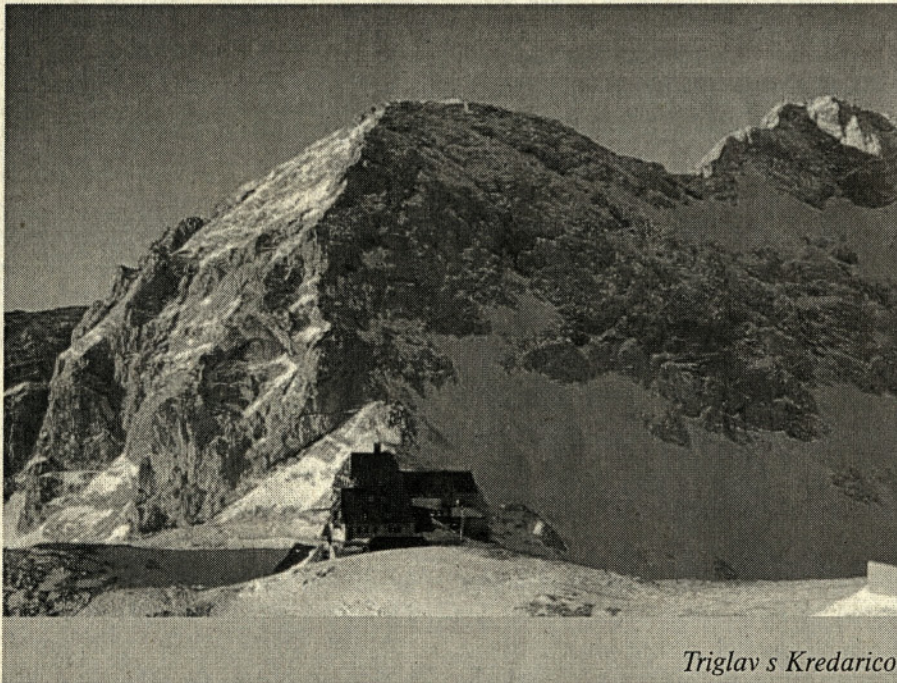
PLANINSKA VRTOGLAVICA

Rafael Krvina

Lep sončen dan se rojeva to nedeljsko jutro. To sem zvedel že včeraj, ko mi je gospod Pečenko z ekrana poudarjal o visokem zračnem pritisku. Odločitev je jasna in trdno prepričana. Vedno se mi to dogaja. Malo kdaj oklevam in poskušam preusmeriti želje in hrepenenja. Dobro je poslušati srce in se po njem ravnati. Vendar zmeraj ne gre. Tudi razum mora marsikdaj obvladati srčne vneme. Da je volk sit in koza cela, so me učili.

Ljubezen do planinskih poti se je rodila že prvič, ko sem odhajal s klapo. Kam pa drugam, kot na Triglav. Petnajst let nazaj. Rodila se je ljubezen na prvi pogled, vendar s to razliko, da se je razvijala in ni odšla tako kot je prišla.

koče, sploh pa v večernem soncu, ko se vršna glava odene v škrlatne barve zahajajočega sonca. Pod ledenikom, kolikor ga je še ostalo od vse močnejšega sonca, pa v mraku razodene vso svojo silno moč narave Severna triglavska

Triglav s Kredarico

Gojil sem jo in poglobljal s potepanji po markiranih poteh na vrhove, ljubiti pa začel na odročnih, samotnih poteh, s čudovitimi kraji in razgledišči. Spominjam se tistega prvega podviga na Triglav. Triglav, sveti kraj slovenstva, kakor sem kot otrok poslušal starejše o vzponu na to goro. Sedemnajstkrat sem se že povzpел na Triglav, so mi odmevale besede starejšega gospoda. Še danes, ko sem bil na gori enajstkrat.

Dva dogodka na prvi poti na Triglav sta mi pustila sled, ki jo ne bo nikdar mogoče izbrisati iz glave. Še danes trdim, da je Triglav najlepši s praga Staničeve

stena. Da je vse to še lepše, se spleča potruditi na pol ure oddaljen vrh od Staničeve koče, Begunjski vrh. To je veličasten spomin, ko sva z Markom, ki je že dobro poznal okoliške gore, gledala, in mi je našteval imena posameznih vrhov in razi v Severni steni. Zdelo se mi je, kot da bi hotel vse naenkrat posrkati, vzeti za svoje. Že takrat se mi je pletlo po glavi. Vse to bom prehodil, preplezal, preznobil, razgledal in spoznaval, koliko jaz pomenim goram.

Vse to razmišljanje na temenu Begunjskega vrha mi je zvečer do dna srca v koči podkrepil Markov planinski

vodnik po Julijskih Alpah. Ne vem katera izdaja vodnika Tineta Miheliča. Mogoče druga, danes jih ima že petero. Listal sem, bral, zajemal in srkal opisane poti, vrhove, stene. Kar nekako ljubosumen sem bil na Marka, da je imel vse to pri sebi. Danes spoznavam resnico in težo teh dveh trenutkov. Dovolj sta bili dve stvari, da sta opijanjali odraščajoče telo v nepozabne privide in domišljije.

Danes, ko se imam za povprečno izkušenega gornika, z več kot petdesetimi osvojenimi dvatisočaki v naših gorah, prehojenih večina markiranih poti v Juljicah, spoznavam, da mi ni nikoli žal, ne časa ne jurjev, ki sem ju porabil za to ljubezen. Še več. Še bi rad spoznaval lepote poti, stez, skalne tvorbe gora, majhne rožice v razpokah skal. Tudi mi smo napram gori le majhne, nebogljene reve, vendar vsak trenutek se zavedamo, da hočemo živeti. Tudi v trenutkih, ko postajaš na poti mlahav, nemočan, izmozgan, hočeš proti vrhu. Tako dramo sem doživljal na vzponu na vrh Špika v Martuljkovi skupini. Zgodnje poletje, človek še utrujen od spomladanske lenobe, telo še ne pripravljeno za take napore. Vse je bilo že na meji obupa, tudi psihičnega. Začneš se spraševati, ali se je treba matirati, zakaj sem tako neumen in vse sorte stvari se podijo po glavi. Kako malo je treba v tistem trenutku, da se odločiš napak. Vseeno je, naprej ali nazaj. Uspel sem priti na vrh in bil zopet potešen s tistim občutkom naslade gornika, ki te znova vleče nazaj v nedrje gora. V hipu so pozabljene vse muke na poti, postajaš le srečen, brezmejno srečen. Gledaš le še naprej in naprej. Malo kdaj se planinec ozre v preteklost na slabe spomine. Če bi se prevečkrat, se verjetno njegova pot v gore bliža koncu. Vidiš le lepote, ki jih doživljaš na planinskih poteh. Da bi jih le še dolgo.

Zadnji dvatisočak, ki sem ga osvojil, Kukova špica, mi je nalil novih moči. In kar težko že čakam prvih odjug v gorah, da bo sneg odlezel in odkril stare steze proti vrhu gore. Spet bom oprtal nahrbtnik, vanj naložil najnujnejše stvari in šel proti vrhu iskat občutek lepote, ki ga poznamo samo tisti, ki se ne strinjamo z rekom, da gora ni nora, ampak tisti ki gre gor.

Vreme v letu 2001

Marko Žust

V tokratni številki Krajevnega informatorja si bomo skupaj pogledali, kakšno je bilo vreme od pomladi do konca leta 2001. Vreme je bilo razmeroma pestro, ne pa izjemno drugačno od povprečja. Še najbolj izstopa 27. julij z lokalno nevihto in močnim nalivom predvsem na severozahodu naše fare. Za dopolnitev se v članku nahajajo tudi grafi, ki zajemajo podatke o vremenskih parametrih v obdobju junij-december 2001.

Pomlad 2001

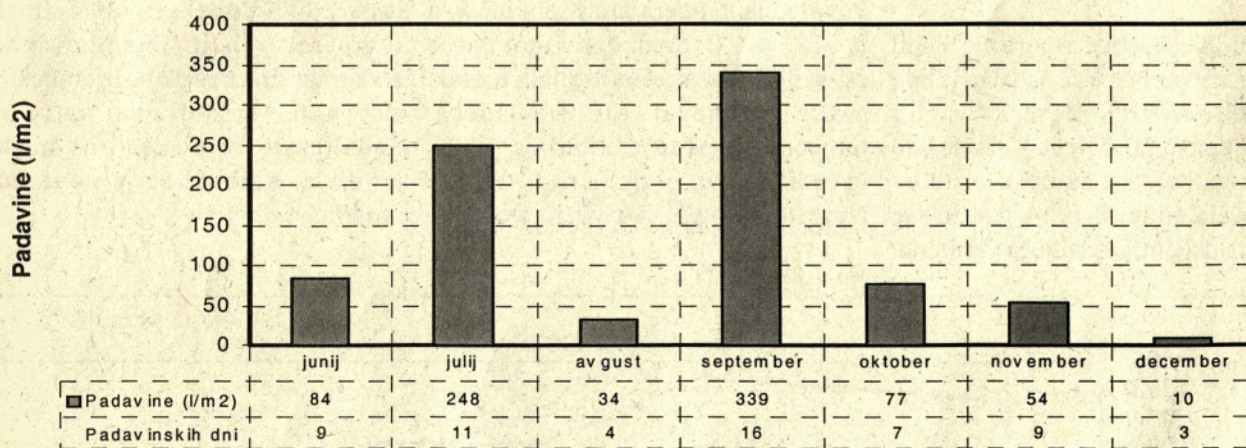
Pomlad je bila dokaj zgodnja, vendar tudi pomladnih ohladitev ni manjkalo. Zadnje pravo sneženje je naše kraje zajelo ob koncu februarja in v začetku marca, ko je skupaj zapadlo skoraj 40 cm snega. Vendar je takoj za tem nastopila odjuga. Ob deževju in močnem JZ vetru je ves sneg skopnel v vsega dveh dneh. Sledilo je bolj umirjeno, vendar mesecu marcu primerno toplo vreme. Šele ob koncu meseca (27. marca) se je ponovno ohladilo in pokazal se je tudi sneg, ki

meseca sta bila kar precej deževna, vendar ob dežju večinoma ni pihala burja. Prav pomladno deževje ob vzhodnem vetru namreč zelo slabo vpliva na razvijajoče rastline. Tako kljub mokri in nekajkrat tudi hladni pomladi, tokrat bila posebno pozna. Maja se je temperatura počasi dvigala. Padavin ni bilo veliko, nekaj pa le, tako da je prva košnja prav lépo zrasla. Košnja se je sicer začela nekaj dni pozneje kot leta 2000, vendar so kmetje vsaj po količini lahko bili z njo zelo zadovoljni.

čez cel mesec, tako da še ni bilo posebne suše.

V prvi polovici julija se je nadaljevalo lepo poletno vreme. Nato pa je sredi meseca nastopila prehodna osvežitev s kar precej padavinami. Vendar so te padavine bile poletno lokalnega značaja, tako da količina ni bila povsod enaka. Osvežitev ni bila dolgotrajna. V uvodu je že bil omenjen 20. julij. Tege dne je bilo prav tako vroče kot pretekli dne, ko so se vsako popoldne tudi pojavljale posamezne kratkotrajne vročinske nevihte (pri nas ni bilo dežja). Tudi ta dan je kazalo podobno. Nato pa so se po 18. uri zvečer ponovno začeli gostiti oblaki. Najprej so bili to srednji oblaki, ki pa so začeli tudi kipeti v nebo. Ob 19. uri so se pojavile prve kaplje. Nevihta se je zelo hitro razvijala in krepila. Začelo je močno deževati in tudi grmenja ni manjkalo. Največja posebnost te krajevne nevihte je bila ta, da se nevihta ni pomaknila naprej in da se je skoraj dve uri obnavljala skoraj na istem mestu (vzrok: skoraj brezvetrje na višinah nad 2000 metrov). Dež se je polegel šele po deveti uri zvečer.

Padavine junij-december 2001

pa ga je bilo le za vzorec. Zopet je sledilo deževje. Vendar pomladnih ohladitev še ni bilo konec. Od 13. do 15. aprila je najnižja temperatura zlezla pod 0 °C. Se pravi, da je pošteno zmrzovalo. Še ena ohladitev je sledila 26. do 28. aprila, nato pa se je mrz končno poslovil.

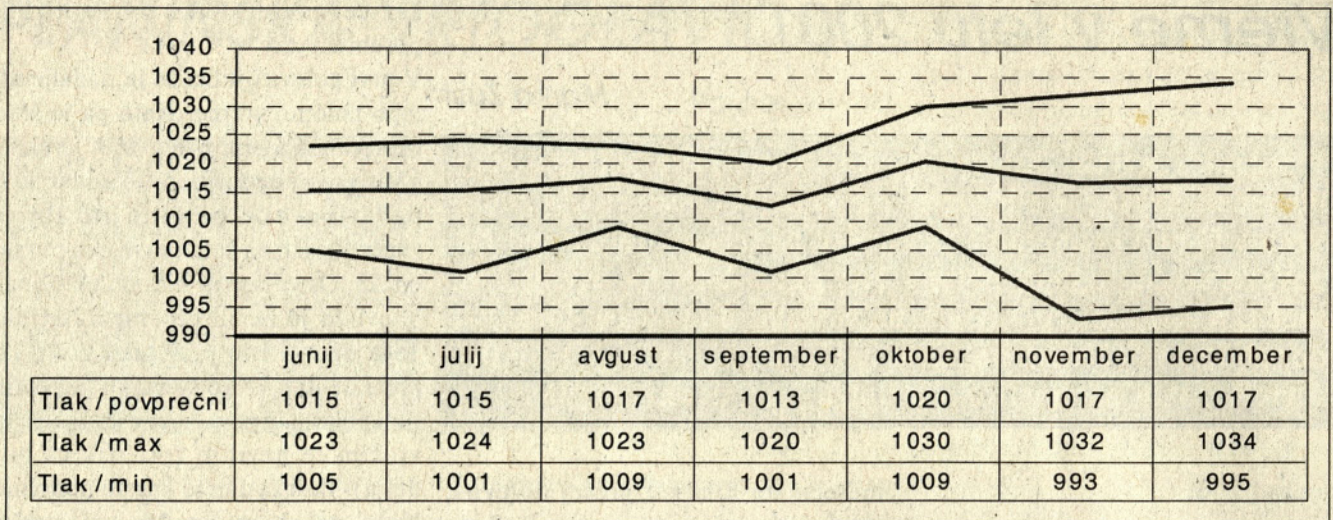
Padavin vsaj v prvih dveh mesecih (marec, april) ni manjkalo. Oba

Poletje 2001

Junij se ni začel s prav visokimi temperaturami. Do sredine meseca je temperatura skoraj vsako noč padla pod 10 °C. Šele sredi meseca so temperature končno postale bolj poletne. Proti koncu meseca so že bile blizu 30 °C. Padavin v tem mesecu ni bilo prav veliko, bile pa so razporejene

Največ padavin je padlo na SZ naše fare (severne Hlevišče, severni del Vrha Sv. Treh Kraljev in v Račevi). Pri nas je v poldrugi uri padlo kar 84 litrov dežja na kvadratni meter, kar je na primer več, kot prej ves mesec junij. K sreči pa ni bilo toče.

Kjer je ta dan padlo največ dežja, se je tudi kasnejša suša manj poznala. Omenjeni nevihti je sledilo

razmeroma vroče in zelo suho vreme. Vsak teden se je sicer dež malo ponujal, vendar na koncu je bilo padavin večkrat samo za vzorec. Sredi meseca avgusta se je sicer prehodno tudi močnejše ohladilo, vendar brez omembe padavin. Sušno obdobje se je nadaljevalo vse do konca avgusta (od 27. julija do 31. avgusta je padlo samo okrog 30 l dežja na kvadratni meter). Poletje je torej bilo dökaj podobno tistemu v letu 2000, ko je prav tako v avgustu zavladała prava suša.

Jesen, zima 2001

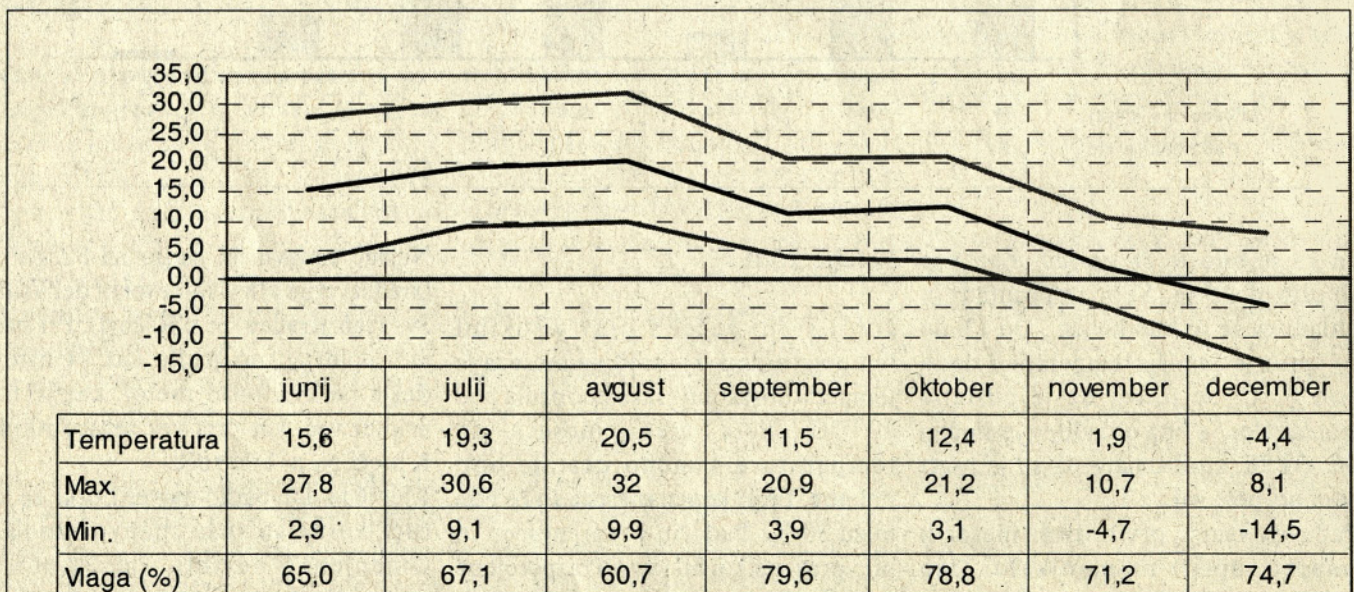
Suhemu in vročemu avgustu je sledil deževen september. Več padavin je bilo v drugi polovici meseca, večjih ohladitev pa ni bilo. Nekaj dežja je bilo nato še na začetku oktobra. Nato pa se je začelo obdobje (ki je trajalo vse do konca decembra) suhega vremena.

Od 5. oktobra do 8. novembra praktično skoraj ni bilo dežja, bilo pa je še vedno razmeroma toplo za ta letni čas. Jesen se je torej začela z dežjem, nato pa smo imeli skoraj pravo indijansko poletje.

9. novembra se je po nočnem dežju zjutraj na hitro ohladilo in pričelo je snežiti. Po celodnevem sneženju je do večera zapadlo dobrega četrta metra snega. Vendar sneg ni dolgo obležal, saj je takoj po sneženju nastopila kratka odjuga. Nato je sledilo hladno a v glavnem suho vreme. Temperatura je vedno bolj lezla pod ledišče. December je bil zelo hladen mesec. Povprečna temperatura v tem mesecu je bila $-4,4^{\circ}\text{C}$. Sredi decembra nas je od vzhoda dosegel zelo hladen zrak, padlo je nekaj rahlega snega, temperatura pa se je približala -15°C in tudi čez dan ni zlezla nad -10°C . Naslednjo nekoliko večjo pošiljko

snega smo dočakali šele 26. decembra. Vendar tudi tokrat sneg ni povsod dolgo obležal. 29. decembra je nastopila enodnevna odjuga, ki je bila najbolj intenzivna v noči na 30. december. Pihal je močan JZ veter (tudi do 70 km/uro), ki je z visoko vlažnostjo zraka hitreje pobiral sneg, kot je le ta pred nekaj dnevi zapadel. Zjutraj, ko se je veter končno polegel, je sneg na prevetrenih legah že pobralo. V zavetrnih legah pa je ostalo še toliko snega, da se je po ohladitvi napravil prav trd sren (dober za smuko).

Po tej kratkotrajni odjugi se je za nekaj časa ponovno ohladilo, tako da smo leto 2002 dočakali ob zimskih temperaturah in izjemno suhem zraku, kar smo opazili po izjemno dobri vidljivosti. Mrzlo in suho vreme se je nadaljevalo še do sredine meseca januarja, nato pa se je nenavadno otoplilo.

SVET LETA 1999

STRAHOVI

Blaž Jelovčan

Alenka Buh

Nato Srbe bombardira,
Jelcin vodke se nažira,
Haider nas vse prezira,
Granić zemljo nam pobira,

Tuđman končno je umrl,
Kitajcem jez se bo podrl,
Peterletu vlada ne diši,
Podobniku roko moli.

Clinton je Moniki na dušo pihal,
Kacin po Hvalici udrihal,
Turke stresel je potres,
naša kravca obolela na levi ses.

Nihče se več ne mara,
svet počasi pa propada.
Kaj pa mormo mi za to,
samo da kravca zdrava bo.

Kaj je Tonček?
Zakaj še ne spiš?
Se mar strahov bojiš?

To bo, kajne Tonček?
Strah je sladek kot bonbonček,
ne pa strašen, kot misliš Tonček.

“Ne, ne! Strahovi so strašni
in se zlobno smeji!” reče Tonček.

Joj no, Tonček!
Ne bodi reva!
Raje zaspi, saj strahov sploh ni,
to veva.

Mama ljubeče tolaži Tončka.
On pa se še bolj boji,
tuli, se dere, kriči!

Mamica vzame v naročje ga,
nežno zaziblje ga.

Zdaj se Tonček več ne boji,
v maminem naročju prav sladko zaspi.

ISKANJA

Rafael Krvina

GLE DAM ROŽO V VZNIKU,
GLE DAM SONCE V ZENITU,
IŠČEM LEPOTO V TELESU,
IŠČEM RESNICO V SVETU.

VEDNO S STEBOJ!

Listam po prehojeni poti življenja,
listam po trenutkih sreče in trpljenja,
hočem poiskati svoj mir,
hočem nebogljenemu streti srčni nemir.

Vedno s teboj!

NA POMOČ!

